

Załącznik do Uchwały
Rady Gminy Kamienica Polska
z dnia 2021 roku

Projekt

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY KAMIENICA POLSKA
NA LATA 2021-2026**

SPIS TREŚCI

I. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII.....	6
1. PODSTAWY PRAWNE.....	6
2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE	7
II. DIAGNOZA SPOŁECZNA	16
1. CHARAKTERYSTYKA GMINY	16
2. ATUTY I CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ	16
3. DEMOGRAFIA	17
4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	20
5. KOMUNIKACJA I TRANSPORT	21
6. GOSPODARKA	22
7. ZASOBY MIESZKANIOWE	24
8. EDUKACJA I KULTURA	26
9. OCHRONA ZDROWIA.....	30
10. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA.....	34
11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	36
12. POMOC SPOŁECZNA.....	38
13. SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE	51
14. PROBLEMY WSKAZANE PRZEZ MIESZKAŃCÓW I DIALOG SPOŁECZNY	52
15. BEZROBOCIE	55
16. BEZDOMNOŚĆ.....	58
17. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE	59
18. PROBLEMY RÓWNOŚCI PŁCI	64
19. SYTUACJA DZIECKA.....	68
20. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH	71
21. ANALIZA SWOT	74
III. PROGRAMOWANIE	83
1. MISJA	83
2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ	84
3. PROGNOZA ZMIAN	101
4. RAMY FINANSOWE	103
5. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE, EWALUACJA	105
6. ZARZĄDZANIE STRATEGIĄ, ANALIZA RYZYKA	106
7. PROGRAMY I PROJEKTY	107
UWAGI KOŃCOWE.....	108

WSTĘP

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kamienica Polska został przygotowany na lata 2021-2026. W swoich założeniach programowych odnosi się do innych dokumentów z zakresu polityki społecznej funkcjonujących na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym.

W opracowanym dokumencie można wyróżnić trzy zasadnicze części: **wprowadzającą**, w której zawarto informacje na temat uwarunkowań zewnętrznych tworzenia strategii; **analityczno-diagnostyczną**, która zawiera diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie i identyfikuje problemy społeczne, oraz **programową**, przedstawiającą założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata, ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań.

W części programowej zostały wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania przyjętych założeń, określony został także czas realizacji wyznaczonych działań. W celu określenia postępów w realizacji założeń programowych, wyznaczone zostały **wskaźniki monitorowania realizacji celów strategii**, uwzględniające wartości z ostatniego roku objętego analizą danych i oczekiwane wartości docelowe w roku kończącym zaplanowany okres programowania opracowanej strategii. Część programowa zawiera także ramy finansowe, prognozę zmian oraz informacje na temat sposobu wdrażania, prowadzenia monitoringu oraz ewaluacji strategii.

Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przeprowadzono badania ankietowe dotyczące sytuacji społecznej w gminie, problemu równości szans kobiet i mężczyzn oraz sytuacji dziecka. Do analizy wykorzystano trzy rodzaje ankiet.

Respondentami ankiety odnoszącej się do sytuacji społecznej byli mieszkańcy gminy oraz osoby mające wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej. W sumie do analizy przedłożono 15 anonimowo wypełnionych arkuszy. Wśród ankietowanych było 87% kobiet i 13% mężczyzn. Dominującą grupę respondentów stanowiły osoby w przedziale wiekowym 36-45 lat (47%). Mniejszy odsetek spośród respondentów stanowiły grupy osób w wieku 26-35 lat (20%) oraz osoby w wieku 46-55 lat i 56-65 lat (po 13%), zaś osoby w wieku powyżej 65 lat były reprezentowane przez 7% ankietowanych. W badaniu nie wzięły udziału osoby poniżej 25. roku życia. Jeśli chodzi o poziom wykształcenia uczestników badania, to 47% spośród nich zadeklarowało posiadanie wykształcenia średniego. Kolejną grupę stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem wyższym (20%). Mniej licznie reprezentowani byli

respondenci posiadający wykształcenie zasadnicze zawodowe (13%) i podstawowe (7%), natomiast 13% ankietowanych nie określiło poziomu wykształcenia.

Biorąc pod uwagę czas zamieszkiwania w gminie, to 73% wszystkich respondentów mieszka na terenie gminy Kamienica Polska od urodzenia, a 27% uczestników badania zamieszkuje w gminie od 5 do 25 lat. Można zatem domniemywać, iż ankietowani mają ugruntowane i przemyślane opinie na temat niekorzystnych zjawisk widocznych w gminie oraz problemów, jakie dotyczą jej mieszkańców. Profil respondentów ankiety prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”

liczba ankietowanych	płeć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
15	kobiety (87%)	36-45 lat (47%)	od urodzenia (73%)	wyższe (20%)
		26-35 lat (20%)		średnie (47%)
	mężczyźni (13%)	46-55 lat (13%)	od 5 do 25 lat (27%)	zasadnicze zawodowe (13%)
		56-65 lat (13%)		podstawowe (7%)
		pow. 65 lat (7%)		brak deklaracji (13%)

Dane z badania ankietowego – opracowanie własne.

W badaniu ankietowym, którego celem było poznanie opinii mieszkańców na temat problemu równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć, wykorzystano do analizy 21 arkuszy wypełnionych anonimowo ankiet. Wśród respondentów było 86% kobiet i 14% mężczyzn. Najliczniej wśród respondentów reprezentowana była grupa osób w wieku 36-45 (52%), a kolejne liczne grupy stanowiły osoby w wieku 26-35 lat i 56-65 lat (po 14%) oraz 46-55 lat (10%). Mniej licznie reprezentowane były grupy osób w wieku poniżej 20 lat i powyżej 65 lat (po 5%), a osoby w wieku 20-25 lat nie wzięły udziału w tym badaniu. Profil respondentów prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2. Profil respondentów ankiety „Równość szans kobiet i mężczyzn”

liczba ankietowanych	płeć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
21	kobiety (86%)	poniżej 20 lat (5%)	od urodzenia (52%)	wyższe (19%)

		26-35 lat (14%)		średnie (52%)
	mężczyźni (14%)	36-45 lat (52%)	od 5 do 25 lat (19%)	zasadnicze zawodowe (14%)
		46-55 lat (10%)		podstawowe (5%)
		56-65 lat (14%)	brak deklaracji (29%)	brak deklaracji (10%)
		pow. 65 lat (5%)		

Dane z badania ankietowego – opracowanie własne.

Osobna ankieta, która pomogła w dokonaniu analizy sytuacji dziecka w środowisku szkolnym i rodzinnym, została rozesłana do placówek oświatowych. Analizę tę przeprowadzono na podstawie 1 ankiety wypełnionej przez dyrektora z placówki oświatowej funkcjonującej na terenie gminy Kamienica Polska.

Przygotowana w oparciu o uzyskane informacje, materiały i opinie mieszkańców Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wskazuje problemy, których rozwiązanie powinno stać się w najbliższym czasie przedmiotem szczególnej troski ze strony władz samorządowych i pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej.

I. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII

1. PODSTAWY PRAWNE

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.). W ramach zadań własnych gmina opracowuje i realizuje gminną strategię rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Na treść i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich w szczególności:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 r. poz. 808 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050);
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1409 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 176);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426 z późn. zm.);

- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2133 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057);
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2020 r. poz. 326 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685);
- ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2020 r. poz. 833 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1297),
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329);
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1348 z późn. zm.).

Podczas realizacji strategii zajdzie również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kamienica Polska jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

2.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

W ramach trzech priorytetów tematycznych strategii, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, przygotowano siedem projektów przewodnich:

- 1) „Unia innowacji”

- 2) „Młodzież w drodze”
- 3) „Europejska agenda cyfrowa”
- 4) „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”
- 5) „Polityka przemysłowa w erze globalizacji”
- 6) „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”
- 7) „Europejski program walki z ubóstwem”.

28 kwietnia 2020 r. Rada Ministrów RP przyjęła „Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii Europa 2020. Aktualizacja 2020/2021”. O ile w poprzednich latach zasadniczym celem KPR było przedstawienie działań wspierających unijną strategię na rzecz wzrostu i zatrudnienia, określoną w dziesięcioletniej strategii „Europa 2020”, konkretyzowaną dodatkowo w wytycznych formułowanych przez Komisję i Radę Europejską na początku każdego rocznego cyklu nadzoru, o tyle w bieżącym cyklu sytuacja była odmienna. Po pierwsze, już na starcie prac nad KPR oczekiwano uwzględnienia w KPR działań na rzecz priorytetów nowej strategii dla UE, zaprezentowanej w komunikacie KE pn. „Europejski Zielony Ład” z 11 grudnia 2019 r. oraz w dokumencie otwierającym nowy cykl Semestru, tj. „Rocznej Strategii Zrównoważonego Wzrostu Gospodarczego na 2020 rok” z 17 grudnia 2019 r.

Po drugie, w trakcie prac nad KPR doszło do wybuchu pandemii COVID-19, której skutki społeczne i gospodarcze oraz reakcja na nie ze strony polityki państwa musiały znaleźć odzwierciedlenie w przygotowywanym dokumencie. W rezultacie na ostatnim etapie prac dokument uzupełniono o odrębny rozdział poświęcony przedstawieniu działań mających na celu bezpośrednią walkę z pandemią COVID-19 i przeciwdziałanie rozszerzającym się jej skutkom ekonomicznym, zawartych w ustawach składających się na tzw. „tarczę antykrzysową”. W KPR znalazła się też bardzo wstępna, ze względu na niemający precedensu dynamiczny charakter kryzysu gospodarczego wywołanego przez pandemię, ocena sytuacji i scenariusz makroekonomiczny na najbliższe miesiące. Jednocześnie w KPR zachowano dorobek wcześniejszych prac nad dokumentem, zastrzegając, że realizacja zaplanowanych działań będzie uzależniona od rozwoju sytuacji w Polsce i na świecie.

Nowe Wieloletnie Ramy Finansowe na lata 2021-2027

Dotychczas wieloletnie ramy finansowe (WRF) przyjmowano pięciokrotnie. Na mocy Traktatu z Lizbony WRF zostały przekształcone z porozumienia międzyinstytucjonalnego w akt prawnie wiążący. WRF, przyjmowane na okres co najmniej pięciu lat, muszą gwarantować dokonywanie wydatków Unii w sposób

usystematyzowany i w granicach jej zasobów własnych oraz zawierają przepisy, z którymi musi być zgodny roczny budżet Unii, a tym samym stwarzają podwaliny pod dyscyplinę finansową. W rozporządzeniu w sprawie wieloletnich ram finansowych określono w szczególności pułapy wydatków w obszernych kategoriach wydatków zwanych działami.

2 maja 2018 r. Komisja Europejska przyjęła pierwszy projekt długofalowego budżetu UE, czyli wieloletnich ram finansowych 2021–2027. Aby odpowiedzieć na społeczno-gospodarcze skutki pandemii Covid-19, 27 maja 2020 r. zaproponowała **zmieniony długofalowy budżet UE**, wprowadzając nadzwyczajny instrument na rzecz odbudowy (Next Generation EU), który ma pomóc naprawić najpilniejsze szkody spowodowane pandemią i na nowo ożywić gospodarkę.

Podczas szczytu w Brukseli w dn. 17-21 lipca 2020 r. przywódcy uzgodnili długofalowy budżet UE 2021-2027 opiewający na kwotę 1 074,3 mld EUR. Z budżetu wspierane będą m.in. inwestycje w transformację cyfrową i ekologiczną. Przywódcy uzgodnili też pakiet odbudowy o wartości 750 mld EUR, który pomoże UE poradzić sobie z kryzysem spowodowanym pandemią. Z kwoty tej 390 mld EUR zostanie wypłaconych w formie dotacji dla państw członkowskich, a 360 mld EUR – w formie pożyczek.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej (NSIS)

Narodowa Strategia Integracji Społecznej jest dokumentem, którego celem jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Działania w tym zakresie mają przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,

- wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER)

W perspektywie finansowej 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny współfinansuje krajowy Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 (PO WER), który został przyjęty uchwałą Rady Ministrów RP w dniu 8 stycznia 2014 roku. Program, który powstał w odpowiedzi na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia, wspiera innowacje społeczne oraz współpracę ponadnarodową w wyżej wymienionych obszarach, a także wdrażanie w naszym kraju „Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych”.

Komisja Europejska proponuje przeznaczenie dodatkowych środków w latach 2020-2022 na fundusze strukturalne w ramach programów perspektywy 2014-2020 na walkę ze skutkami kryzysu wywołanego przez pandemię COVID-19 oraz przygotowanie długookresowej transformacji w kierunku zielonej, cyfrowej, bardziej odpornej na zagrożenia Europy. To inicjatywa KE nazywana w skrócie REACT-EU. Polska popiera podejście polegające na wykorzystaniu obecnych programów polityki spójności jako narzędzia wspierania działań krótko- i średnioterminowych za pośrednictwem REACT-UE, natomiast polityka spójności w latach 2021-2027 powinna realizować cele w dłuższej perspektywie czasowej.

Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030 to dokument mający na celu przede wszystkim poprawę jakości życia obywateli. Ukazuje on główne tendencje, wyzwania i schematy rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, a także kierunki zagospodarowania przestrzennego państwa. Powyższy dokument wyznaczył trzy strategiczne obszary, w których powinien odbywać się rozwój Polski:

- Obszar konkurencyjności i innowacyjności gospodarki:
 - Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna,
 - Polska Cyfrowa,
 - Kapitał ludzki,

- Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko.
- Obszar równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski:
 - Rozwój regionalny,
 - Transport.
- Obszar efektywności i sprawności państwa:
 - Kapitał społeczny,
 - Sprawne państwo.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Został uchwalony przez Radę Ministrów 17 września 2019 r. Rozwija postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) określone w filarze rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.

W KSRR wskazuje się Obszary Strategicznej Interwencji istotne z punktu widzenia realizacji polityki regionalnej, które zostaną uwzględnione w krajowych i regionalnych strategiach rozwoju (m.in. poprzez wskazanie dedykowanych im działań). Są to dwa typy obszarów: miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze i obszary zagrożone trwałą marginalizacją. Oprócz tego KSRR wskazuje również wschodnią Polskę i Śląsk jako OSI wymagające ukierunkowanego wsparcia z poziomu kraju (Program Polska Wschodnia, Program dla Śląska). Jednocześnie na poziomie regionalnym samorząd województwa może wyznaczać swoje obszary strategicznej interwencji, takie m.in. jak obszary przemysłowe, zdegradowane czy tzw. wewnętrzne peryferia, o ile będzie to wiązało się z zapewnieniem konkretnych instrumentów wsparcia lub mechanizmów uzgodnień.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030

Głównym celem SRKS jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków. W dokumencie wyznaczono następujące trzy cele szczegółowe i priorytety:

Cel szczegółowy 1. Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne:

1.1 Usprawnienie mechanizmów wspierania i współpracy instytucji publicznych z obywatelami,

1.2 Rozwój i wzmocnienie zorganizowanych form aktywności obywatelskiej.

Cel szczegółowy 2. Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich:

- 2.1 Tworzenie warunków oraz budowanie kompetencji dla wzmacniania uczestnictwa w kulturze,
- 2.2 Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz gromadzenie i zachowywanie dóbr kultury,
- 2.3 Digitalizacja, cyfrowa rekonstrukcja i udostępnianie dóbr kultury,
- 2.4 Umacnianie tożsamości i postaw obywatelskich przez kulturę,
- 2.5 Wzmocnienie promocji kultury polskiej za granicą.

Cel szczegółowy 3. Wzmocnienie rozwoju społeczno-gospodarczego kraju przez sektory kultury i kreatywne:

- 3.1 Wzrost udziału sektorów kreatywnych w rozwoju gospodarczym kraju,
- 3.2 Rozwój kompetencji zawodowych na potrzeby branż kreatywnych,
- 3.3 Wzmocnienie potencjału kreatywnego społeczeństwa.

2.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” jest aktualizacją Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”, uchwalonej przez Sejmik Województwa Śląskiego 1 lipca 2013 roku i stanowi piątą edycję tego kluczowego dokumentu określającego cele rozwoju regionu oraz instrumenty ich realizacji w perspektywie roku 2030.

Przedstawiona w dokumencie wizja rozwoju jest kontynuacją i uszczegółowieniem myśli strategicznej realizowanej już od 2000 roku w kolejnych edycjach Strategii. Natomiast coraz bardziej świadomie podejmuje się w niniejszym dokumencie zagadnienia transformacji regionu uwzględniające poszanowanie środowiska naturalnego – Zielone Śląskie.

Zarysowane w dokumencie cele i kierunki wskazują drogę oraz narzędzia pozwalające na istotne zmiany gospodarcze prowadzące do pobudzenia tempa rozwoju gospodarczego regionu w oparciu o dynamicznie rozwijający się sektor przedsiębiorstw innowacyjnych. Strategia „Śląskie 2030” odpowiada również na wyzwania demograficzne stojące przed województwem śląskim oraz związane z poprawą warunków życia w regionie, zarówno dla jego obecnych, jak i przyszłych

mieszkańców. Realizacja zapisów strategicznych składających się na wspomnianą wizję będzie wymagała zaangażowania licznych podmiotów sceny regionalnej.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego 2014-2020 wraz z krajowymi programami operacyjnymi oraz Umową Partnerstwa tworzy spójny system dokumentów strategicznych i programowych.

RPO WSL 2014-2020 stanowi instrument realizacji Umowy Partnerstwa oraz realizuje wizję rozwoju regionu zawartą w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+” i stanowi jeden z najistotniejszych instrumentów polityki regionalnej. Ponadto cele programu wpisują się w wizję rozwoju Unii Europejskiej zawartą w Strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu – Europa 2020.

RPO WSL 2014-2020 jest jednym z 16 regionalnych programów dwufunduszowych, współfinansowanym z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego.

Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030

Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030” wyznacza kierunki rozwoju regionalnej polityki społecznej na najbliższe 10 lat. Zawiera m. in. obszerną diagnozę sytuacji społeczno-ekonomicznej województwa śląskiego, misję, cele strategiczne i kierunki działań. Cel generalny (misja) Strategii Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030 brzmi następująco: „Wysoka jakość życia mieszkańców województwa śląskiego. Aktywna społeczność regionalna”.

Cele strategiczne wyznaczone w dokumencie, to:

1. Aktywna polityka prorodzinna. Wspieranie właściwego funkcjonowania rodziny, zapewniającej prawidłowy rozwój i opiekę wszystkim jej członkom, zwłaszcza osobom zależnym.
2. Rozwój warunków sprzyjających aktywnemu i pełnemu uczestnictwu osób starszych w życiu społecznym. Dostosowanie systemu wsparcia do potrzeb starzejącego się społeczeństwa.
3. Kształcenie i doskonalenie zawodowe kadr służb społecznych oraz instytucji wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

4. Wzmocnienie instytucji, organizacji i innych podmiotów realizujących zadania na rzecz włączenia społecznego mieszkańców regionu oraz skuteczności działań w tym obszarze. Organizowanie społeczności lokalnej.
5. Wzmocnienie roli ekonomii społecznej i solidarnej w integracji społeczno-zawodowej oraz w dostarczaniu usług społecznych.
6. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Częstochowskim

W dokumencie strategii zdefiniowano główne problemy społeczne występujące na terenie powiatu częstochowskiego oraz wyznaczono trzy cele strategiczne, a w ich obrębie kierunki działań:

1. Tworzenie systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych poprzez wyrównanie szans osób niepełnosprawnych w dążeniu do samodzielnego i aktywnego życia.
 - Pobudzanie aktywności osób niepełnosprawnych w wypełnianiu ról społeczno-zawodowych.
 - Przeciwdziałanie izolacji osób niepełnosprawnych.
 - Podniesienie poziomu świadomości społeczności lokalnych na temat osób niepełnosprawnych.
2. Budowanie wsparcia dla rodzin dysfunkcyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji dzieci i młodzieży.
 - Pobudzanie aktywności rodzin w prawidłowym wypełnianiu ich zadań.
 - Przeciwdziałanie zagrożeniom wynikającym z niewydolności wychowawczej rodzin.
 - Zapewnienie zastępczej opieki rodzinnej.
3. Włączenie społeczności lokalnej w proces rozwiązywania problemów społecznych.
 - Upowszechnienie informacji o przysługujących prawach i uprawnieniach.
 - Tworzenie warunków dla rozwoju organizacji pozarządowych.

Strategia Rozwoju Gminy Kamienica Polska na lata 2016-2025

Strategia Rozwoju Gminy Kamienica Polska jest dokumentem nakreślającym główne cele i kierunki przyszłego rozwoju gminy, uwzględniającym potrzeby społeczności lokalnej. W ramach strategii zdefiniowano wizję: „Gmina Kamienica

Polska – wykorzystująca dobre położenie i potencjał ekologiczny na rzecz mieszkańców i przedsiębiorców”. Osiągnięcie założonej wizji jest możliwe poprzez ukierunkowanie działań rozwojowych oraz skupienie się na ograniczonej liczbie priorytetowych pól rozwoju strategicznego (celów). W dokumencie wyznaczono trzy cele strategiczne oraz sformułowano następujące programy strategiczne:

1. Rozwój przedsiębiorczości wykorzystującej potencjał ekologiczny gminy.
 - 1.1. Wspomaganie działających na terenie gminy przedsiębiorców.
 - 1.2. Dostosowanie produkcji rolniczej oraz przetwórstwa do funkcjonowania w standardach ekologicznych.
 - 1.3. Rozwój turystyki.
 - 1.4. Aktywizacja mieszkańców.
2. Doskonalenie stanu infrastruktury technicznej i społecznej.
 - 2.1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej.
 - 2.2. Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnych, deszczowych i wodociągowych.
 - 2.3. Utrzymanie wysokiego poziomu gminnej infrastruktury rekreacyjno-sportowej.
 - 2.4. Modernizacja bazy oświatowej.
 - 2.5. Wspieranie gospodarki niskoemisyjnej.
 - 2.6. Upowszechnienie dostępu do Internetu szerokopasmowego.
 - 2.7. Rozwój budownictwa mieszkaniowego.
3. Społeczeństwo obywatelskie.
 - 3.1. Zaspokojenie potrzeb rekreacyjnych i wypoczynkowych dzieci i młodzieży.
 - 3.2. Zaspokojenie potrzeb kulturalnych mieszkańców gminy.
 - 3.3. Dbłość o wysoki poziom bezpieczeństwa społecznego.
 - 3.4. Aktywne i zdrowe starzenie się.
 - 3.5. Uczenie się przez całe życie (LLL).
 - 3.6. Podnoszenie atrakcyjności oferty edukacyjnej.

Realizacja wszystkich celów strategicznych powinna odbywać się w oparciu o ekologię, właściwe finanse oraz istniejącą bazę (zaplecze), a efektem powinien być wpływ na powstanie nowych miejsc pracy, spadek bezrobocia i rozwój społeczno-ekonomiczny gminy.

II. DIAGNOZA SPOŁECZNA

1. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Kamienica Polska to gmina wiejska położona w północnej części województwa śląskiego, w obrębie południowej części powiatu częstochowskiego. Zajmuje obszar 46,44 km², co stanowi 3,06% powierzchni powiatu, i jest jedną z szesnastu powiatowych jednostek terytorialnych. Obszar gminy graniczy od wschodu z gminą Olsztyn i gminą Poraj (powiat myszkowski), od północy z gminą Poczesna, od zachodu z gminą Starcza, a od południa z gminą Koziegłowy (powiat myszkowski) i gminą Woźniki (powiat lubliniecki). Siedziba władz gminy znajduje się w Kamienicy Polskiej.

W granicach gminy położonych jest 7 sołectw: wieś gminna Kamienica Polska oraz Osiny, Rudnik Wielki, Romanów, Wanaty, Zawada i Zawisna. Najliczniej zamieszkiwaną jednostką gminną jest sołectwo Kamienica Polska (1 745 osób), natomiast najmniej mieszkańców liczy sołectwo Zawisna (572 osoby).

Na terenie gminy działa 16 organizacji pozarządowych, które zajmują się m.in. promowaniem tradycji regionu, krzewieniem kultury i sportu, integracją środowisk lokalnych. Wiejska gmina Kamienica Polska, pragnąc mieć wpływ na rozwój i promocję gminy, bierze udział w pracach i działaniach związków ponadgminnych, m.in. uczestniczy w Stowarzyszeniu Lokalna Grupa Działania „Bractwo Kuźnic”.

2. ATUTY I CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym zadano mieszkańcom gminy Kamienica Polska pytania pozwalające uzyskać opinie na temat atutów gminy, czynników, które ograniczają jej możliwości rozwojowe, a także działań, jakie należy podjąć, by uczynić ją bardziej przyjazną dla mieszkańców.

Wskazując atuty gminy, wypełniający ankietę najczęściej wymieniali dogodne położenie geograficzne i komunikacyjne (bezpośredni dostęp do trasy DK1) oraz atrakcyjne tereny rekreacyjne. Duże znaczenie badani przywiązywali także do odpowiedniego dostępu do sieci placówek oświatowych (Liceum Ogólnokształcące) i służby zdrowia oraz funkcjonujących na terenie gminy firm i przedsiębiorstw. Wśród atutów wymieniono też zaangażowanie władz samorządowych i ich otwartość na nowe propozycje rozwoju gminy i współpracę z mieszkańcami.

Wśród wypowiedzi mieszkańców na temat słabych stron gminy najczęściej pojawiała się kwestia ograniczeń finansowych na rozwój i inwestycje, niewystarczający, w stosunku do potrzeb, budżet gminy oraz nieefektywne pozyskiwanie dotacji i subwencji. Za równie istotne kwestie ankietowani uznali problemy komunikacyjne utrudniające dotarcie do większych miejscowości oraz niedostateczny dostęp do lekarzy specjalistów. Według niektórych badanych problem stanowi także brak przemysłu i wynikająca z tego niewystarczająca liczba miejsc pracy.

Uczestnicy badania wskazywali również działania, jakie należy podjąć, aby gminę uczynić bardziej przyjazną dla mieszkańców. Za najważniejsze uznano zwiększenie nakładów na inwestycje w infrastrukturę gminną (modernizacja dróg, budowa chodników i wytyczanie ścieżek rowerowych) oraz rozwój budownictwa komunalnego. Wśród niezbędnych do realizacji działań wskazano też usprawnienie komunikacji publicznej, rozszerzenie bazy oświatowej (otwarcie żłobka, wydłużenie godzin pracy przedszkoli i świetlic szkolnych) i sportowo-rekreacyjnej (kryty basen, place zabaw). Do istotnych kwestii respondenci zaliczyli również tworzenie miejsc spotkań dla różnych grup wiekowych oraz organizowanie atrakcyjnych imprez integracyjnych i wydarzeń kulturalnych.

3. DEMOGRAFIA

Na koniec 2019 r. gmina liczyła 5 567 osób, wśród których było 2 878 kobiet, które stanowiły 51,70% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia wynosiła w przybliżeniu 120 osób na km². Analizując dane demograficzne, można stwierdzić, iż w latach 2017-2019 ogólna liczba mieszkańców gminy systematycznie malała. Jeśli chodzi o poszczególne grupy wiekowe, to warto zauważyć, że w rozpatrywanym okresie zarówno liczba dzieci i młodzieży, jak i liczba osób w wieku produkcyjnym zmniejszała się, natomiast liczba najstarszych mieszkańców gminy rosła.

W latach 2017-2019 w każdym kolejnym roku analizy liczba urodzeń była niższa niż liczba zgonów, przyrost naturalny był więc wyrażony liczbą ujemną. Saldo migracji ludności gminy w analizowanym okresie wahało się i było w latach 2017-2019 stale ujemne. Szczegółowe dane dotyczące sytuacji demograficznej gminy przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 3. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	935	912	903

liczba osób w wieku produkcyjnym	3 393	3 351	3 303
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	1 282	1 316	1 361
ogółem	5 610	5 579	5 567

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 4. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba urodzeń żywych	55	43	41
liczba zgonów	64	67	53
przyrost naturalny	-9	-24	-12

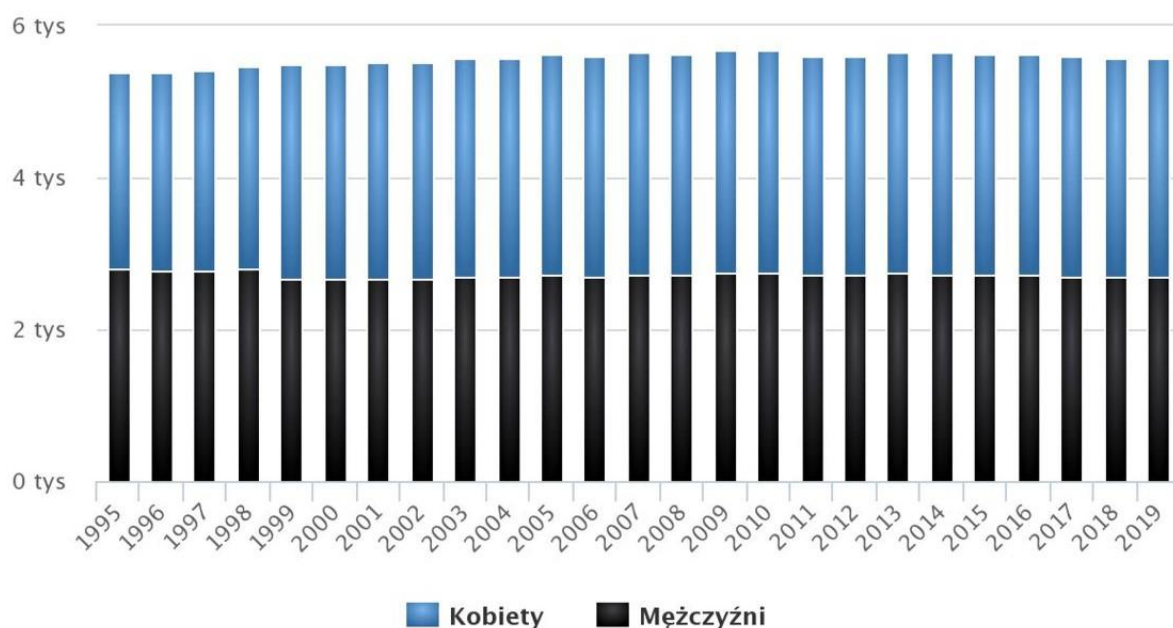
Dane Urzędu Gminy Kamienica Polska.

Tabela 5. Ruch migracyjny ludności w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba zameldowanych osób spoza gminy	146	125	151
w tym z zagranicy	4	4	1
liczba osób wymeldowanych poza gminę	162	170	167
w tym za granicę	0	0	1
saldo migracji ogółem	-16	-45	-16

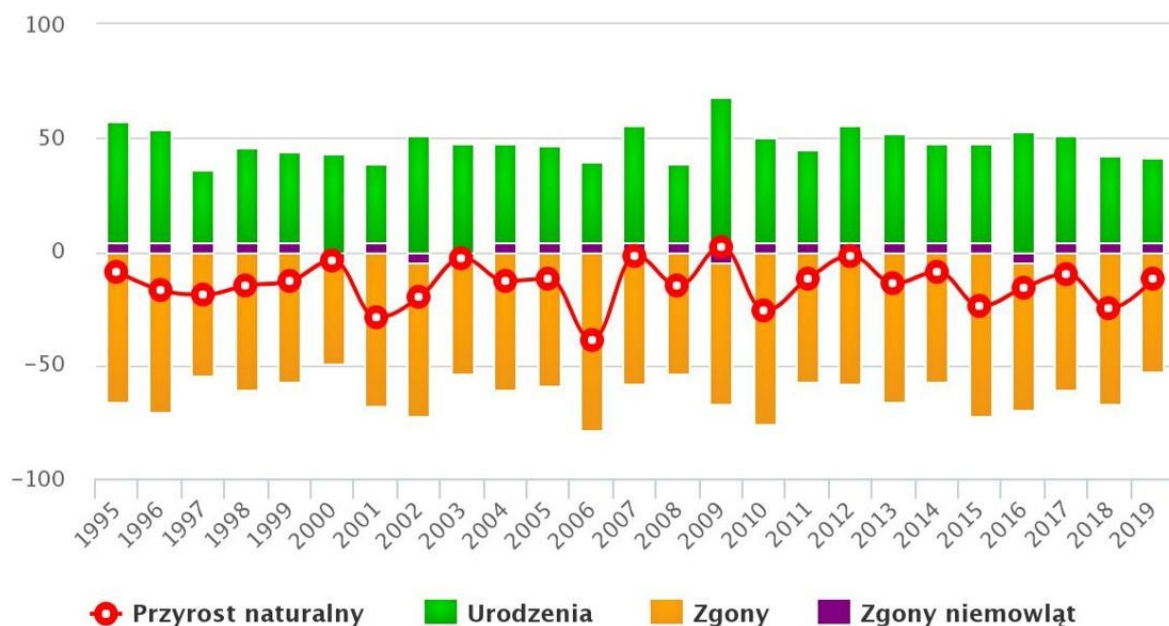
Dane Urzędu Gminy Kamienica Polska.

Wykres 1. Populacja – gmina Kamienica Polska w latach 1995-2019

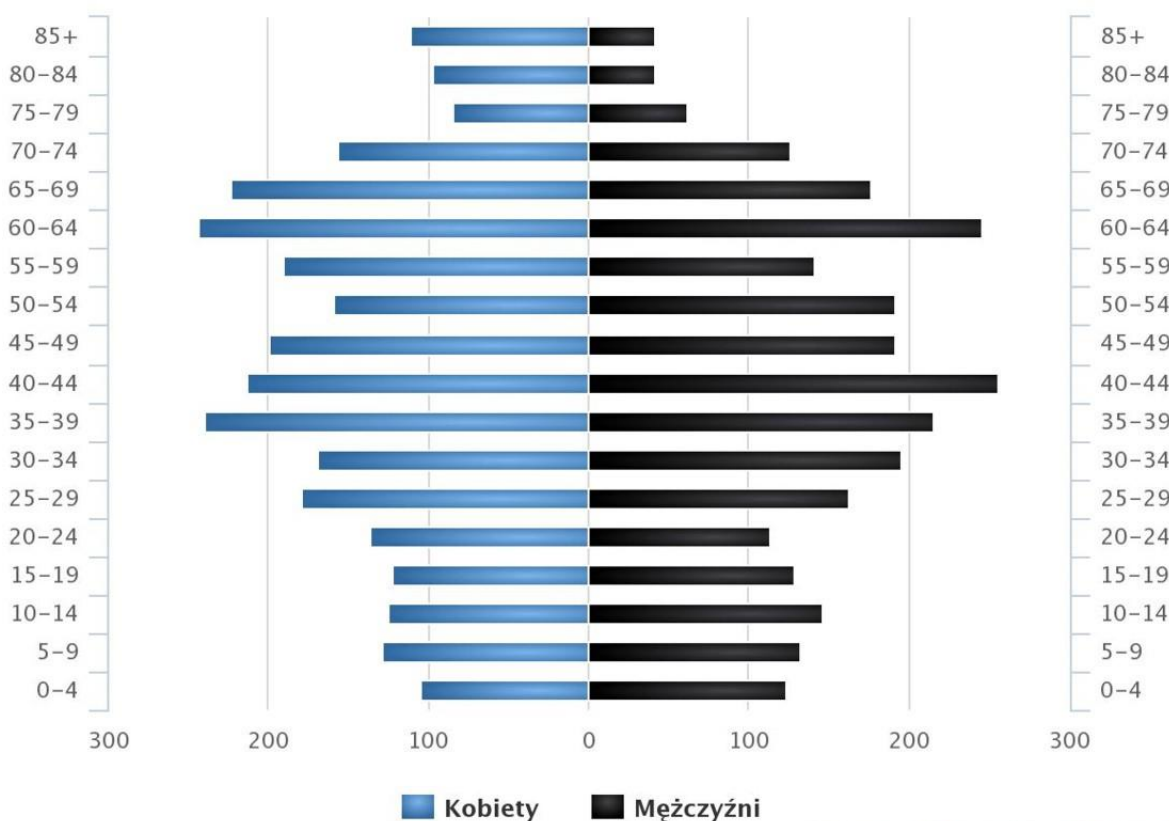
Dane: GUS.

Wykres 2. Przyrost naturalny w gminie Kamienica Polska w latach 1995-2019

Dane: GUS.

Wykres 3. Piramida wieku mieszkańców gminy Kamienica Polska w 2019 r.

Dane: GUS.

Dostrzegane zmiany demograficzne, ze szczególnym uwzględnieniem zjawiska starzenia się społeczeństwa, wymagają kompleksowego podejścia do sytuacji poszczególnych grup mieszkańców, poznania ich potrzeb i oczekiwań, co umożliwi wypracowanie odpowiednich rozwiązań sprzyjających zarówno rozwojowi społecznemu, jak i gospodarczemu gminy.

4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Sieć wodociągowa w gminie Kamienica Polska jest bardzo dobrze rozwinięta, zaopatruje w wodę ponad 95% mieszkańców. Wodociągi są zasilane z ujęć lokalnych: w Rudniku Wielkim (studnia głębinowa o głębokości 313 m) i w Zawadzie (studnia głębinowa o głębokości czynnej 363 m). Sieć kanalizacyjna ma długość 54 m i jest dostępna dla ponad 73% mieszkańców. Na terenie gminy funkcjonuje 1 biologiczna oczyszczalnia ścieków o przepustowości 633 m³/dobę, która obsługuje ponad 73% mieszkańców.

Na terenie gminy nie funkcjonują żadne składowiska odpadów. Odpady z terenu gminy przekazywane są do dwóch zlokalizowanych na terenie regionu Regionalnych Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych prowadzonych przez Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne z siedzibą w Sobuczynie i PZOM STRACH Sp. z o.o. z siedzibą w Konopiskach. Sieć gazowa ma 85,99 km i zapewnia pokrycie zapotrzebowania na gaz dla istniejących oraz potencjalnych odbiorców paliwa gazowego na terenie gminy. Poniżej zawarto szczegółowe dane na temat istniejącej infrastruktury technicznej.

Tabela 6. Infrastruktura techniczna w gminie w 2019 r.

sieć wodociągowa	
długość czynnej sieci wodociągowej (w km)	49
liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej	5 289
sieć kanalizacyjna	
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	54
liczba ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	4 099
oczyszczalnie ścieków	
liczba oczyszczalni ścieków	1
liczba ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie ścieków	4 099
sieć gazowa	
długość czynnej sieci gazowej (w km)	85,99

liczba ludności korzystającej z sieci gazowej	b.d.
sieć drogowa	
długość dróg publicznych w gminie ogółem (w km)	52,3
w tym długość dróg gminnych (w km)	32,2

Dane Urzędu Gminy Kamienica Polska.

W uzupełnieniu powyższych danych warto wymienić najważniejsze spośród inwestycji realizowanych w gminie w latach 2017-2019:

Tabela 7. Najważniejsze inwestycje zrealizowane w gminie w latach 2017-2019

inwestycje w latach 2017-2019
1. Budowa oświetlenia ulicznego: w miejscowości Wanaty (ul. Osińska, ul. Klonowa, ul. Warszawska) oraz w miejscowości Romanów; 2. Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Wanaty (ul. Wierzbowa, ul. Świerkowa) i w miejscowości Kolonia Klepaczka; 3. Rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Rudnik Wielki (ul. Modrzewiowa, ul. Gajowa, ul. Sosnowa) i w miejscowości Kamienica Polska (ul. Magazynowa).

Dane Urzędu Gminy Kamienica Polska.

5.KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Gmina Kamienica Polska posiada dobrze rozwiniętą sieć dróg komunikacji kołowej, odpowiadającej strukturze zagospodarowania przestrzennego wewnątrz gminy i jej powiązaniom zewnętrznym. Długość dróg publicznych w gminie wynosi ogółem 52,3 km (w tym drogi gminne 32,2 km). System powiązań zewnętrznych oparty jest o przebiegającą z północy na południe drogę krajową DK1 relacji Warszawa – Katowice. Przez gminę przebiega także droga wojewódzka 791 łącząca gminę Kamienica Polska z gminą Poczesna na północy, z gminą Poraj na wschodzie oraz ułatwiająca dojazd do Zawiercia. Drogi powiatowe o dużym znaczeniu lokalnym przechodzące przez gminę to: droga nr 1023S – ul. Słoneczna, Rudnik Wielki i droga nr 1023S – ul. Konopnickiej, Kamienica Polska.

Przez gminę przebiega linia kolejowa o znaczeniu państwowym (linia AGC i AGT) Warszawa/Częstochowa – Zawiercie/Katowice. Na terenie gminy nie funkcjonują stacje i przystanki kolejowe.

Głównym środkiem komunikacji zbiorowej są autobusy PKS oraz prywatni przewoźnicy oferujący transport minibusowy.

Gmina Kamienica Polska położona jest w odległości ok. 56 km od Katowic (siedziby władz administracji państwowej i samorządowej województwa śląskiego), ok.

20 km od Częstochowy (siedziby władz powiatu częstochowskiego), ok. 124 km od Krakowa i ok. 138 km od Łodzi.

6. GOSPODARKA

Gmina Kamienica Polska jest gminą o charakterze przemysłowo-usługowo-rolniczym. Udział użytków rolnych w ogólnej powierzchni gminy wynosi ponad 46,5%, zaś lasy stanowią 44,3% jej terenu. Poniższa tabela przedstawia strukturę gruntów w gminie.

Tabela 8. Użytki rolne, lasy i grunty leśne

	4 644
powierzchnia użytków rolnych ogółem (w ha)	2 160
powierzchnia lasów i gruntów leśnych (w ha)	2 058
powierzchnia pozostałych gruntów i nieużytków	426

Dane Urzędu Gminy Kamienica Polska.

Na obszarze gminy przeważają gleby pseudobielicowe i brunatne zajmujące około 45% powierzchni użytków rolnych. Gleby te są stosunkowo słabe z przewagą występowania gleb klasy IV – VI, gleb nieprzydatnych rolniczo i nieużytków; nieliczne gleby zostały zakwalifikowane do gleb klasy III. W gminie dominuje uprawa zbóż, roślin okopowych (głównie ziemniaków) oraz roślin pastewnych, a w produkcji zwierzęcej hodowla drobiu.

Użytki rolne są zaliczane do kompleksów o niskiej i średniej przydatności dla produkcji rolnej. Rolnictwo w gminie ma znaczenie drugorzędne. Charakterystyczne jest odejście od rolnictwa, szczególnie na obszarach o gorszych warunkach naturalnych (słaba bonitacja gleb, trudne warunki uprawy). Istotnym problemem na terenie gminy jest występowanie bardzo dużych powierzchni gruntów odłogowanych i porzuconych – w tym na terenach zmeliorowanych, oraz gruntów zdegradowanych, związanych poprzednio z eksploatacją rud żelaza.

Obszarami szczególnie niekorzystnymi dla prowadzenia produkcji rolnej są grunty wsi Osiny; najkorzystniejsze tereny dla kontynuowania produkcji rolnej to: rejon wsi Zawada 2 i Kolonii Klepaczki i część gruntów wsi Kamienica Polska oraz niektóre tereny w Rudniku Wielkim, Zawisnej i Wanatach. Charakterystyczną cechą rolnictwa na terenie gminy jest jego różnorodność – funkcjonują gospodarstwa specjalizujące się w owczarstwie, hodowli drobiu czy uprawie pieczarek.

Na terenie gminy występują następujące grupy surowcowe:

- surowce krzemionkowo-okruchowe: piaski i piaskowce żelaziste (jura środkowa), piaski i żwiry akumulacji lodowcowej, piaski wydmowe,
- surowce ilaste – gliny zwałowe,
- rudy żelaza – syderyty ilaste,
- surowce energetyczne – torf.

Na terenie gminy występują znaczne pokłady piasków formierskich w miejscowości Zawisna. Dla potrzeb eksploatacji tego złoża ustanowione są tereny górnicze (dla złoża Zawisna – pola A i B oraz dla złoża Zawisna II). Dodatkowo występują niewielkie złoża piasków akumulacji lodowcowej (lokalne, okresowo czynne wyrobiska w rejonie Wanat) i wydmowe (nieczynne wyrobisko w rejonie Osin) oraz glina zwałowa (nieczynna odkrywka w Kamienicy Polskiej).

W Gminie Kamienica Polska działa – wg Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej – 410 podmiotów gospodarczych z kategorii mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Wśród większych przedsiębiorstw można wyliczyć:

- KLIMAS Sp. z o.o., Zakład produkcyjny nr 2; Magazyn Centralny; Biuro Obsługi Klienta, Wanaty (budowlane systemy mocujące),
- Metal TEAM Sp. z o.o., Sp.K., Wanaty (centrum obróbki CNC),
- WKREŃ-MET Sp. z o.o. Sp.K., Zakład produkcyjny nr 2; Magazyn Centralny; Biuro Obsługi Klienta, Wanaty (budowlane systemy mocujące),
- P.H.P. YABRA Sp. z o.o., Kamienica Polska (producent żywności przetworzonej i konfekcjonowanej, gotowych dań obiadowych, zup oraz przetworów mięsno-warzywnych),
- Nowakowski Piekarnie Sp. z o. o., Kolonia Klepaczka (piekarnia),
- HZ TRANSPORT POLAND Sp. z o.o., Kolonia Klepaczka (firma usług transportowych, transport ciężarowy międzynarodowy),
- Nedpol Truck Service Sp. z o.o., Romanów (dealer DAF),
- Zakład Wielobranżowy „Bonex” Mirosław Nowowiejski, Kamienica Polska (zakład świadczy usługi zabudowy samochodów specjalistycznych na różnych typach podwozi dla jednostek straży pożarnych),
- PREZ-MET Sp. z o.o. Sp. k., Romanów (producent maszyn do stolarki aluminiowej PVC),
- Inverkip Sp. z o.o., Kolonia Klepaczka (wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi).

Dane dotyczące nowych podmiotów z terenu gminy zarejestrowanych w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej w latach 2017-2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Nowe podmioty gospodarcze powstałe na terenie gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba nowych podmiotów gospodarczych wg CEIDG (według stanu na koniec roku)	34	43	43

Dane Urzędu Gminy Kamienica Polska.

Według danych statystycznych GUS-u w gminie Kamienica Polska w roku 2019 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 538 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 448 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w gminie Kamienica Polska najwięcej (33) jest stanowiących spółki handlowe z ograniczoną odpowiedzialnością. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (516) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0-9 pracowników. 2,4% (13) podmiotów jako rodzaj działalności deklarowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklarowało 31,8% (171) podmiotów, a 65,8% (354) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność.

Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Kamienica Polska najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (29.2%) oraz budownictwo (18.1%).

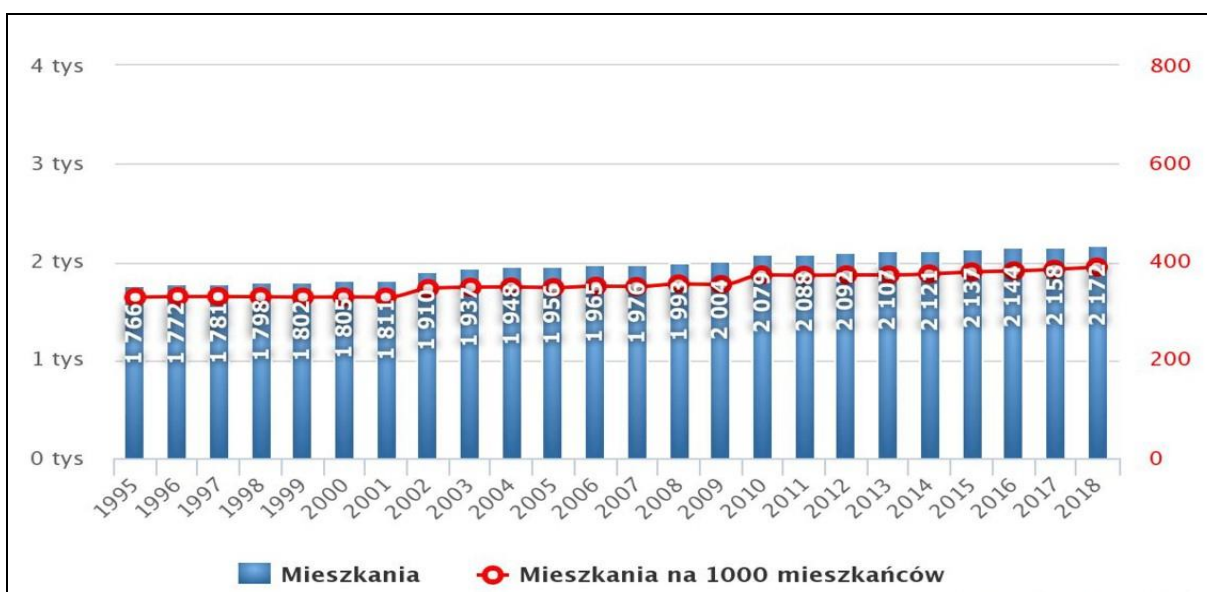
7. ZASOBY MIESZKANIOWE

Według danych GUS-u w 2019 r. w gminie Kamienica Polska oddano do użytku 22 mieszkania. Na każdych 1 000 mieszkańców oddano więc do użytku 3,95 nowych lokali. Jest to wartość znacznie większa od wartości dla województwa śląskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Całkowite zasoby mieszkaniowe w gminie Kamienica Polska to 2 172 nieruchomości. Na każdych 1 000 mieszkańców przypada zatem 389 mieszkań. Jest to wartość porównywalna do wartości dla województwa śląskiego oraz porównywalna do średniej dla całej Polski. 100,0% mieszkań zostało przeznaczonych na cele indywidualne. Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach w gminie Kamienica Polska to 5,64

i jest znacznie większa od przeciętnej liczby izb dla województwa śląskiego oraz znacznie większa od przeciętnej liczby pokoi w całej Polsce.

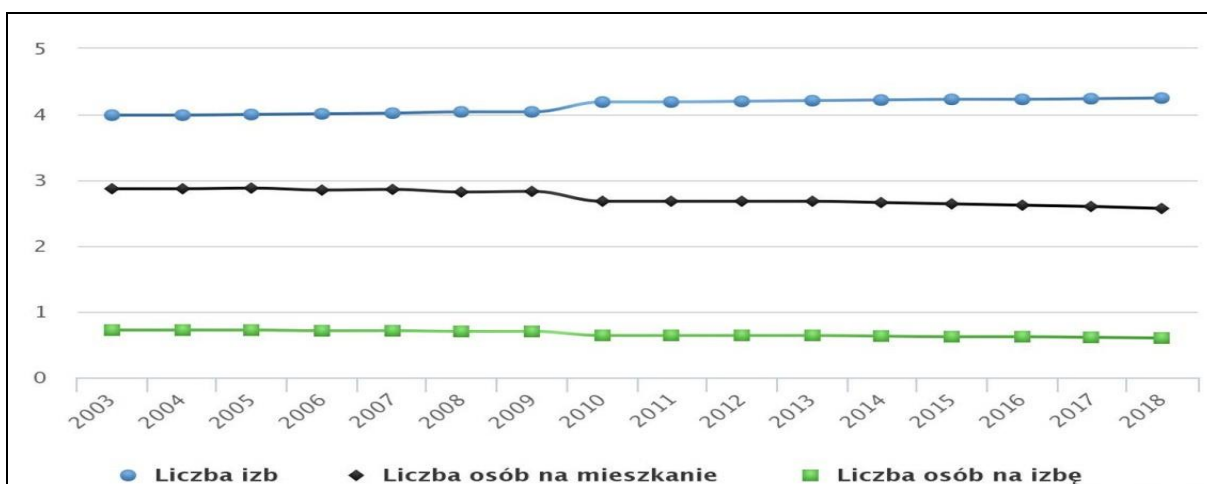
Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanej do użytkowania w 2019 r. w gminie Kamienica Polska to 130,70 m² i jest znacznie większa od przeciętnej powierzchni użytkowej dla województwa śląskiego oraz znacznie większa od przeciętnej powierzchni nieruchomości w całej Polsce. Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne, 92,22% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, 90,29% nieruchomości wyposażonych jest w ustęp spłukiwany, 87,80% mieszkań posiada łazienkę, 77,12% korzysta z centralnego ogrzewania, a 43,00% z gazu sieciowego. Prezentowane informacje ilustrują wykresy umieszczone poniżej.

Wykres 4. Liczba mieszkań w gminie Kamienica Polska w latach 1995-2018

Dane: GUS.

Wykres 5. Zasoby mieszkaniowe w gminie Kamienica Polska w latach 2003-2018 – wskaźniki

Dane: GUS.

8. EDUKACJA I KULTURA

W gminie Kamienica Polska funkcjonują 3 placówki systemu oświaty, w tym 1 placówka wychowania przedszkolnego, 1 szkoła podstawowa oraz 1 szkoła ponadpodstawowa. Dane na temat przedszkoli i szkół w gminie oraz podopiecznych i nauczycieli w nich zatrudnionych zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 10. Placówki wychowania przedszkolnego w gminie w roku szkolnym 2019/2020

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
placówki wychowania przedszkolnego	1	177	20
w tym przedszkola	1	177	20
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	0	0	0

Dane Urzędu Gminy Kamienica Polska.

Tabela 11. Placówki oświatowe w gminie w roku szkolnym 2019/2020

typ placówki	liczba placówek	liczba uczniów	liczba nauczycieli
szkoły podstawowe	1	340	42
szkoły ponadpodstawowe	1	43	22

Dane Urzędu Gminy Kamienica Polska.

Tabela 12. Wykaz placówek przedszkolnych i oświatowych działających w gminie w roku szkolnym 2019/2020

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Przedszkole w Kamienicy Polskiej (z oddziałami zamiejscowymi: Osiny, Rudnik Wielki, Zawisną)	ul. Konopnickiej 11, 42-260 Kamienica Polska
2.	Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Kamienicy Polskiej	ul. Adama Ferensa 12a, 42-260 Kamienica Polska
3.	Liceum Ogólnokształcące w Kamienicy Polskiej	ul. Adama Ferensa 12a, 42-260 Kamienica Polska

Dane Urzędu Gminy Kamienica Polska.

W Gminie Kamienica Polska działa Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji. Ośrodek prowadzi zajęcia z różnych dziedzin kultury i sztuki dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Odbywają się m.in. zajęcia z rytmiki, tańca ludowego (Zespół Folklorystyczny „Kamienica”), aerobiku, zumbi, baletu, warsztaty ceramiczne, joga, zajęcia plastyczne. W soboty i wtorki spotykają się miłośnicy brydża sportowego. W GOKSiR-ze można grać w bilard, piłkarzyki, tenis stołowy. Instytucja współpracuje z samorządem lokalnym, szkołami i organizacjami pozarządowymi, organizując różnego rodzaju imprezy sportowe, okolicznościowe, kulturalne. Inne imprezy organizowane przez GOKSiR to m.in. współorganizacja WOŚP-u oraz ferii

i półkolonii dla dzieci, warsztaty plastyczne „Witaj Maj 3 Maj”, Turniej szachowy o Puchar Wójta Gminy Kamienica Polska, Koncert Baletowy z okazji zakończenia sezonu, Koncert Mikołajkowy, jak również Dzień Kobiet i Dzień Integracji Środowiska Gminnego „Łączymy pokolenia od Juniora do Seniora”.

Istotnym animatorem życia kulturalnego jest Gminna Biblioteka Publiczna w Kamienicy Polskiej. W 2019 r. było 570 aktywnych czytelników, którzy odwiedzili bibliotekę 5 411 razy i wypożyczyli 8 908 woluminów. Czytelnię odwiedzano 233 razy. Czytelnikom udostępniono 11 woluminów i udzielono 845 informacji. 814 czasopism wypożyczono do domu, 820 razy czytelnicy skorzystali z nich na miejscu. Na działalność Gminnej Biblioteki Publicznej gmina przekazała w 2019 r. dotację w kwocie 165 428 zł.

Gminna Biblioteka Publiczna w Kamienicy Polskiej współpracuje ze Szkołą Podstawową im. H. Sienkiewicza w Kamienicy Polskiej, Przedszkolem w Kamienicy Polskiej, Liceum Ogólnokształcącym w Kamienicy Polskiej, Gminnym Ośrodkiem Kultury, Sportu i Rekreacji w Kamienicy Polskiej oraz redakcją kwartalnika Korzenie. W 2019 r. biblioteka zorganizowała m.in.: wycieczkę przedszkolaków z grupy „0” w celu zapoznania się z pracą bibliotekarza; czytanie bajek w przedszkolu z okazji Dni Babci; spotkanie z uczennicami Szkoły Podstawowej w Kamienicy Polskiej należącymi do „Dyskusyjnego Klubu Edukacyjnego. Ja czytam!”; spotkanie z Piotrem Kowalczykiem – podróżnikiem, pilotem wycieczek, fotografem, autorem reportaży; lekcję biblioteczną dla klasy I z LO w Kamienicy Polskiej pn. „Serce kontra rozum. Czym warto kierować się w życiu?”; dla klasy II i III LO w Kamienicy Polskiej pn. „Co się zmienia, gdy osiągam pełnoletność?”, powakacyjne spotkanie z emerytami pn. „W słońcu i w deszczu”, spotkanie autorskie z Elżbietą Stępień dla klasy VII i VIII Szkoły Podstawowej i LO w Kamienicy Polskiej pn. „Stop uzależnieniom i przemocy”; spotkanie dla uczniów klas IV-VI pn. „Wielcy Polacy, którzy ratowali świat”.

W Kamienicy Polskiej znajduje się Muzeum Regionalne. Realizuje ono potrzeby w obszarze wrażliwości kulturowej i historycznej mieszkańców gminy i odwiedzających ją gości. Posiada w swoich zbiorach ok. 150 eksponatów i ponad 100 unikatowych zdjęć opisujących tradycje, kulturę i charakterystyczne obyczaje związane z regionem: tkactwo i wydobywanie rud żelaza. W 2019 r. odbyły się tutaj następujące wydarzenia: Noc muzeów (historia Ochotniczych Straży Pożarnych), „Podróże po krajach członkowskich Unii Europejskiej” (w okresie wakacyjnym), comiesięczne spotkania osób zainteresowanych historią regionu, wystawy: „XIX-

wieczna Azja Środkowa okiem fotografa, badacza i podróżnika Leona Barczewskiego”, „Na partyzancki poszły bój... Kobiety w konspiracyjnej działalności ruchu ludowego” oraz wieczory artystyczne.

Na terenie gminy Kamienica Polska funkcjonują 4 świetlice środowiskowe w Osinach, Zawadzie, Zawisnej i w Wanatach. Są to placówki wsparcia dziennego, kierowanego głównie do dzieci w wieku 6-18 lat. Praca placówek ukierunkowana jest na pomoc wychowankom w odrabianiu lekcji, nauce własnej, utrwalaniu wiedzy przyswojonej w szkole. Ponadto w placówkach prowadzonych jest szereg różnorodnych zajęć pozalekcyjnych, m.in. zajęcia plastyczne, sportowe, edukacyjno-wychowawcze, integracyjne, profilaktyczne, relaksacyjne, kulinarne i szachowe. W dni wolne od nauki szkolnej w placówkach organizowane są wycieczki, rajdy piesze, ogniska, uroczystości okolicznościowe i imprezy tematyczne. W Rudniku Wielkim funkcjonuje też placówka wsparcia dziennego o charakterze opiekuńczo-specjalistycznym – Gminna Świetlica dla Dzieci i Młodzieży „Spadochron”.

Tabela 13. Placówki kultury w gminie w 2019 r.

typ placówki	liczba placówek	liczba osób objętych ofertą	liczba pracowników
ośrodki kultury	1	mieszkańcy gminy	3
świetlice	4+1	dzieci i młodzież	5
biblioteki i filie	1	mieszkańcy gminy	2
muzea, skanseny	1	mieszkańcy gminy i goście	1

Dane Urzędu Gminy Kamienica Polska.

Tabela 14. Wykaz placówek kultury w 2019 r.

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Kamienicy Polskiej	ul. Konopnickiej 135A, 42-260 Kamienica Polska
2.	Gminna Biblioteka Publiczna w Kamienicy Polskiej	ul. Konopnickiej 11, 42-260 Kamienica Polska
3.	Muzeum Regionalne w Kamienicy Polskiej	ul. Konopnickiej 189, 42-260 Kamienica Polska
4.	Gminna Świetlica dla Dzieci i Młodzieży „Spadochron”	Rudnik Wielki, ul. Słoneczna 186, 42-260 Kamienica Polska
5.	Świetlica Środowiskowa w Osinach	Osiny, ul. Częstochowska 165, 42-260 Kamienica Polska
6.	Świetlica Środowiskowa w Wanatach	Wanaty, ul. Warszawska 63, 42-260 Kamienica Polska

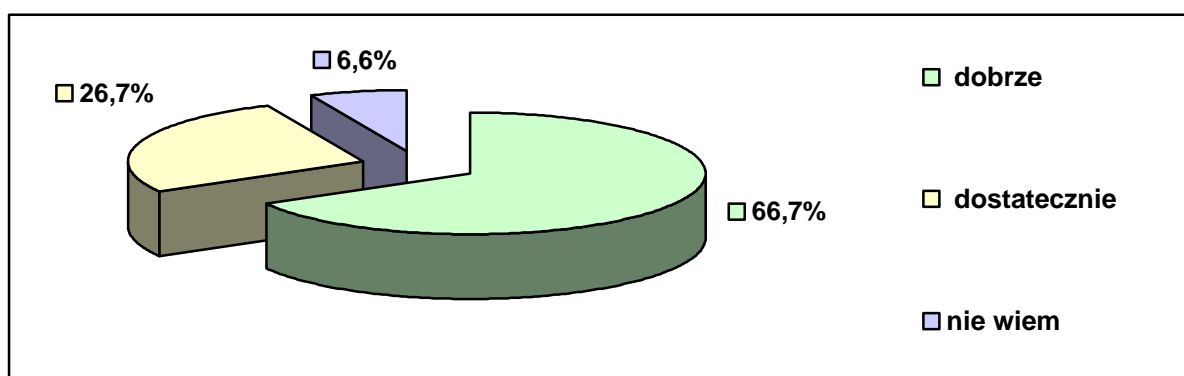
7.	Świetlica Środowiskowa w Zawisnej	Zawisna 161a, 42-260 Kamienica Polska
8.	Świetlica Środowiskowa w Zawadzie	Zawada, ul. Długa 44, 42-260 Kamienica Polska

Dane Urzędu Gminy Kamienica Polska.

Dane pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym pozwoliły poznać opinie mieszkańców na temat oferty edukacyjnej, opieki przedszkolnej, opieki nad dziećmi do lat 3 i oferty kulturalnej w gminie.

Uczestnicy badania bardzo pozytywnie ocenili ofertę edukacyjną szkół w gminie. Według dwóch trzecich badanych jest ona dobra, a kolejne 26,7% ankietowanych przyznało, że jest dostateczna. Trudności z odniesieniem się do tej kwestii miało 6,6% pytanym. Nikt z respondentów nie uznał jej za niedostateczną. Poniższy wykres przedstawia rozkład odpowiedzi na pytanie dotyczące oferty edukacyjnej.

Wykres 6. Jak Pani/Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?

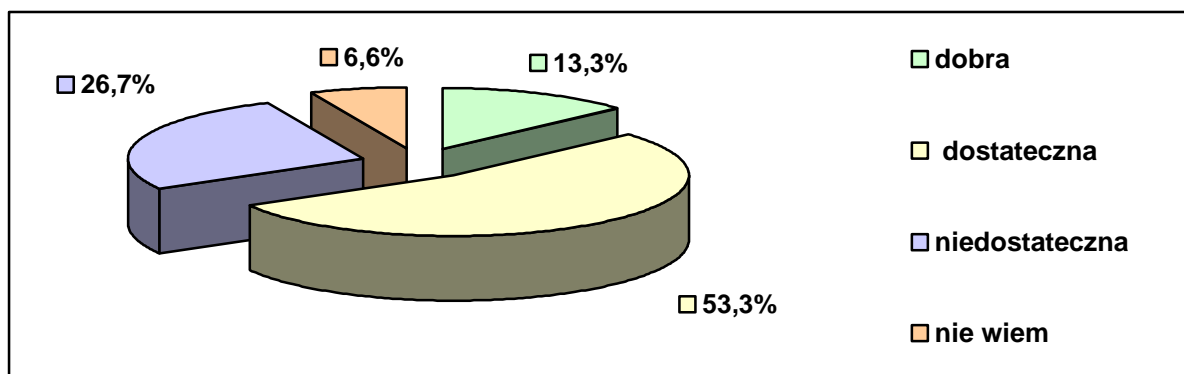
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Jeśli chodzi o ofertę opieki przedszkolnej w gminie, to dwie trzecie respondentów stwierdziło, że zaspokaja ona potrzeby w tym zakresie. Jednak 13,3% badanych nie podziela tej opinii. Zdania w tej sprawie nie wyraziło 20% ankietowanych.

Brak żłobka jest problemem dla 46,7% ankietowanych. Według 20% badanych oferta opieki nad dziećmi do lat 3 zaspokaja potrzeby mieszkańców. Jedna trzecia respondentów nie potrafiła wypowiedzieć się w tej kwestii.

Dwie trzecie ankietowanych oceniło obecną ofertę kulturalną w gminie pozytywnie. Przeciwnego zdania było 26,7% badanych. Opinii w tej sprawie nie przedstawiło 6,6% respondentów. Rozkład odpowiedzi dotyczący atrakcyjności i jakości oferty kulturalnej w gminie ilustruje poniższy wykres.

Wykres 7. Jaka jest według Pani/Pana atrakcyjność oferty kulturalnej w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

9. OCHRONA ZDROWIA

Na terenie gminy Kamienica Polska w 2019 r. funkcjonowały 2 niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, 6 prywatnych praktyk lekarskich ogólnych i 5 specjalistycznych oraz działały 2 apteki. Dane zawarto w poniższej tabeli.

Tabela 15. Zakłady opieki zdrowotnej, praktyki lekarskie i apteki w gminie w 2019 r.

liczba zakładów opieki zdrowotnej ogółem	2
w tym liczba niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej	2
liczba prywatnych praktyk lekarskich	6 ogólnych 5 specjalistycznych
liczba aptek i punktów aptecznych	2

Dane Urzędu Gminy Kamienica Polska.

W gminie Kamienica Polska opiekę medyczną dla mieszkańców świadczą dwa podmioty:

- Zespół Ośrodków Zdrowia „KAMPOLMED” Sp. z o.o. – podstawowa opieka zdrowotna, poradnia dla dzieci, punkt szczepień, punkt pobrań materiałów do badań, gabinet zabiegowy, pielęgniarka opieki długoterminowej, pielęgniarka środowiskowa POZ, położna środowiskowa POZ.
- Optimax Fenig w Częstochowie, oddział w Kamienicy Polskiej – w poradniach specjalistycznych pacjentów przyjmują lekarze specjaliści: laryngolog, okulista, kardiolog, chirurg, dermatolog, ginekolog, stomatolog. W Przychodni Lekarskiej oprócz poradni specjalistycznych funkcjonuje pracownia fizjoterapii i punkt optyczny. Działalność tych placówek w pełni zaspokaja potrzeby opieki zdrowotnej w zakresie POZ mieszkańców gminy.

W przypadku specjalistycznych porad lub zabiegów mieszkańcy muszą korzystać z usług medycznych w większych ośrodkach, jak np. Częstochowa czy Katowice. Wykaz zakładów opieki zdrowotnej, praktyk lekarskich i aptek w gminie przedstawia tabela poniżej.

Tabela 16. Wykaz zakładów opieki zdrowotnej, praktyk lekarskich i aptek w gminie w 2019 r.

lp.	zakłady opieki zdrowotnej, praktyki lekarskie, apteki	adres
1.	Zespół Ośrodków Zdrowia „KAMPOLMED”	ul. Konopnickiej 12, 42-260 Kamienica Polska
2.	NZOZ Przychodnia Specjalistyczna Optimax Fenig w Częstochowie, Oddział w Kamienicy Polskiej	ul. Konopnickiej 370, 42-260 Kamienica Polska
3.	Prywatna praktyka lekarska ogólna A. Brylska	ul. Domagalskiej 27, 42-260 Kamienica Polska
4.	Prywatna praktyka lekarska ogólna K. Czerny	Osiny, ul. Częstochowska 125, 42-260 Kamienica Polska
5.	Prywatna praktyka lekarska ogólna E. Dziuk	Rudnik Wielki, ul. Słoneczna 16, 42-260 Kamienica Polska
6.	Prywatna praktyka lekarska ogólna G. Jabłoński	Wanaty, ul. Topolowa 15, 42-260 Kamienica Polska
7.	Prywatna praktyka lekarska ogólna I. Jeziorowska-Jędryka	Rudnik Wielki, ul. Brzozowa 92A, 42-260 Kamienica Polska
8.	Prywatna praktyka lekarska ogólna D. Latoszek-Śliwa	Zawisna 126, 42-260 Kamienica Polska
9.	Prywatna praktyka lekarska specjalistyczna Z. Banasiak	ul. Magazynowa 30, 42-260 Kamienica Polska
10.	Prywatna praktyka lekarska specjalistyczna A. Goldsztajn	ul. Konopnickiej 121A, 42-260 Kamienica Polska
11.	Prywatna praktyka lekarska specjalistyczna H. Jabłoński	Wanaty, ul. Topolowa 15, 42-260 Kamienica Polska
12.	Prywatna praktyka lekarska specjalistyczna J. Jabłoński	Wanaty, ul. Topolowa 15, 42-260 Kamienica Polska
13.	Prywatna praktyka lekarska specjalistyczna E. Somat-Jabłońska	Wanaty, ul. Topolowa 15, 42-260 Kamienica Polska
14.	Apteka „Pod Wagą”	ul. Konopnickiej 245, 42-260 Kamienica Polska
		ul. Konopnickiej 10, 42-260 Kamienica Polska

Dane Urzędu Gminy Kamienica Polska.

Dla poznania sytuacji zdrowotnej mieszkańców gminy przydatna jest analiza danych będących w posiadaniu zakładów opieki zdrowotnej działających na jej

terenie. Poniżej zamieszczono tabele z informacjami o najczęściej występujących schorzeniach wśród osób korzystających z opieki medycznej w gminie Kamienica Polska w 2019 r. pozyskane z Zespołu Ośrodków Zdrowia „KAMPOLMED.

Tabela 17. Schorzenia dzieci i młodzieży w wieku 0-18 lat z gminy w 2019 r.

rodzaj schorzenia	liczba przypadków
otyłość	42
zaburzenia refrakcji i akomodacji oka	120
alergia – dychawica oskrzelowa	52
alergia pokarmowa	42
alergia skórna	46
zniekształcenie kręgosłupa	118
wady rozwojowe – aberracje chromosomowe	66
zaburzenia rozwoju	68
inne schorzenia wymagające opieki czynnej	124

Źródła danych: Sprawozdanie MZ-11 o działalności i pracujących w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej.

Tabela 18. Schorzenia pacjentów w wieku 19 i więcej lat korzystających z POZ w gminie w 2019 r.

rodzaj schorzenia	liczba osób, u których stwierdzono schorzenie
cukrzyca	176
otyłość	80
choroby obwodowego układu nerwowego	224
choroby układu krążenia	326
przewlekły nieżyt oskrzeli, dychawica oskrzelowa	134
przewlekłe choroby układu trawiennego	129
choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej	135
pacjenci z innymi schorzeniami wymagającymi opieki czynnej	176

Źródła danych: Sprawozdanie MZ-11 o działalności i pracujących w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej.

Wśród dzieci i młodzieży najczęściej diagnozowano zaburzenia refrakcji i akomodacji oka, zniekształcenie kręgosłupa oraz zaburzenia rozwoju i wady rozwojowe – aberracje chromosomowe, u osób dorosłych najczęściej diagnozowano w 2019 r. choroby układu krążenia oraz choroby obwodowego układu nerwowego. Nieco rzadziej była to cukrzyca.

Ważną rolę w utrzymaniu dobrego stanu zdrowia pełni profilaktyka. Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat dzieci do lat 3 objętych opieką

profilaktyczną oraz dzieci i młodzieży do lat 19 objętych profilaktycznymi badaniami lekarskimi.

Tabela 19. Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży z gminy w 2019 r.

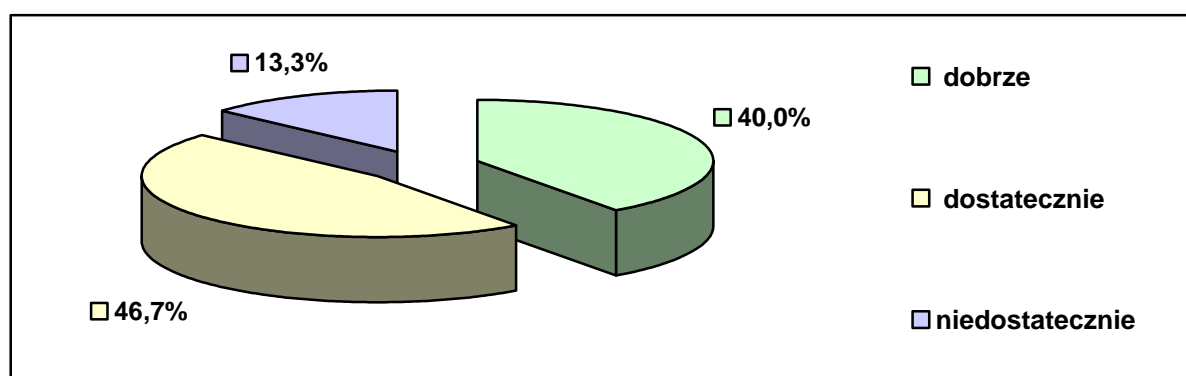
forma profilaktyki	liczba dzieci i młodzieży
porady profilaktyczne lekarza rodzinnego (dzieci do lat 3)	513
wizyty profilaktyczne pielęgniarek i położnych (dzieci do 1. roku życia)	215
profilaktyczne badania lekarskie (dzieci i młodzież do lat 19 podlegający badaniu)	315
profilaktyczne badania lekarskie (dzieci i młodzież do lat 19 zbadani zgodnie z programem badań profilaktycznych)	228

Źródła danych: Sprawozdanie MZ-11 o działalności i pracujących w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej.

W 2019 r. w gminie Kamienica Polska poradami profilaktycznymi zostało objętych 513 dzieci do lat 3. Pielęgniarki i położne zrealizowały 215 wizyt profilaktycznych u dzieci do 1. roku życia. Profilaktycznymi badaniami lekarskimi objęto natomiast 315 dzieci i młodzieży, w tym 228 osób zbadano zgodnie z programem badań profilaktycznych.

Szeroko pojęta tematyka ochrony zdrowia znalazła odzwierciedlenie w badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania. Rozkład odpowiedzi na temat ocen mieszkańców odnoszących się do funkcjonowania ochrony zdrowia w gminie ilustruje wykres zamieszczony poniżej.

Wykres 8. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie ochrony zdrowia?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość mieszkańców pozytywnie oceniła ofertę w zakresie ochrony zdrowia w gminie. Zdaniem 46,7% ankietowanych jest ona dostateczna, a kolejne 40% respondentów stwierdziło, że jest dobra. Jednocześnie 13,3% badanych uznało ją za niedostateczną.

10. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA

Uprawianiu sportu i rekreacji w gminie Kamienica Polska służą zarówno obiekty sportowo-rekreacyjne, jak i naturalne warunki oraz przyroda tego regionu. Na bazę służącą uprawianiu sportu i rekreacji w gminie składają się obiekty:

- Hala Sportowa – na co dzień służy mieszkańcom gminy do aktywnego spędzania wolnego czasu, kształcenia sportowego dzieci i młodzieży, rozwijania kultury fizycznej w gminie. W 2019 r. na hali swoje zajęcia prowadził m.in. UKS 2 Kamienica Polska;
- Bieżnia lekkoatletyczna w Kamienicy Polskiej;
- Strefa rekreacji – boisko Osiny;
- szkolne boisko sportowe i hala gimnastyczna.

Propagowaniem kultury fizycznej w gminie zajmują się również działające na jej terenie kluby sportowe: Uczniowski Klub Sportowy „Dwójka” (klub koszykarski) oraz Ludowy Klub Sportowy w Kamienicy Polskiej (piłka nożna – seniorzy, trampkarze, orliki i żaki). W Kamienicy Polskiej działa także Amatorska Drużyna Siatkówki uczestnicząca w rozgrywkach Amatorskiej Ligi Siatkówki w I Lidze.

Dane na temat obiektów sportowo-rekreacyjnych i klubów sportowych w gminie zawierają poniższe tabele.

Tabela 20. Sport i rekreacja w 2019 r.

rodzaj podmiotu	liczba
obiekty rekreacyjno-sportowe	1
kluby sportowe	2
w tym uczniowskie kluby sportowe	1

Dane Urzędu Gminy Kamienica Polska.

Tabela 21. Wykaz obiektów rekreacyjno-sportowych oraz klubów sportowych na terenie gminy w 2019 r.

lp.	obiekty sportowe	adres
1.	Hala Sportowa	ul. Konopnickiej 12b, 42-260 Kamienica Polska
2.	Strefa rekreacji – boisko Osiny	Osiny, 42-260 Kamienica Polska
3.	Bieżnia lekkoatletyczna	42-260 Kamienica Polska
4.	Uczniowski Klub Sportowy „Dwójka”	ul. Konopnickiej 12b, 42-260 Kamienica Polska
5.	Ludowy Klub Sportowy	ul. Konopnickiej 261, 42-260 Kamienica Polska

Dane Urzędu Gminy Kamienica Polska.

Według podziału fizyczno-geograficznego gmina Kamienica Polska leży w obrębie podprovincji Wyżyna Śląsko-Krakowska, w makroregionie Wyżyna Woźnicko-Wieluńska na pograniczu dwóch mezoregionów Obniżenia Górnej Warty (północna i środkowa część gminy) i Progu Herbskiego.

Na obszarze gminy dominuje naturalny krajobraz, który urozmaicają przyległe zadrzewienia, łąki i kompleksy roślinne. Północno-wschodnią część gminy obejmującą kompleks leśny zajmuje obszar chronionego krajobrazu – otulina Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd. Rolę korytarza ekologicznego pełni rzeka Kamieniczka ze swoją doliną i licznymi niewielkimi dopływami. Środowisko naturalne wzbogacają miejsca z ciekawą historią. Warto je zobaczyć, korzystając z wytyczonej ścieżki rowerowej „W cieniu 500-letnich dębów”. Szlak rowerowy biegnie wzdłuż całej szerokości gminy w osi wschód-zachód, od Rudnika Wielkiego do Osin wraz z dwoma rozgałęzieniami, na północ od Rudnika Wielkiego do Kolonii Klepaczki oraz w kierunku południowym, od Kamienicy Polskiej do Jastrzębia. Obejmuje wszystkie sołectwa i miejscowości gminy wraz ze znajdującymi się w nich historycznymi miejscami i obiektami turystycznymi. Długość szlaku wynosi 38 km. Głównym celem wytyczenia ścieżki rowerowej było udostępnienie wartości przyrodniczych oraz kształtowanie zachowań proekologicznych i ochrona zasobów przyrodniczych gminy.

Walory przyrodniczo-krajoznawcze oraz czystość i dobry stan naturalnego środowiska stanowią o potencjale turystycznym i rekreacyjnym gminy. Korzystne warunki sprzyjają rozwojowi różnych form rekreacji i turystyki, zwłaszcza agroturystyki i turystyki aktywnej oraz dają możliwość poznania wielu obiektów, a przede wszystkim piękna malowniczych krajobrazów.

Oprócz walorów naturalnych w Kamienicy Polskiej oraz innych miejscowościach gminy można znaleźć ciekawe przykłady historii i kultury tego regionu, m.in.

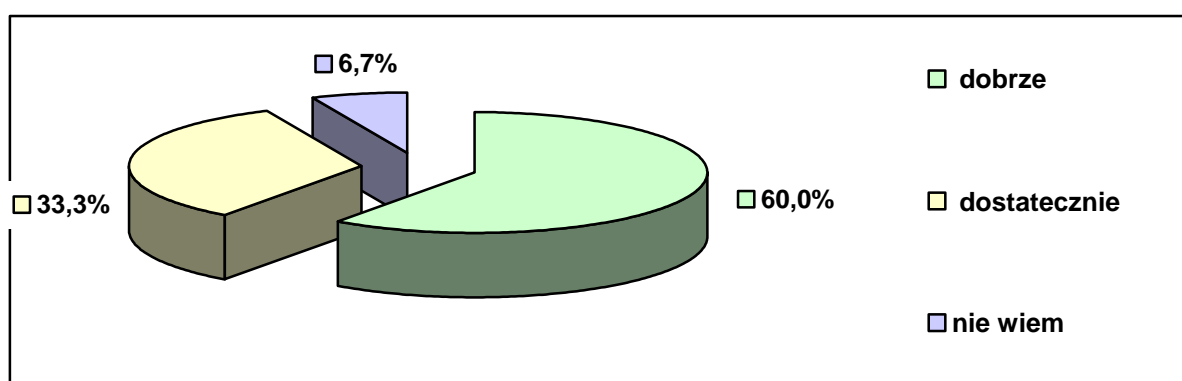
- Kościół pw. Świętego Michała Archanioła w Kamienicy Polskiej z XIX w.,
- murowane Kaplice pw. Świętego Jana Nepomucena w Romanowie i Rudniku Wielkim z przełomu XIX i XX w.,
- cmentarz rzymskokatolicki w Kamienicy Polskiej z końca XIX w.,
- zachowane drewniane domy o charakterze budowli małomiasteczkowych lub dawnych przedmieść, zbudowane przez osadników z monarchii austro-węgierskiej w drugiej połowie XIX w.,
- kamienica zwana do dzisiaj domem Bielobradków, zaprojektowana przez znakomitego architekta Brunona Paprockiego,

- stara remiza (na Szwamberku),
- liczne pomniki, obeliski i mogiły ufundowane i wybudowane ku czci poległych i pomordowanych przez hitlerowców mieszkańców gminy, którzy stracili życie w latach 1939-1945.

Baza noclegowa w gminie obejmuje 3 gospodarstwa agroturystyczne – „Dom pod Lasem”, „Stajnia Koniczynka” oraz Gospodarstwo Agroturystyczne Krystyna i Czesław Kocot.

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym poproszono mieszkańców gminy o ocenę oferty w zakresie sportu i rekreacji w gminie. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 9. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie sportu i rekreacji?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Na podstawie uzyskanych opinii można stwierdzić, iż większość mieszkańców docenia podejmowane w gminie działania na rzecz tworzenia, a następnie rozwijania oferty w zakresie sportu i rekreacji, a sama oferta została bardzo pozytywnie oceniona przez uczestników badania, bowiem 60% ankietowanych uznało ją za dobrą, a jedna trzecia respondentów przyznała, że jest dostateczna. Zdania w tej sprawie nie miało 6,7% pytaných. Nikt z badanych nie stwierdził, że jest ona niedostateczna.

11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Według danych przekazanych przez Komisariat Policji w Poczesnej, na terenie gminy Kamienica Polska ujawniono w latach 2017-2019 ogółem następującą liczbę przestępstw kryminalnych: 23, 21 i 14. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 22. Przepięstwa ujawnione w gminie w latach 2017-2019

przepięstwa w rozbiciu na poszczególne kategorie	liczba przepięstw w 2017 r.	liczba przepięstw w 2018 r.	liczba przepięstw w 2019 r.
rozboje	1	1	0
kradzieże z włamaniem	3	6	6
kradzieże mienia	9	9	3
kradzieże pojazdów	1	0	0
uszkodzenie mienia	4	4	3
uszczerbek na zdrowiu	5	1	1
z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	0	0	1
ogółem	23	21	14

Dane Komisariatu Policji w Poczesnej.

Funkcjonariusze Komisariatu Policji w Poczesnej przeprowadzali na terenie gminy interwencje domowe, w 2017 r. – 124, w 2018 r. – 48, w 2019 r. – 68. W wyniku podejmowanych działań wprowadzane były procedury „Niebieskie Karty”. W latach 2017-2019 policjanci sporządzili „Niebieskich Kart” odpowiednio: 8, 2 i 12.

Według danych Sądu Rejonowego w Częstochowie kuratorzy Zespołów Kuratorskiej Służby Sądowej prowadzili w latach 2017-2019 r. wobec mieszkańców gminy Kamienica Polska dozory i nadzory kuratorskie. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 23. Dozory i nadzory kuratorskie prowadzone wobec mieszkańców gminy w latach 2017-2019

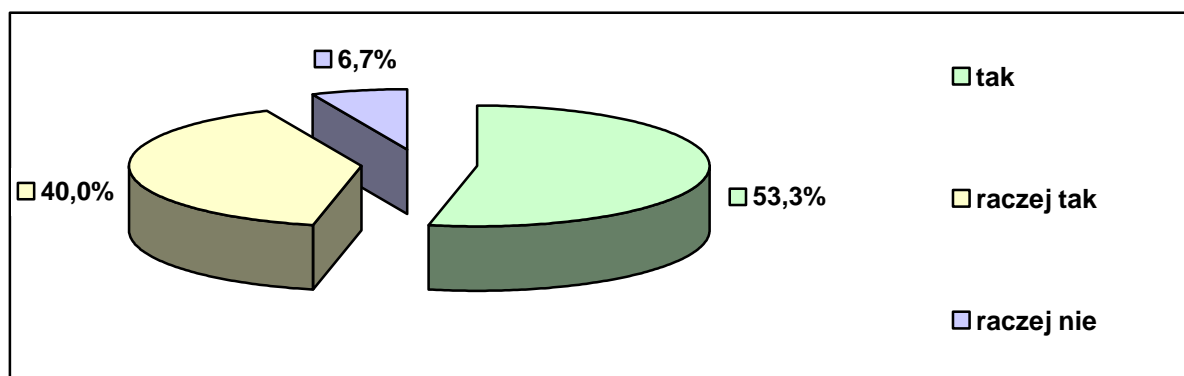
dozory w latach 2017-2019					
2017		2018		2019	
ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób
7	7	7	7	5	5
nadzory w latach 2017-2019					
2017		2018		2019	
ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób
2	2	3	3	3	3

Dane Sądu Rejonowego w Częstochowie.

W badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania zadano mieszkańcom gminy Kamienica Polska pytanie na temat ich

poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 10. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Z wypowiedzi mieszkańców wynika, że zdecydowana większość (93,3%) uczestników badania w miejscu zamieszkania czuje się bezpiecznie lub raczej bezpiecznie. Niewielki odsetek (6,7%) respondentów nie podziela tej opinii.

12. POMOC SPOŁECZNA

W zakres działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamienicy Polskiej wchodzi zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej oraz inne zadania zlecone gminie i zadania własne gminy, tj. w szczególności w ramach ustaw o świadczeniach rodzinnych, świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, ochronie zdrowia psychicznego, Karcie Dużej Rodziny, wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, pomocy państwa w wychowaniu dzieci, pomocy osobom uprawnionym do alimentów czy prawo energetyczne.

Z końcem 2019 r. kadre Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej stanowiło 8 pracowników. Dane na temat stanu zatrudnienia w Ośrodku, potrzeb w tym zakresie oraz poziomu wykształcenia pracujących w nim osób przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 24. Stan zatrudnienia w GOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2019 r.

rodzaj stanowiska	liczba etatów	o ile etatów powinno być więcej?
kadra kierownicza	1	–
pracownicy socjalni	4	–

pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	1	–
pozostali pracownicy	2	1

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamienicy Polskiej.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników. W 2019 r. w gminie Kamienica Polska wskaźnik ten był spełniony, bowiem na jednego pracownika socjalnego przypadało 1 395 mieszkańców. Wśród propozycji w zakresie rozwoju zasobów kadrowych GOPS-u figuruje potrzeba zwiększenia o 1 osobę liczby pozostałych pracowników.

Tabela 25. Wykształcenie kadry GOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2019 r.

rodzaj wykształcenia, dodatkowe kwalifikacje i zainteresowanie w tym zakresie			liczba osób	
			kadra kierownicza	pracownicy socjalni
wykształcenie	wyższe kierunkowe		1	2
	średnie kierunkowe		–	2
dodatkowe kwalifikacje	specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	ukończona	1	2
		w trakcie realizacji	–	–
	specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	–	2
		w trakcie realizacji	–	–
	specjalizacja II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	–	–
		w trakcie realizacji	–	–
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej			–	
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji I stopnia w zawodzie pracownik socjalny			–	
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownik socjalny			1	

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamienicy Polskiej.

Z końcem 2019 r. wykształcenie wyższe kierunkowe posiadał kierownik oraz 2 pracowników socjalnych, wykształceniem średnim kierunkowym legitymowało się 2 pracowników socjalnych. Dodatkowo kierownik GOPS-u i 2 pracowników socjalnych posiadało ukończoną specjalizację z zakresu organizacji pomocy

społecznej, natomiast I stopień specjalizacji w zawodzie pracownika socjalnego posiadało 2 pracowników socjalnych. Ponadto 1 pracownik socjalny był zainteresowany podjęciem specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownik socjalny.

Przepisy prawa dokładnie precyzują, kto i kiedy może skorzystać ze wsparcia udzielanego przez powołane do tego instytucje. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych w latach 2017-2019 w gminie Kamienica Polska na pomoc jej mieszkańcom.

Tabela 26. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom w latach 2017-2019

wielkość wydatków (w zł)	2017	2018	2019
ogółem	5 500 135,74	5 426 515,16	6 266 104,27
w tym na świadczenia pomocy społecznej	353 195,77	320 642,22	274 584,55
w tym na świadczenia rodzinne, wychowawcze, „dobry start”	5 146 939,97	5 105 872,94	5 991 519,72

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamienicy Polskiej.

Wartość środków przeznaczanych w gminie na pomoc społeczną w analizowanym okresie ulegała wahaniom, osiągając najwyższy poziom w 2019 r. – 6 266 104,27 zł.

W wykonywaniu zadań z zakresu pomocy społecznej GOPS współdziałał z innymi jednostkami organizacyjnymi gminy, ochroną zdrowia, Policją, Powiatowym Urzędem Pracy, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi. Współpraca ta wpływa na prawidłowe identyfikowanie zapotrzebowania na pomoc, zgodnie z obowiązującymi przepisami, a co się z tym wiąże – pośrednio wpływa na trafność udzielanego wsparcia i właściwą dystrybucję środków.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby mieszkańców gminy objętych przez GOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2017-2019.

Tabela 27. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019

beneficjenci, którym przyznano decyzją świadczenie	2017	2018	2019
liczba osób	117	95	81
liczba rodzin	87	75	67
liczba osób w rodzinach	172	142	118
udział liczby osób w rodzinach w ogólnej liczbie ludności gminy	3,06%	2,48%	2,12%

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamienicy Polskiej.

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2017-2019 zmniejszała się (ze 172 w 2017 r. do 118 w 2019 r.). Analogicznie wypadał udział beneficjentów systemu pomocy społecznej w ogóle ludności gminy. Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnych tabelach informacje na temat struktury wiekowej oraz aktywności zawodowej odbiorców pomocy społecznej w 2019 r.

Tabela 28. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2019 r.

wiek odbiorców	liczba osób w rodzinach
0-17 lat	0
18-25 lat	0
26-35 lat	9
36-45 lat	13
46-55 lat	11
56-65 lat	17
66 lat i więcej	17
razem	67

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamienicy Polskiej.

Tabela 29. Aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2019 r.

rodzaj aktywności zawodowej	liczba osób powyżej 18 lat, którym przyznano pomoc według decyzji administracyjnych
pracuje	5
pracuje dorywczo	3
nie pracuje	26
studiuje	0
uczy się	0
na rencie	5
na emeryturze	9
na zasiłku dla bezrobotnych	1
bezrobotny bez prawa do zasiłku	18

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamienicy Polskiej.

Analiza struktury wiekowej mieszkańców gminy objętych przez GOPS pomocą społeczną w 2019 r. wykazała, że największą grupę stanowiły osoby w wieku 56-65 lat oraz 66 lat i więcej. Jeśli zaś chodzi o aktywność zawodową dorosłych odbiorców

pomocy społecznej, to najliczniejszą grupę stanowiły osoby niepracujące. Szczegółowe dane liczbowe dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 30. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
ubóstwo	61	41	34	114	65	52
bezdomność	2	1	1	2	1	1
potrzeba ochrony macierzyństwa	3	3	1	14	14	6
bezrobocie	39	26	19	80	47	37
niepełnosprawność	37	37	36	61	54	55
długotrwała lub ciężka choroba	11	15	22	23	19	43
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	19	15	9	62	57	32
w tym rodziny niepełne	9	6	4	19	15	10
w tym rodziny wielodzietne	5	6	3	28	34	17
przemoc w rodzinie	0	0	0	0	0	0
alkoholizm	4	0	0	8	0	0
narkomania	0	0	0	0	0	0
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	3	1	1	4	1
zdarzenie losowe	1	1	0	1	1	0

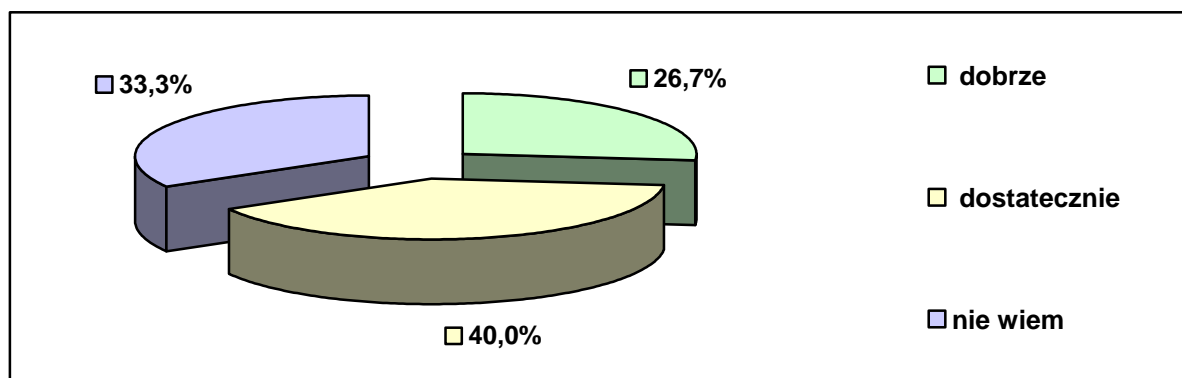
Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamienicy Polskiej.

Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019 były ubóstwo oraz niepełnosprawność. W obu przypadkach na przestrzeni rozpatrywanego okresu nastąpił spadek liczby rodzin korzystających ze wsparcia z tych powodów. Istotnymi przyczynami udzielania mieszkańcom gminy wsparcia ze strony pomocy społecznej były bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba oraz bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Liczba rodzin w przypadku bezrobocia oraz bezzadności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych zmniejszała się w trakcie rozpatrywanego okresu, natomiast w przypadku długotrwałej lub ciężkiej choroby rosła. Zauważalnymi powodami przyznawania wsparcia były: zmniejszająca się w analizowanym okresie potrzeba ochrony macierzyństwa oraz alkoholizm, ulegające wahaniom trudności

w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, jak również utrzymujące się na zbliżonym poziomie pod względem liczby rodzin bezdomność oraz zdarzenia losowe.

W badaniach ankietowych przeprowadzonych na potrzeby niniejszego opracowania poruszono kwestię oceny realizowanych w gminie działań w zakresie przeciwdziałania ubóstwu. Dwie trzecie ankietowanych pozytywnie oceniło te działania. Zdaniem 40% badanych są one dostateczne, z kolei 26,7% ankietowanych przyznało, że są dobre. Problemy z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie miała jedna trzecia respondentów. Nikt z uczestników badania nie stwierdził, że są one niedostateczne. Poniższy wykres zawiera rozkład odpowiedzi.

Wykres 11. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania ubóstwu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Trudności rodzin, będące jednym z warunków udzielania świadczeń z pomocy społecznej, wpływały nie tylko na wysokość pomocy finansowej, ale także na formę udzielanego przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wsparcia. Dane liczbowe dotyczące różnych form wsparcia za lata 2017-2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 31. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez GOPS w latach 2017-2019

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
pieniężna	70	60	56	70	60	56	109	96	90
rzeczowa	48	38	27	26	24	18	96	73	48
praca socjalna	X	X	X	107	109	149	205	211	299
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	0	0	0	0	0	0
schronienie	1	1	1	1	1	1	1	1	1

usługi opiekuńcze	0	6	7	0	6	7	0	6	7
specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	0	0	0	0	0	0	0
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	3	5	3	X	X	X	X	X	X

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamienicy Polskiej.

W latach 2017-2019 na terenie gminy Kamienica Polska najwięcej rodzin korzystało z pomocy w formie pracy socjalnej przy czym ich liczba w tym okresie rosła. W mniejszym stopniu mieszkańcom przyznawano wsparcie finansowe, głównie w postaci zasiłków, a w następnej kolejności pomoc rzeczową, która najczęściej świadczona jest w postaci posiłków, ubrań bądź sprzętów codziennego użytku. Zarówno w przypadku pomocy finansowej, jak i w przypadku świadczeń rzeczowych liczba rodzin, którym przyznano pomoc, systematycznie spadała w trakcie rozpatrywanego okresu. Znacznie mniejsze rozmiary miała pomoc w formie usług opiekuńczych oraz schronienia.

Dodatkową formą pomocy jest kontrakt socjalny, czyli umowa zawarta przez pracownika socjalnego z rodziną lub osobą ubiegającą się o pomoc. Celem kontraktu jest przezwyciężenie trudnej sytuacji życiowej i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Kontrakt określa zobowiązania i uprawnienia obu stron, a do wykonywania pewnych działań w oznaczonym terminie zobowiązują się zarówno osoba korzystająca ze świadczeń, jak i pracownik socjalny. W 2017 r. kontraktów nie zawierano, natomiast w 2018 r. zawarto 1 kontrakt, a w 2019 r. 2 takie kontrakty.

Istotnym wsparciem dla beneficjentów pomocy społecznej jest pomoc asystenta rodziny, który przydzielany jest rodzinie na podstawie wywiadu środowiskowego, przeprowadzonego w danej rodzinie przez pracownika socjalnego, po otrzymaniu informacji o trudnościach rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (z uwzględnieniem takich problemów, jak brak pracy, nałogi czy inne trudności, które mogą mieć wpływ na zagrożenie bezpieczeństwa dziecka). W 2019 r. 10 rodzin dysfunkcyjnych, w których wychowywało się 18 dzieci, skorzystało z takiej formy pomocy. Poniższa tabela zawiera dane dotyczące pracy asystenta rodziny w gminie w latach 2017-2019.

Tabela 32. Asystenci rodziny w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba asystentów rodziny	1	1	1
liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	11	10	10
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	19	18	18
przeciętny czas pracy z rodziną (miesiące)	12	12	12
koszty ponoszone przez gminę z tytułu zatrudnienia asystenta rodziny (w zł)	37 367	43 667	42 251

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamienicy Polskiej.

Osoby niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, dla których pomoc w postaci usług opiekuńczych okazywała się niewystarczająca dla zaspokojenia ich podstawowych potrzeb życiowych, z uwagi na konieczność zapewnienia im całodobowej opieki (z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności), były kierowane przez GOPS do domów pomocy społecznej. Dane dotyczące liczby skierowań do DPS-ów i liczby osób w nich przebywających przedstawia kolejna tabela.

Tabela 33. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób z gminy skierowanych do DPS-u	1	2	0
liczba osób z gminy przebywających w DPS-ie	3	5	3

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamienicy Polskiej.

Szczególną formą pomocy jest **Karta Dużej Rodziny**. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci:

1. w wieku do 18. roku życia,
2. w wieku do 25. roku życia w przypadku, gdy dziecko się uczy,
3. bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Od 1 stycznia 2019 r. prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje również wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci. Dane na temat Kart Dużej Rodziny w gminie Kamienica Polska zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 34. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba wydanych kart	21	30	94
liczba rodzin objętych wsparciem	8	12	70
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	13	18	24

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamienicy Polskiej.

W ramach szeroko rozumianej pomocy społecznej GOPS w Kamienicy Polskiej przyznawał mieszkańcom gminy **świadczenia rodzinne**. W latach 2017-2019 wielkość środków finansowych, jakie na ten cel przeznaczano, ulegała zmniejszeniu, podobnie zmniejszała się liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie rodzinne. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 35. Świadczenia rodzinne w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
łączna wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	771 676,20	767 846,55	691 652,98
liczba osób, którym przyznano świadczenie	231	217	192

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamienicy Polskiej.

Dane szczegółowe obejmujące liczbę i rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w rozpatrywanym okresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 36. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2017-2019

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
	2017	2018	2019
zasiłek rodzinny	4 324	4 028	3 902
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	20	14	15
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	141	203	215
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowania dziecka	110	120	136
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	163	199	209
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	241	226	409
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	479	458	438
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	270	268	291
zasiłek pielęgnacyjny	1 002	1 051	1 114
świadczenie pielęgnacyjne	232	241	272

jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	46	37	33
świadczenie rodzicielskie	78	104	95
dodatek dla opiekuna	44	44	57
razem	7 150	6 993	7 186

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamienicy Polskiej.

W latach 2017-2019 ogólna liczba wszystkich świadczeń rodzinnych przyznanych mieszkańcom gminy ulegała wahanom. Podstawowym świadczeniem rodzinnym jest zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka.

Kolejność trzech najliczniej udzielanych dodatków do zasiłku rodzinnego była w latach 2017-2019 podobna: najczęściej przyznawano mieszkańcom dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania oraz z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego. Nieco niższa była liczba dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego oraz z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego.

Poza zasiłkiem rodzinnym najczęściej wypłacanym mieszkańcom gminy świadczeniem był zasiłek pielęgnacyjny, który przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki dla osoby niezdolnej do samodzielnej egzystencji.

Na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci wypłacane są również **świadczenia wychowawcze**. Ich celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Od 1.04.2016 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamienicy Polskiej realizował Program Rodzina 500+. W 2019 r. w ramach Programu Rodzina 500+ wypłacono rodzinom z gminy świadczenia na łączną kwotę **4 136 214 zł**. W grudniu 2019 r. ustalone prawo do świadczenia miały 352 rodziny.

Szczególną formą wsparcia jest wypłacane na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży świadczenie „**Za życiem**”. Z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przyznaje się na to dziecko **jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł**. Świadczenie przysługuje

matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. W analizowanym okresie w gminie Kamienica Polska przyznano 1 takie świadczenie w 2019 r.

W 2019 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamienicy Polskiej wypłacał świadczenie „**Dobry start**”, ustanowione Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” z dnia 30 maja 2018 r. (Dz. U. 2018. poz. 1061). Świadczenie w wysokości 300 złotych, bez względu na dochody, otrzymują jednorazowo rodziny na każde dziecko uczące się w szkole. Świadczenie „Dobry start” trafiło do 455 rodzin i objęło łącznie 606 dzieci, a wartość wypłaconych świadczeń wyniosła 181 800,00 zł.

W ramach programu „**Pomoc państwa w zakresie dożywiania**” z pomocy skorzystało 46 dzieci i 11 osób dorosłych w 2017 r. oraz 30 dzieci i 5 osób dorosłych w 2018 r., natomiast w ramach programu „**Posiłek w szkole i w domu**”, który zastąpił poprzednio realizowany program, pomoc otrzymało 19 dzieci i 7 osób dorosłych w 2019 r.

Ponadto GOPS we współpracy z Bankiem Żywności w Częstochowie – w ramach **Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020**, realizowanego w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD), udzielał pomocy rzeczowej w formie produktów spożywczych osobom i rodzinom, których dochód nie przekraczał 200% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej. W 2019 r. pracownicy GOPS-u rozdysponowali 9,2 ton żywności, tj. wydali 941 paczek żywnościowych dla 201 osób. Rodziny otrzymały nieodpłatnie 20 różnych artykułów żywnościowych – wsparcie w formie paczek żywnościowych. W ramach działań towarzyszących podczas realizacji programu Bank Żywności przeprowadził w Urzędzie Gminy warsztaty dietetyczne dla beneficjentów POPŻ.

Ponadto Liceum Ogólnokształcące w Kamienicy Polskiej za pośrednictwem Banku Żywności przekazało do Ośrodka 125 kg żywności ze zorganizowanej świątecznej zbiórki żywności. Paczki żywnościowe składające się z 11 artykułów zostały przekazane 10 rodzinom znajdującym się w szczególnie uzasadnionej trudnej sytuacji socjalno-bytowej przed świętami Bożego Narodzenia.

Poza powyżej przedstawionymi formami wsparcia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej inicjował wiele działań na rzecz społeczności lokalnej, m.in. pracownicy Ośrodka wraz z sołtysami gminy zaangażowali się w styczniu 2019 r. do organizacji

spotkania noworocznego dla seniorów. Na imprezę, która odbyła się w Hali Sportowej w Kamienicy Polskiej, przybyły 84 osoby po 80. roku życia oraz 16 zaproszonych gości. Część artystyczną przygotowali uczniowie z Zespołu Szkół. Seniorom, którzy z różnych przyczyn nie mogli wziąć udziału w spotkaniu, przesłane zostały życzenia świąteczne.

GOPS przy współpracy z Kuratorium Oświaty w Katowicach zorganizował też kolonie letnie dla dwójki dzieci z terenu gminy, które pochodziły z rodzin z występującym problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udzielał także wsparcia w formie świadczenia alimentacyjnego, które przyznawane jest na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 37. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	34	28	21
liczba przyznanych świadczeń	418	344	255
wielkość wydatków na świadczenia (zł)	178 050	147 350	106 200

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamienicy Polskiej.

Pomoc społeczna polega m.in. na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej i społecznej. Składają się na nią zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. Obok Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamienicy Polskiej na terenie gminy w Rudniku Wielkim funkcjonuje opiekuńczo-specjalistyczna placówka wsparcia dziennego – Gminna Świetlica dla Dzieci i Młodzieży „Spadochron”, która obejmuje wsparciem 15 dzieci.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamienicy Polskiej jest główną instytucją udzielającą wsparcia w gminie. Należy jednak zaznaczyć, że mieszkańcy gminy mogą korzystać z pomocy innych jednostek, które obejmują swoim wsparciem teren gminy. Wykaz tych jednostek przedstawia poniższa tabela.

Tabela 38. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy w 2019 r.

lp.	nazwa instytucji	adres
1.	Powiatowa Poradnia Psychologiczno-	ul. Tkacka 5,

	Pedagogiczna	42-200 Częstochowa
2.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Jana III Sobieskiego 9, 42-200 Częstochowa
3.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	Al. Niepodległości 20/22, 42-200 Częstochowa
4.	Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie	ul. Szymanowskiego 15, 42-217 Częstochowa
5.	Sąd Rejonowy w Częstochowie	ul. Dąbrowskiego 23/35, 42-203 Częstochowa
6.	Komisariat Policji w Poczesnej	ul. Bankowa 5, 42-262 Poczesna

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamienicy Polskiej.

Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Częstochowie

w roku szkolnym 2018/2019 objęła wsparciem 59 dzieci i młodzieży z terenu gminy Kamienica Polska. Przyczyny i formy pomocy placówki przedstawia poniższa tabela.

Tabela 39. Przyczyny i formy pomocy PPPP dzieciom i młodzieży z gminy w roku szkolnym 2018/2019

powód skierowania (przyczyna)	liczba osób	formy pomocy	liczba
kwalfikacja do odpowiedniej formy kształcenia specjalnego	8	wydanie orzeczenia – kształcenia specjalne	11
orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania	2	orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania	3
opinia o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju	4	opinia wczesnego wspomaganie rozwoju	6
trudności w nauce	9	odroczenie od obowiązku szkolnego	1
badanie kontrolne	3	indywidualizowana ścieżka kształcenia	3
ocena rozwoju psychoruchowego	1	dostosowanie wymagań edukacyjnych	3
podejrzenie dysleksji	10	dostosowanie do egzaminów zewnętrznych	5
indywidualizowana ścieżka kształcenia	1	objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną	10
gotowość szkolna	1	objęcie terapią	11
konsultacja rodzinna	4	porady bez badań i po badaniu przesiewowym	4
trudności wychowawcze	2	porady na podstawie badań	11
problemy emocjonalne	4		
badanie „słyszę”	1		
badanie przesiewowe logopedyczne	1		

zaburzenia i wada wymowy	1		
porada zawodowa	1		
terapia psychologiczna	4		
terapia pedagogiczna	1		
terapia ogólnorozwojowa	1		
razem	59	razem	68

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamienicy Polskiej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Częstochowie w odniesieniu do mieszkańców gminy realizuje zadania m.in. w zakresie pieczy zastępczej.

13. SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE

W 2019 r. na terenie gminy Kamienica Polska funkcjonowało 16 organizacji pozarządowych. Samorząd podejmował z nimi współpracę, która przybierała formę zlecenia organizacjom zadań własnych, dofinansowywania działalności statutowej organizacji, wsparcia rzeczowego i lokalowego oraz doradztwa i konsultacji. Wykaz organizacji pozarządowych działających na terenie gminy zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 40. Wykaz organizacji pozarządowych w gminie w 2019 r.

lp.	nazwa organizacji	adres
1.	Towarzystwo Przyjaciół w Kamienicy Polskiej	ul. Konopnickiej 197a, 42-260 Kamienica Polska
2.	Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw na rzecz Społecznej Służby Ratowniczej OSP „Ratownik”	Wanaty, ul. Warszawska 63, 42-260 Kamienica Polska
3.	Ruch Inicjatyw Społeczno-Ekologicznych „PRZYTULIA”	ul. Konopnickiej 117, 42-260 Kamienica Polska
4.	Ludowy Klub Sportowy Kamienica Polska	ul. Konopnickiej 261, 42-260 Kamienica Polska
5.	Stowarzyszenie Samorządowe „FORUM”	ul. Konopnickiej 153, 42-260 Kamienica Polska
6.	Polski Klub Miłośników Psów Rasowych	ul. Adama Ferensa 16a, 42-260 Kamienica Polska
7.	Stowarzyszenie Abstynenckie „FENIKS”	ul. Konopnickiej 370, 42-260 Kamienica Polska
8.	Fundacja „ALEA”	Rudnik Wielki, ul. Słoneczna 197, 42-260 Kamienica Polska

9.	Stowarzyszenie dla Rozwoju Gminy Kamienica Polska	ul. Konopnickiej 189, 42-260 Kamienica Polska
10.	„Fundacja Wsparcie 50 +”	Rudnik Wielki, ul. Słoneczna 94, 42-260 Kamienica Polska
11.	Ochotnicza Straż Pożarna w Osinach	Osiny, ul. Częstochowska 167, 42-260 Kamienica Polska
12.	Ochotnicza Straż Pożarna w Rudniku Wielkim	Rudnik Wielki, ul. Słoneczna 182, 42-260 Kamienica Polska
13.	Ochotnicza Straż Pożarna Kamienicy Polskiej	ul. Konopnickiej 199, 42-260 Kamienica Polska
14.	Ochotnicza Straż Pożarna w Wanatach	Wanaty, ul. Warszawska 63, 42-260 Kamienica Polska
15.	Ochotnicza Straż Pożarna w Zawisnej	Zawisna 161a, 42-260 Kamienica Polska
16.	Ochotnicza Straż Pożarna w Zawadzie	Zawada, ul. Długa 44, 42-260 Kamienica Polska

Dane Urzędu Gminy Kamienica Polska.

W 2019 r. w gminie Kamienica Polska funkcjonowały 3 parafie Kościoła rzymskokatolickiego. Poniższa tabela przedstawia ich wykaz.

Tabela 41. Parafie rzymskokatolickie na terenie gminy

lp.	nazwa	adres
1.	Parafia pw. św. Michała Archanioła w Kamienicy Polskiej	ul. Konopnickiej 288, 42-260 Kamienica Polska
2.	Parafia pw. św. Tomasza Apostoła w Osinach	Osiny, ul. Częstochowska 67, 42-260 Kamienica Polska
3.	Parafia pw. Bł. Karoliny w Wanatach	Wanaty, ul. Warszawska 34, 42-260 Kamienica Polska

Dane Urzędu Gminy Kamienica Polska.

Wszystkie parafie z terenu gminy Kamienica Polska należą do archidiecezji częstochowskiej i wchodzą w skład dekanatu porajskiego.

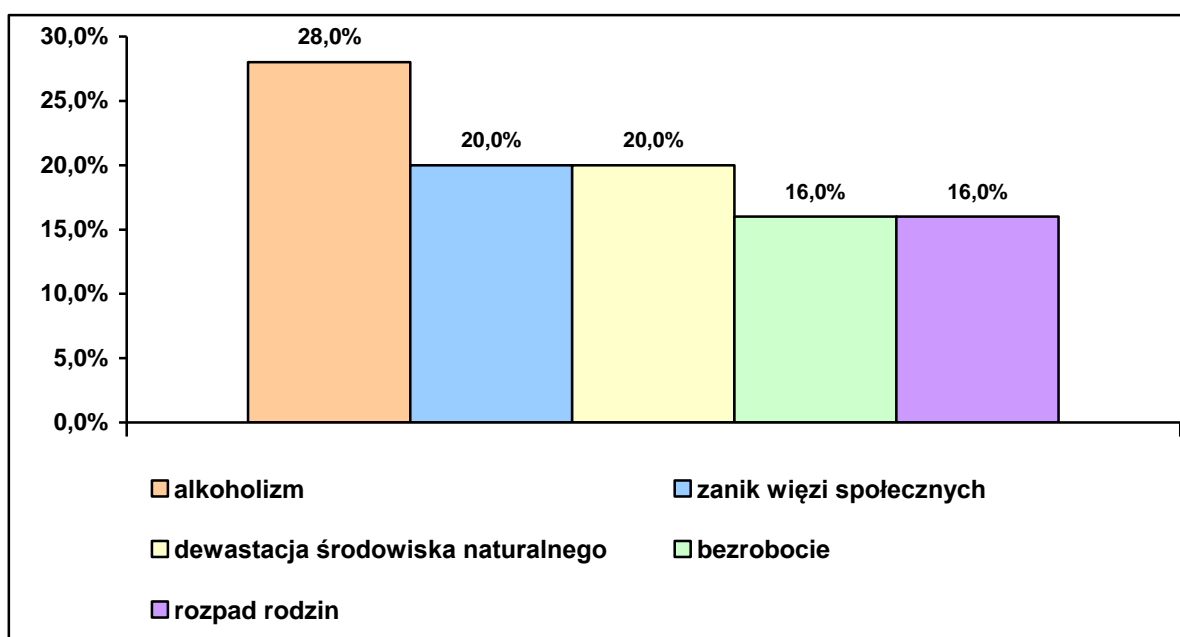
14. PROBLEMY WSKAZANE PRZEZ MIESZKAŃCÓW I DIALOG SPOŁECZNY

Uczestników badania ankietowanego przeprowadzonego na potrzeby skonstruowania niniejszego dokumentu poproszono także o wskazanie problemów bądź niekorzystnych zjawisk, które są w gminie najbardziej widoczne. Pytanie miało charakter półotwarty z możliwością dokonania wielokrotnego wyboru. Respondentów

poproszono również o ocenę komunikacji z władzami samorządowymi i ocenę poziomu zadowolenia z faktu zamieszkiwania na terenie gminy.

Wśród problemów i niekorzystnych zjawisk, które najbardziej uwidaczniają się w gminie, respondenci najczęściej wskazywali alkoholizm. W dalszej kolejności wymieniali zanik więzi społecznych i dewastację środowiska naturalnego oraz bezrobocie i rozpad rodzin. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 12. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniają się w gminie?

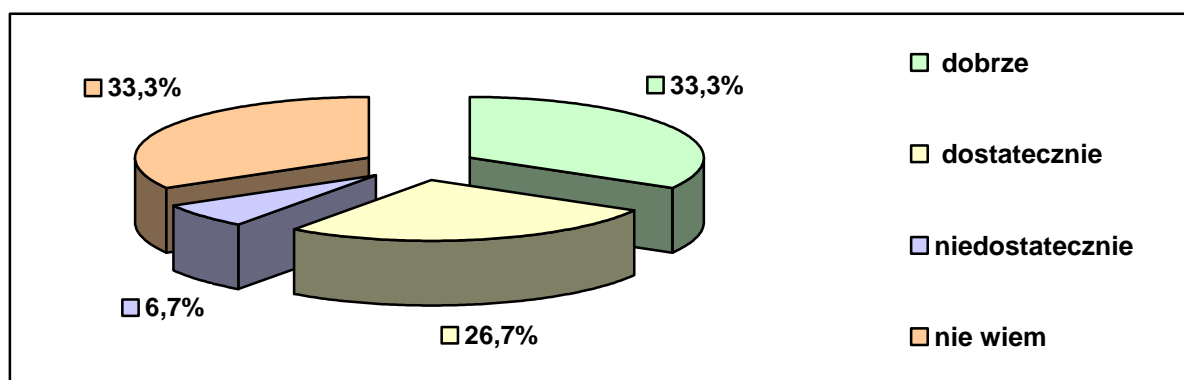
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania i inicjatywy, jakie należałoby podjąć w gminie, aby integrować i aktywizować społeczność lokalną. Odpowiadając, ankietowani szczególnie nacisk położyli na konieczność organizowania imprez integracyjnych (pikników rodzinnych, festynów, koncertów) oraz wydarzeń kulturalnych i sportowych, rozszerzenia bazy obiektów sportowo-rekreacyjnych, a także stworzenia miejsc spotkań i oferty zajęć dla wszystkich grup wiekowych.

Wskazując działania, które mogłyby przyczynić się do łagodzenia bądź rozwiązywania problemów społecznych oraz zaspokojenia potrzeb mieszkańców, uczestnicy badania wymieniali najczęściej realizowanie inicjatyw i wniosków podejmowanych na zebraniach sołeckich oraz częstsze spotkania władz z mieszkańcami i poznanie problemów, z jakimi boryka się lokalna społeczność.

W sondażu poruszono także kwestię oceny komunikacji między władzami samorządowymi a mieszkańcami. Mieszkańcy gminy pozytywnie ocenili komunikację z władzami samorządowymi. Zdaniem jednej trzeciej respondentów jest ona dobra, z kolei 26,7% ankietowanych przyznało, że jest dostateczna. Jednocześnie 6,7% badanych uznało ją za niedostateczną. Ponad 33% pytanych nie było w stanie jednoznacznie wypowiedzieć się w tej kwestii. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

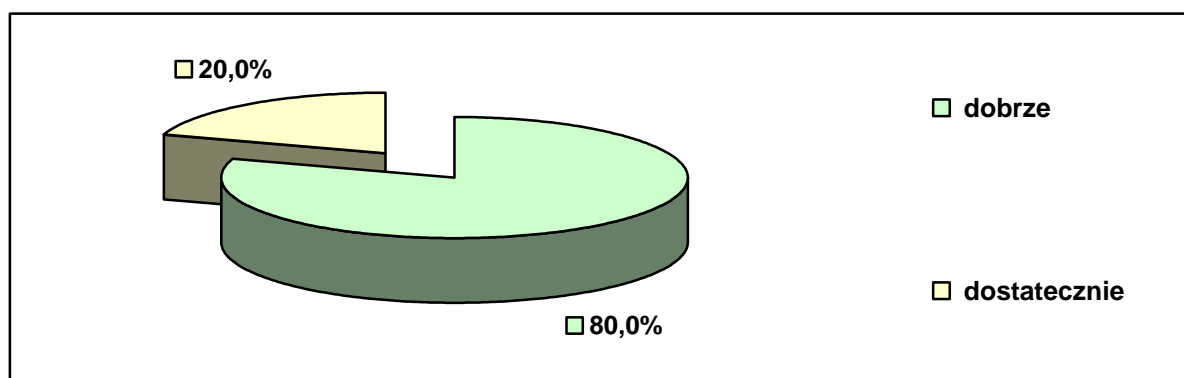
Wykres 13. Jak Pani/Pan ocenia komunikację między władzami samorządowymi a mieszkańcami?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Ankietowanych poproszono również o ocenę poziomu zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy. Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że gmina Kamienica Polska jest dobrym miejscem do zamieszkania, bowiem w odpowiedzi na pytanie o ocenę poziomu zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy wszyscy respondenci wyrazili opinię pozytywną. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 14. Jak Pani/Pan ocenia swój poziom zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

15. BEZROBOCIE

Sytuacja na rynku pracy w gminie Kamienica Polska w latach 2017-2019 ulegała poprawie, bowiem z roku na rok malała liczba zarejestrowanych w urzędzie pracy osób bezrobotnych, w tym kobiet, które stanowiły większość ogółu osób pozostających bez pracy w 2017 r. i w 2018 r. (w 2019 r. bezrobotnych kobiet było mniej niż bezrobotnych mężczyzn). W latach 2017-2019 zmniejszał się także udział bezrobotnych w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym. Dane w tym zakresie zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 42. Stan bezrobocia w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób w wieku produkcyjnym	3 393	3 351	3 303
liczba bezrobotnych w gminie ogółem	128	101	79
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	68	53	37
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	3,77%	3,01%	2,39%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2017-2019 w powiecie częstochowskim, województwie śląskim i w kraju.

Tabela 43. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie, województwie i w kraju w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
stopa bezrobocia w powiecie częstochowskim	8,6%	7,2%	6,2%
stopa bezrobocia w województwie śląskim	5,2%	4,3%	3,6%
stopa bezrobocia w kraju	6,6%	5,8%	5,2%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie i Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2017-2019 powiat częstochowski charakteryzował się wyższą w stosunku do województwa śląskiego i kraju stopą bezrobocia. Zarówno w województwie, powiecie, jak i w kraju poziom bezrobocia sukcesywnie malał w trakcie rozpatrywanego okresu.

Dla scharakteryzowania problemu bezrobocia w gminie ważna jest analiza danych dotyczących podziału bezrobotnych według wieku, czasu pozostawania bez pracy i wykształcenia. Dane szczegółowe w tym zakresie na koniec 2019 r. dla gminy Kamienica Polska przedstawia poniższa tabela.

Tabela 44. Bezrobotni w gminie na koniec 2019 r. według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia

wiek	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
18-24 lata	3	2	66,7%
25-34 lata	15	7	46,7%
35-44 lata	24	16	66,7%
45-54 lata	15	7	46,7%
55-59 lat	13	5	38,5%
60 lat i więcej	9	x	x
czas pozostawania bez pracy	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
do 1 miesiąca	21	9	42,9%
1-3 miesiące	8	3	37,5%
3-6 miesięcy	10	6	60,0%
6-12 miesięcy	14	7	50,0%
12-24 miesiące	13	6	46,2%
powyżej 24 miesięcy	13	6	46,2%
wykształcenie	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
wyższe	25	14	56,0%
policealne i średnie zawodowe	21	13	61,9%
średnie ogólnokształcące	4	3	75,0%
zasadnicze zawodowe	15	4	26,7%
gimnazjalne i niższe	14	3	21,4%
staż pracy	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
bez stażu	6	1	16,7%
do 1 roku	11	7	63,7%
1-5 lat	13	9	69,2%
5-10 lat	16	9	56,3%
10-20 lat	16	6	37,5%
20-30 lat	13	4	30,8%
30 lat i więcej	4	1	25,0%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie.

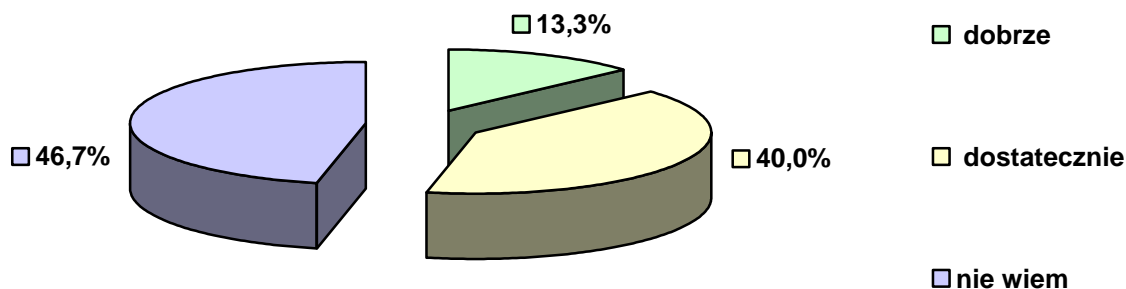
Na koniec 2019 r. wśród bezrobotnych w gminie największe grupy stanowiły osoby w wieku 35-44 lata, 45-54 lata i 25-34 lata, osoby z wykształceniem wyższym oraz policealnym i średnim zawodowym, osoby pozostające bez pracy do 1 miesiąca oraz osoby ze stażem pracy od 5 do 10 lat i od 10 do 20 lat. Najmniej bezrobotnych w 2019 r. było w następujących grupach: osób w wieku 18-24 lata, osób pozostających bez pracy od 1 do 3 miesięcy, osób z wykształceniem średnim oraz osób ze stażem pracy powyżej 30 lat.

Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób z wykształceniem wyższym oraz policealnym i średnim zawodowym, osób pozostających bez pracy od 3 do 6 miesięcy, osób w wieku 18-24 lata i 35-44 lata oraz osób ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat.

Wśród ogółu bezrobotnych 57 osób (w tym 27 kobiet) znalazło się w szczególnej sytuacji na rynku pracy – 11 osób (6 k.) było w wieku do 30. roku życia, w tym 3 osoby (2 k.) do 25. roku życia, 31 osób (15 k.) było długotrwale bezrobotnych, 29 osób (9 k.) było w wieku powyżej 50 lat, 10 osób (10 k.) posiadało co najmniej jedno dziecko w wieku do 6 lat, 7 osób (3 k.) było niepełnosprawnych.

W gminie Kamienica Polska bezrobocie było trzecim, biorąc pod uwagę liczbę rodzin, powodem przyznawania pomocy społecznej. W ostatnich latach jego poziom ulegał poprawie, ale skutki wyższego poziomu tego zjawiska w latach wcześniejszych są nadal odczuwane w rodzinach, szczególnie tych najuboższych, gdzie pojawiły się uzależnienia, konflikty, problemy wychowawcze. Zjawiska te, występujące długotrwale, prowadzą do ich rozpadu, a niektórzy członkowie takich rodzin zmuszeni są szukać pomocy w wyspecjalizowanych instytucjach.

Uczestników przeprowadzonego na potrzeby niniejszego opracowania badania poproszono o ocenę realizowanych w gminie działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu. Działania realizowane w gminie w zakresie przeciwdziałania bezrobociu zostały uznane za dostateczne przez 40% badanych, a kolejne 13,3% ankietowanych przyznało, że są one dobre. Wysoki odsetek (46,7%) respondentów nie potrafił tych działań ocenić. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 15. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

16. BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność to zjawisko społeczne polegające na braku domu lub miejsca stałego pobytu gwarantującego jednostce lub rodzinie poczucie bezpieczeństwa, zapewniającego schronienie przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi i zaspokojenie podstawowych potrzeb na poziomie uznawanym w danym społeczeństwie za wystarczający. Natura bezdomności wyklucza zamkniętą i jednoznaczną klasyfikację jej przyczyn, ponieważ doprowadza do niej cały zespół nakładających się na siebie sił sprawczych, zespół postaw, zachowań determinowanych predyspozycjami osobowościowymi, którym sprzyjają sytuacje społeczne i sposób funkcjonowania służb socjalnych.

Liczba osób korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w gminie Kamienica Polska z powodu bezdomności ograniczała się w latach 2017-2019 do kilku przypadków, co uwidacznia tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 45. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy GOPS-u z powodu bezdomności w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin	2	1	1
liczba osób w rodzinach	2	1	1

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamienicy Polskiej.

Pracownicy GOPS-u wraz z policją monitorowali w 2019 r. miejsca pobytu osób bezdomnych z terenu gminy. Ośrodek kierował i opłacał pobyt w schronisku tym bezdomnym, którzy wyrazili chęć umieszczenia ich tam w okresie zimowym.

17. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w art. 41 nakłada na samorządy lokalne szereg zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. Na sfinansowanie realizacji tych zadań zapewniono dodatkowe środki z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych. Poniższa tabela prezentuje dane na temat wielkości środków uzyskanych z opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie Kamienica Polska.

Tabela 46. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2017-2019

rodzaj	wartość w zł		
	2017	2018	2019
opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu	93 294,83	96 328,09	87 344,32

Dane Urzędu Gminy Kamienica Polska.

W latach 2017-2019 wysokość kwot uzyskiwanych z opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie Kamienica Polska ulegała wahaniom, najwyższą wartość osiągając w 2018 r. – 96 328,09 zł.

Tabela 47. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2017-2019 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie

wielkość wydatków (w zł)	2017	2018	2019
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	78 334,22	84 352,79	86 122,05
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	1 400,00	2 166,00	3 000,00
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	0	0	0
razem	79 734,22	86 518,79	89 122,05

Dane Urzędu Gminy Kamienica Polska.

W latach 2017-2019 wysokość kwot przeznaczanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie Kamienica Polska rosła.

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie odgrywa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wybrane dane dotyczące działalności GKRPA w Kamienicy Polskiej przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 48. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób zaangażowanych w prace GKRPA	6	7	7

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kamienicy Polskiej.

Tabela 49. Działalność GKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu	13	3	7
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	10	3	7

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kamienicy Polskiej.

W latach 2017-2019 liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu, wahała się i wyniosła odpowiednio: 13, 3 i 7 osób. Komisja występowała także z wnioskami do sądu o podjęcie obowiązkowego leczenia odwykowego, w 2017 r. złożono 10 takich wniosków, w 2018 r. 3 wnioski, a w 2019 r. – 7 wniosków.

Tabela 50. Działania podjęte w gminie przez GKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie

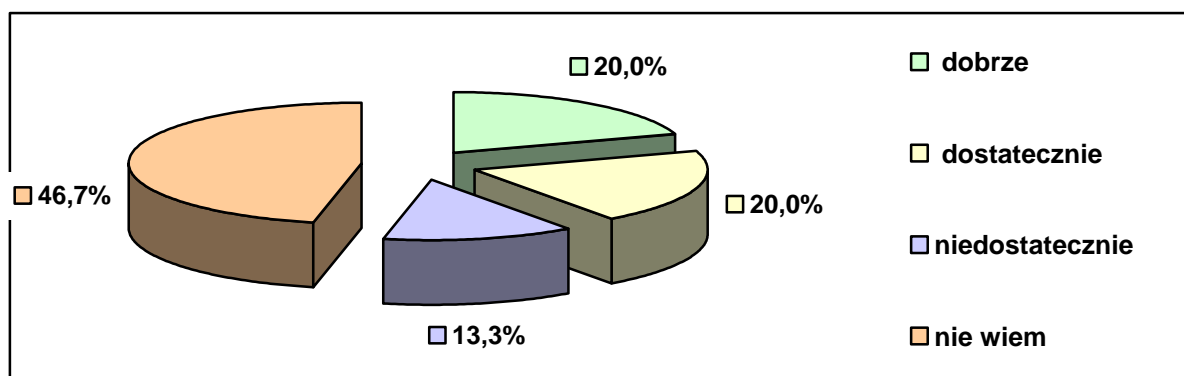
zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	7	2	12
liczba sprawców przemocy w rodzinie, przeciwko którym GKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o przestępstwie	0	0	0

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kamienicy Polskiej.

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, to w analizowanym okresie GKRPA kontaktowała się tylko odpowiednio z 7, 2 i 12 osobami dotkniętymi tym problemem. W latach 2017-2019 GKRPA nie składała do prokuratury zawiadomień o przestępstwie przeciwko sprawcom przemocy w rodzinie.

O ocenę działań, jakie prowadzone są w gminie w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom, zapytano w badaniu ankietowym mieszkańców. Według 40% badanych działania przeciwdziałające uzależnieniom są dobre lub dostateczne. Jednocześnie 13,3% ankietowanych uznało je za niedostateczne. Wysoki odsetek (46,7%) respondentów nie przedstawił zdania w tej sprawie. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ujęto w wykresie zamieszczonym poniżej.

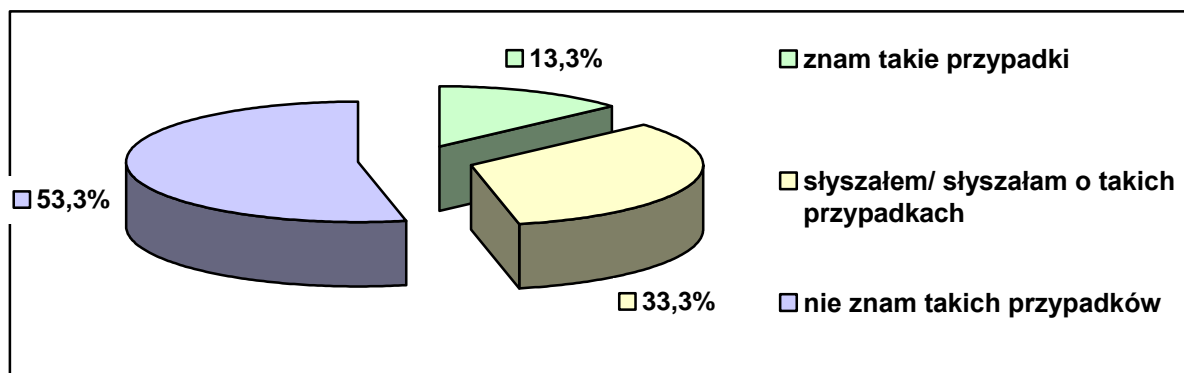
Wykres 16. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

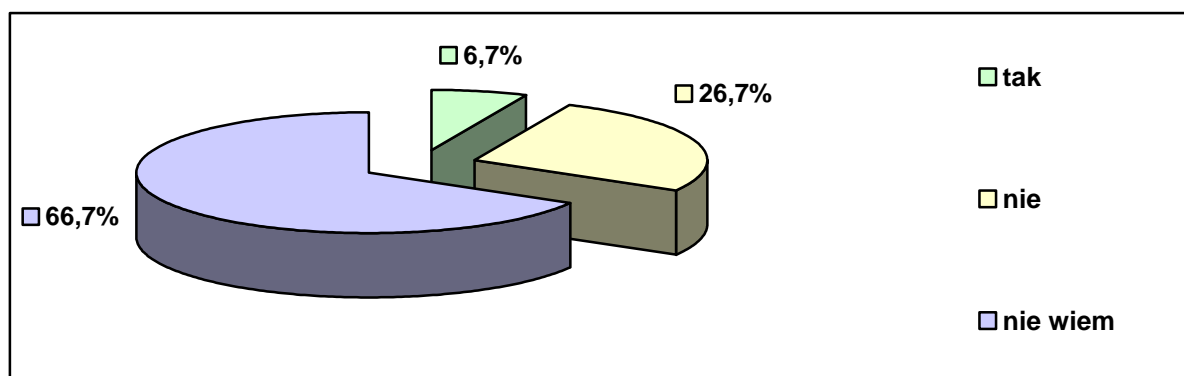
W przeprowadzonym badaniu ankietowym mieszkańcy odnieśli się także do styczności pośredniej lub bezpośredniej z osobami doświadczającymi lub stosującymi przemoc. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 17. Czy zna Pani/Pan przypadki przemocy w rodzinie na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W odpowiedzi na to pytanie 53,3% ankietowanych stwierdziło, że takich przypadków nie zna. Jednak prawie 47% respondentów przyznało, iż zna lub słyszało o przypadkach stosowania przemocy w rodzinie. Oceniając ryzyko nasilania się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy, 26,7% badanych odpowiedziało przecząco. Według 6,7% ankietowanych takie ryzyko istnieje. Wysoki odsetek (66,7%) respondentów wskazał na odpowiedź „nie wiem”. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 18. Czy Pani/Pan zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Skuteczne przeciwdziałanie problemom wynikającym z uzależnień i przemocy w rodzinie powinno opierać się na ścisłej współpracy wszystkich powołanych do tego instytucji i organizacji. Konieczne jest dokładne rozpoznanie danego problemu i okoliczności jego występowania oraz zapewnienie ciągłości działań podejmowanych wcześniej, jak choćby w ramach prac Zespołu Interdyscyplinarnego.

Przeciwdziałanie problemom wynikającym z uzależnień i przemocy w rodzinie umożliwiają i normują odpowiednie akty prawne, a do podstawowych w tym zakresie należy Rozporządzenie Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 31 marca 2011 r. w sprawie procedury przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie.

W ujawnionych przypadkach stosowania przemocy w rodzinie lub uzasadnionego podejrzenia, że w danej rodzinie dochodzi do przemocy, wdrażana i prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”. Obejmuje ona ogół czynności podejmowanych przez przedstawicieli GOPS-u, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, GKRPA i organizacji pozarządowych, a wszystkie te działania koordynuje Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.

Dane dotyczące funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego w Kamienicy Polskiej prezentuje tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 51. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	8	8	8
liczba spotkań ZI w ciągu roku	4	4	4

liczba spotkań grup roboczych	37	17	14
liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	9	3	12
w tym sporządzone przez Policję	8	2	12
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	1	1	0
liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	6	2	10
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	5	5	3

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Kamienicy Polskiej.

Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” następuje w przypadku ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy albo rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie pomoc świadczy również Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Wsparcia z powodu alkoholizmu udzielono 4 rodzinom (8 osobom w rodzinach) w 2017 r. W pozostałych latach analizy takiej pomocy nie świadczone. W rozpatrywanym okresie wsparcie z powodu narkomanii lub ze względu na przemoc w rodzinie nie było przyznawane.

Ponadto w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, jak również Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w placówkach oświatowych realizowane były liczne przedsięwzięcia profilaktyczne i dydaktyczne w formie kampanii, programów, wykładów, spotkań ze specjalistami, szkoleń, warsztatów, spektakli i pogadarek oraz konkursów, akcji społecznych i charytatywnych, imprez sportowych, artystycznych i okolicznościowych. Dofinansowano wycieczki i materiały edukacyjne oraz zajęcia opiekuńczo-wychowawcze prowadzone świetlicach.

W gminie Kamienica Polska jednostką wsparcia dla osób uzależnionych lub dotkniętych przemocą w rodzinie jest (obok GOPS-u, GKRPA i ZI) Punkt Konsultacyjny mieszczący się w Ośrodku Zdrowia w Kamienicy Polskiej przy ul. Konopnickiej 370. Punkt udziela informacji o pomocy ofiarom przemocy i ludziom z problemem alkoholowym. W Punkcie tym dyżuruje lekarz terapeuta, który dostarcza osobom uzależnionym informacji o możliwości podejmowania profesjonalnej terapii, motywuje i kieruje na leczenie oraz udziela wsparcia i pomocy psychospołecznej osobom po zakończeniu terapii odwykowej. Osoba dyżurująca

w Punkcie udziela również informacji członkom rodzin osób uzależnionych, które najczęściej zgłaszają się do Punktu po poradę.

Na terenie gminy funkcjonuje też Stowarzyszenie Abstynenckie „Feniks” (ul. Konopnickiej 370, 42-260 Kamienica Polska), w którym prowadzone są grupy wsparcia oraz zajęcia terapeutyczne dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

18. PROBLEMY RÓWNOŚCI PŁCI

Polityka równości szans płci jest celowym, systematycznym i świadomym ocenianiem prowadzonych działań z perspektywy wpływu na warunki życia kobiet i mężczyzn, które ma na celu przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na płeć i osiągnięcie równości kobiet i mężczyzn. Wprowadzenie w życie zasad polityki równości płci wymaga przeprowadzenia analizy sytuacji kobiet i mężczyzn, która opiera się na przedstawieniu danych ilościowych i jakościowych w podziale na płeć oraz odniesieniu się do występujących barier równości płci. W latach 2017-2019 w gminie Kamienica Polska struktura ludności pod względem płci była stabilna; stale nieco więcej niż połowę mieszkańców stanowiły kobiety. Dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 52. Udział kobiet w liczbie ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba ludności gminy ogółem	5 610	5 579	5 567
liczba kobiet	2 907	2 894	2 878
udział kobiet w liczbie ludności gminy ogółem	51,82%	51,87%	51,70%

Dane Urzędu Gminy Kamienica Polska.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie w latach 2017-2018 kobiety stanowiły ponad połowę ogółu osób bezrobotnych w gminie, natomiast w 2019 r. większość bezrobotnych stanowili mężczyźni.

Tabela 53. Udział kobiet w liczbie bezrobotnych w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba bezrobotnych ogółem	128	101	79
liczba bezrobotnych kobiet	68	53	37
udział kobiet w liczbie osób bezrobotnych	53,13%	52,48%	46,84%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie.

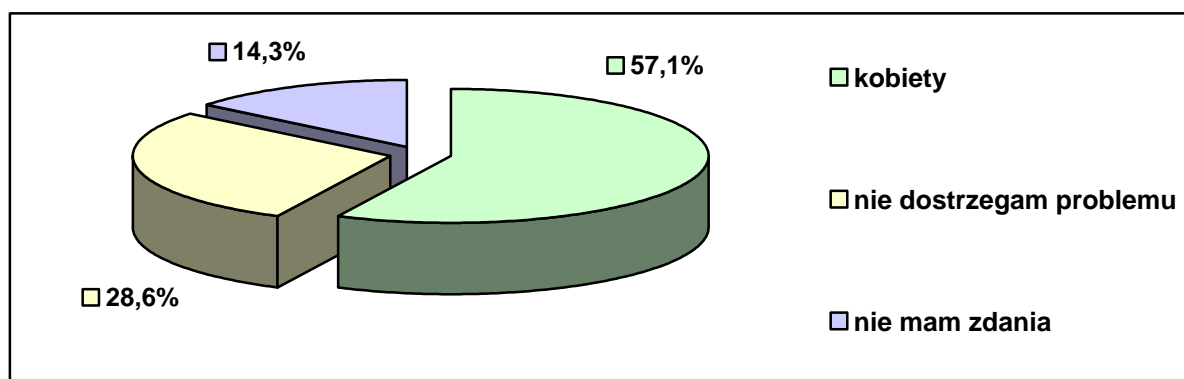
Analiza struktury bezrobocia w gminie pod względem płci wykazała, że kobiety przeważały we wszystkich wyróżnionych kategoriach, zarówno jeśli chodzi o wiek, czas pozostawania bez pracy, wykształcenie i staż pracy. Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób z wykształceniem wyższym oraz policealnym i średnim zawodowym, osób pozostających bez pracy od 3 do 6 miesięcy i od 6 do 12 miesięcy oraz osób ze stażem pracy do 1 roku i od 1 do 5 lat, a także osób w wieku 18-24 lata i 35-44 lata.

Może to wskazywać na istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn na lokalnym rynku pracy, co jednocześnie implikuje konieczność działań sprzyjających aktywizacji zawodowej kobiet, a w działaniach tych należy uwzględnić szeroki zakres rozwiązań ułatwiających kobietom godzenie pracy zawodowej i życia rodzinnego.

Problemy dotyczące równości szans płci nie ograniczają się jedynie do zagadnień związanych z zatrudnieniem. Dlatego w ramach diagnozy sytuacji w zakresie równości płci w gminie Kamienica Polska przeprowadzono badanie przy zastosowaniu anonimowej ankiety, w której pytano o wybrane zagadnienia dotyczące równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć. Do analizy przedłożono w sumie 21 ankiet wypełnionych przez mieszkańców gminy, którzy zdecydowali się wziąć udział w badaniu.

Zasada równości szans płci ma ograniczać dyskryminację zarówno kobiet, jak i mężczyzn, przypisując im taką samą wartość społeczną, równe prawa oraz równy dostęp do zasobów. Uwzględniając powyższe, pytano respondentów, kto, ich zdaniem, jest bardziej zagrożony problemem nierówności szans. Rozkład uzyskanych odpowiedzi zawarto w wykresie zamieszczonym poniżej.

Wykres 19. Kto jest wg Pani/Pana bardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć?

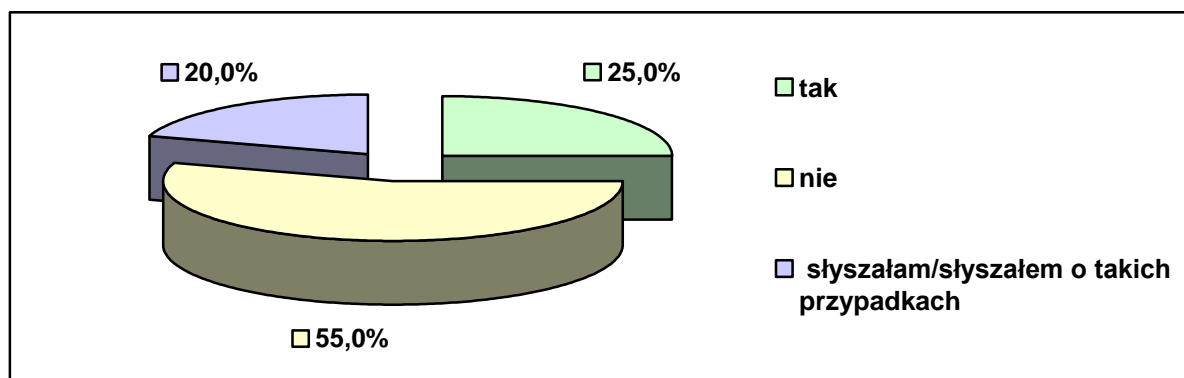
Dane z badania ankietowego.

Zdaniem 57,1% ankietowanych bardziej zagrożone dyskryminacją ze względu na płeć są kobiety. Prawie 29% respondentów nie dostrzega problemu zawartego

w pytaniu. Opinii w tej sprawie nie przedstawiło 14,3% pytaných. Nikt z uczestników badania nie odpowiedział, że są to mężczyźni.

Badanie ankietowe pozwoliło również poznać wiedzę biorących w nim udział respondentów na temat problematyki równości szans kobiet i mężczyzn w ich lokalnym środowisku. Ponad połowa (55%) spośród pytaných mieszkańców odpowiedziała, że nie spotkała się z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w gminie. Jednocześnie jedna czwarta badanych przyznała, że zna przypadki dyskryminacji ze względu na płeć w gminie, a 20% respondentów stwierdziło, iż o takich przypadkach słyszało. Uzyskane odpowiedzi ilustruje poniżej zamieszczony wykres.

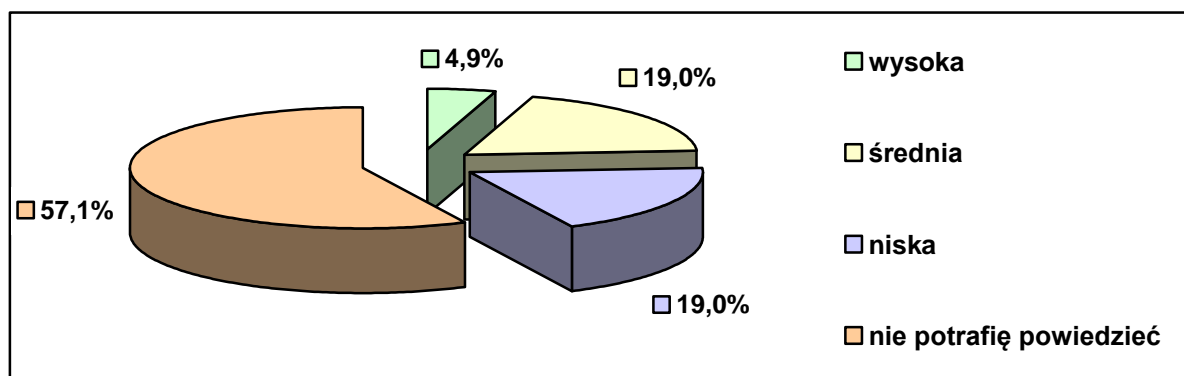
Wykres 20. Czy spotkała się Pani/ spotkał się Pan z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w gminie lub o nich słyszała/ słyszał?

Dane z badania ankietowego

Do uczestników badania skierowano też pytanie dotyczące określenia skali problemu nierówności płci w gminie. Poniższy wykres zawiera rozkład odpowiedzi.

Wykres 21. Jaka Pani/Pana zdaniem może być skala problemu nierówności płci w gminie?

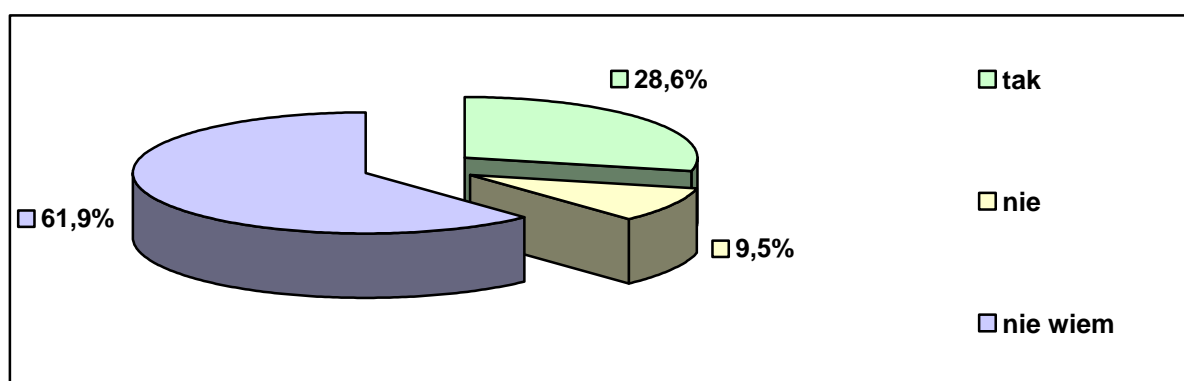
Dane z badania ankietowego

Według 19% badanych skala problemu nierówności płci na terenie gminy jest średnia, kolejne 19% respondentów przyznało, że jest niska, zaś zdaniem 4,9%

pytanych jest ona wysoka. Ponad 57% ankietowanych nie potrafiło jednoznacznie wypowiedzieć się w tej kwestii.

Uczestnicy badania udzielali również odpowiedzi na pytania dotyczące potrzeby podejmowania działań na rzecz równości kobiet i mężczyzn oraz mających na celu przeciwdziałanie dyskryminacji płciowej. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje zamieszczony poniżej wykres.

Wykres 22. Czy wg Pani/Pana powinno się podejmować w gminie działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć?

Dane z badania ankietowego.

Prawie 29% badanych potwierdziło potrzebę prowadzenia takich działań. Jednocześnie 9,5% ankietowanych uznało podejmowanie takich działań za bezzasadne. Większość (61,9%) respondentów nie potrafiła rozstrzygnąć tak sformułowanej kwestii.

Kolejne pytanie dotyczyło obszarów, w jakich powinno się podejmować działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn przeciwdziałające dyskryminacji ze względu na płeć. Respondenci najczęściej wskazywali płace (21,7%) oraz rynek pracy, awans zawodowy, ochronę zdrowia i życie rodzinne (po 17,4%), a także działalność społeczną i edukację (po 4,3%). Odpowiadając na pytanie o konkretne działania, jakie należy podejmować na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć, ankietowani zwrócili uwagę na potrzebę podnoszenia świadomości społecznej w tym zakresie, organizowania szkoleń rozszerzających wiedzę w kwestii dyskryminacji oraz monitorowania sytuacji w sferze przestrzegania zasady równego traktowania.

Z udzielonych wypowiedzi ankietowanych wynika, że znaczna ich część dostrzega problemy nierówności szans oraz dyskryminacji płciowej i identyfikuje je nie tylko w obszarze zatrudnienia, a wysoki odsetek respondentów potrafił ocenić także skalę tego problemu. Jednocześnie daje się zauważyć znaczny odsetek

badanych, którzy wybierali odpowiedź „nie mam zdania” czy „nie potrafię powiedzieć”. Dowodzi to stosunkowo niewielkiej znajomości tych problemów, a co za tym idzie, także skutków, jakie powyższe problemy wywołują w funkcjonowaniu społeczności lokalnej. Zmiana tego stanu rzeczy z pewnością wymaga wyraźniejszej obecności tej tematyki w sferze publicznej.

19. SYTUACJA DZIECKA

Analiza sytuacji dziecka w gminie została dokonana na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w funkcjonującej na jej terenie placówce oświatowej. Badanie to pozwoliło zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej oraz uzyskać informacje na temat prowadzonych w szkole działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. Do analizy przedłożono 1 ankietę – wypełnioną przez dyrektora placówki oświatowej funkcjonującej na terenie gminy:

- Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Kamienicy Polskiej (liczba uczniów: 342, liczba nauczycieli: 42).

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiety wynika, iż Szkoła Podstawowa zatrudnia pedagoga i psychologa, uczniowie mogą też skorzystać z porad logopedy i doradcy zawodowego. Placówka nie zapewnia opieki pielęgniarskiej. Uczniowie mogą korzystać z sali gimnastycznej i boiska sportowego, mają też zapewniony dostęp do Internetu. W szkole nie utworzono klas integracyjnych. Placówka prowadzi dożywianie uczniów. Z bezpłatnych posiłków skorzystało w roku szkolnym 2019/2020 71 osób. Szkoła organizuje nauczanie indywidualne, zapewnia opiekę w ramach zajęć świetlicowych, jak również oferuje zajęcia przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wymieniono wśród nich zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, psychoterapeutyczne oraz rewalidacyjne.

Zajęcia dodatkowe proponowane w szkole

Placówka ma w swojej ofercie zajęcia dodatkowe. Znalazły się wśród nich różniczne koła rozwijające zainteresowania i predyspozycje uczniów: koła przedmiotowe, językowe, teatralne oraz klub dyskusyjny.

Problemy w otoczeniu szkolnym i rodzinnym uczniów

Uczestniczka badania stwierdzała występowanie zjawisk patologicznych i negatywnych zachowań w społeczności uczniowskiej oraz dysfunkcji i patologii w otoczeniu domowym uczniów, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, identyfikowano w dwojaki sposób: wypełniając zamknięte katalogi obejmujące 12 i 6 zmiennych oraz odpowiadając na pytania o charakterze otwartym, określając subiektywnie stopień natężenia występujących problemów w ciągu trzech ostatnich lat. Uzyskane na podstawie analizy ankiety informacje prezentują poniższe tabele.

Tabela 54. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2018/2019

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	liczba ujawnionych przypadków
palenie papierosów	–
sięganie po alkohol	–
sięganie po narkotyki	–
niszczenie mienia szkolnego	–
kradzieże na terenie szkoły	–
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	–
udział w grupach negatywnych	–
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	–
autoagresja	–
ucieczki z domu	–
przestępczość ujawniona	–
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	–

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówce oświatowej gminy.

Tabela 55. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2018/2019

dysfunkcje i patologie rodziny	liczba ujawnionych przypadków
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	–
zaniedbanie	–
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	–
przemoc w rodzinie	–

wykorzystywanie seksualne dzieci	–
przestępczość	–

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówce oświatowej gminy.

W otoczeniu szkolnym uczniów Szkoły Podstawowej nie stwierdzono przypadków negatywnych zachowań ani zjawisk patologicznych. Nie wskazano też żadnych dysfunkcji i patologii w środowisku rodzinnym uczniów.

Przedstawicielka badanej placówki nie zauważyła wzrostu negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych wśród uczniów w ciągu ostatnich trzech lat.

Jeśli chodzi o zjawiska patologiczne i przypadki dysfunkcji występujących w rodzinach uczniów, to miała ona trudności z oceną dotyczącą ich występowania w analizowanym okresie.

Współpraca szkoły z rodzicami uczniów przybiera różne formy i została oceniona pozytywnie przez uczestniczkę badania.

Współpraca placówki oświatowej z instytucjami i organizacjami jest zdaniem przedstawicielki szkoły zadowolająca. Do podmiotów, z którymi szkoła najczęściej współpracuje, uczestniczka badania zaliczyła: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Urząd Gminy oraz Caritas.

Pomoc, jaką szkoła oferuje dzieciom z rodzin ubogich, opiera się o współpracę z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej i polega przede wszystkim na zapewnieniu bezpłatnego dożywiania w formie obiadów. Ponadto dzieci z rodzin ubogich mogą liczyć na bezpłatne podręczniki i zwolnienie z opłat. Placówka umożliwia też wypożyczenie komputera potrzebującym uczniom.

Pomoc, jaką szkoła oferuje dzieciom z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy w rodzinie przebiega we współpracy z instytucjami pomocowymi. Umożliwiany jest kontakt ze specjalistami – pedagogami, psychologami, zapewniana jest informacja o dostępnych formach pomocy i odpowiednich instytucjach pomocowych. Dzieci mogą również korzystać z porad i wsparcia pedagoga i psychologa szkolnego, uczestniczą w zajęciach w świetlicy szkolnej, a także programach profilaktyczno-edukacyjnych.

Poprawa funkcjonowania placówki oraz efektywności procesu kształcenia i wychowania wymaga, zdaniem uczestniczki badania, rozpoznawania na bieżąco sytuacji uczniów oraz monitorowania problemów dotyczących dzieci i ich

rodzin. Poprawa efektywności procesu edukacji i wychowania wymaga także zintensyfikowania kontaktów z rodzicami oraz ich większego zaangażowania w życie szkoły.

20. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

SYTUACJA OSÓB STARSZYCH

Z analizy danych dotyczących sytuacji demograficznej gminy Kamienica Polska wynika, że w latach 2017-2019 liczba osób w wieku poprodukcyjnym rosta, wzrastał także udział liczby osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności gminy. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 56. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba mieszkańców gminy ogółem	5 610	5 579	5 567
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	1 282	1 316	1 361
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności gminy	22,9%	23,6%	24,4%

Dane Urzędu Gminy Kamienica Polska.

Rosnąca liczba osób starszych przy zmniejszającej się z roku na rok liczbie zarówno dzieci i młodzieży, jaki i osób w wieku produkcyjnym pozwalają na sformułowanie wniosku, iż społeczność gminy wpisuje się w dominujące w ogólnym procesie demograficznym tendencje i powoli zaczyna się starzeć. Starzenie się społeczeństwa powoduje konieczność dokonania zmian organizacyjnych w funkcjonowaniu rodzin zobligowanych moralnie i prawnie do opieki nad członkiem rodziny, ale jest też istotną przesłanką do reorganizacji lokalnego rynku usług społecznych, z uwagi na konieczność dostosowania tych usług do potrzeb osób niesamodzielnych, niepełnosprawnych, wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamienicy Polskiej w 2019 r. udzielił pomocy 17 osobom w wieku powyżej 66 lat, co przełożyło się na 25,4% ogółu odbiorców pomocy społecznej w gminie.

W ramach swojej działalności GOPS świadczy m.in. usługi opiekuńcze. Jest to szczególna forma pomocy kierowana przede wszystkim do osób starszych, chorych

i samotnych. Usługi te polegają m.in. na pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych i pielęgnacji. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 57. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin	0	6	7
liczba osób łącznie w rodzinach	0	6	7

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamienicy Polskiej.

W analizowanym okresie Ośrodek nie świadczył specjalistycznych usług opiekuńczych.

Uzupełnieniem powyższych informacji są wypowiedzi pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym. Odpowiadając na pytanie, jakie problemy najczęściej dotyczą osób starszych w gminie, respondenci wskazywali głównie na samotność, brak zainteresowania i pomocy ze strony rodziny oraz niewystarczający dostęp do specjalistycznych usług i opieki medycznej, a także problemy komunikacyjne. Zwrócono także uwagę na marginalizację i wykluczenie społeczne.

Z wypowiedzi uzyskanych dla niniejszego badania wynika, iż większość respondentów stanowiły osoby przed 55. rokiem życia, a grupa wiekowa powyżej 65 lat, czyli najbardziej zainteresowana tą kwestią część mieszkańców gminy, była reprezentowana przez 7% respondentów. Z pewnością dla lepszego rozpoznania potrzeb seniorów w gminie należałoby przeprowadzić odpowiednie badania adresowane tylko i wyłącznie do tej grupy wiekowej, której opinie, z uwagi na dużą świadomość i wiedzę o bieżącej sytuacji osób starszych, należy wykorzystać w planowaniu oferty pomocowej na najbliższe lata.

SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Bieżące informacje dotyczące osób niepełnosprawnych są trudne do dokładnego określenia, gdyż jedynym pełnym badaniem, którego wyniki pozwalają ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz umożliwiają ich charakterystykę, są narodowe spisy powszechne. Dane z ostatniego spisu dotyczące osób niepełnosprawnych nie są dostępne na poziomie gmin. Informacje, które w pewnym stopniu umożliwiają obserwację zachodzących w kolejnych latach zmian liczebności osób niepełnosprawnych w gminie Kamienica Polska, zawierają dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamienicy Polskiej wynika, że w latach 2017-2019 niepełnosprawność była drugim, pod względem liczby rodzin, powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie.

Poniższa tabela przedstawia dane na temat liczby rodzin oraz liczby osób w rodzinach, które korzystały z pomocy społecznej świadczonej przez GOPS w latach 2017-2019.

Tabela 58. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin	37	37	36
liczba osób łącznie w rodzinach	61	54	55

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamienicy Polskiej.

Należy dodać, że w 2019 r. GOPS przyznał 209 świadczeń w postaci dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego dla rodzin z terenu gminy. Ważnymi świadczeniami dla rodzin dotkniętych problemem niepełnosprawności były także zasiłki pielęgnacyjne i świadczenia pielęgnacyjne.

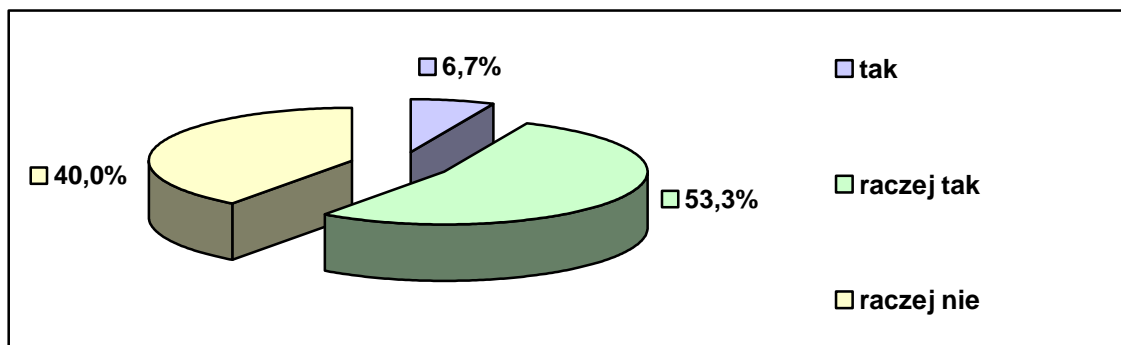
Uzupełnieniem powyższych informacji są wypowiedzi pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym. W ankiecie zapytano mieszkańców o problemy, jakie najczęściej dotyczą osób niepełnosprawnych w gminie. W odpowiedzi wymieniano najczęściej niedostosowanie infrastruktury gminnej i budynków użyteczności publicznej, bariery architektoniczne, utrudniony dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej i usług rehabilitacyjnych oraz brak odpowiednich środków komunikacji publicznej przystosowanych do transportu osób niepełnosprawnych. Wskazywano także na izolację i wykluczenie społeczne oraz brak warsztatów terapii zajęciowej.

Większość respondentów biorących udział w badaniu ankietowym zauważa obecność osób niepełnosprawnych w środowisku. Mieszkańcy dostrzegają też niedostatki w specjalistycznej opiece oraz braki w infrastrukturze, upatrując w tych sferach źródła problemów, z którymi borykają się osoby dotknięte niepełnosprawnością.

Pragnąc poznać opinie mieszkańców na temat sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych, w badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania sformułowano pytanie odnoszące się do uwzględniania

bądź nie potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych w działaniach realizowanych na terenie gminy. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 23. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Większość (60%) mieszkańców uważa, że w działaniach realizowanych w gminie raczej uwzględnia się lub uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych, ale jednocześnie 40% badanych nie podziela tej opinii.

21. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT opiera się na wspólnym usystematyzowaniu posiadanych informacji z danego obszaru poprzez przyporządkowanie ich do jednej z czterech grup (mocne strony, słabe strony, szanse i zagrożenia). Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona w ujęciu: mocne strony i słabe strony to czynniki zależne od nas (te, na które mamy wpływ planistyczny i zarządczy), a szanse i zagrożenia, to czynniki obiektywne, na które nie mamy bezpośredniego wpływu sprawczego.

Niniejsza analiza obejmuje następujące obszary: bezrobocie, ubóstwo, bezdomność; rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne; starość; niepełnosprawność; kapitał społeczny i ludzki.

BEZROBOCIE, UBÓSTWO, BEZDOMNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
• podejmowanie działań mających na celu przyciągnięcie inwestorów mogących tworzyć nowe miejsca pracy w gminie • diagnozowanie problemu bezdomności w gminie	• nieinicjowanie działań sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości wśród mieszkańców • nieprowadzenie działań na rzecz ograniczenia bezrobocia przez samorząd gminy • niepodejmowanie inicjatyw na rzecz

	przeciwdziałania bezrobociu wśród kobiet • nieprowadzenie działań służących aktywizacji zawodowej bezrobotnych • niepodjęcie działań zmierzających do tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej mogących zapewnić nowe miejsca pracy • brak działań mających na celu upowszechnianie informacji o wolnych miejscach pracy; o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach zawodowych • brak działań mających na celu pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy UE) • brak różnego rodzaju przedsięwzięć, np. akcji charytatywnych na rzecz ubogich i zagrożonych ubóstwem • nierealizowanie programów i projektów na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem lub bezdomnością
szanse	zagrożenia
• stale rosnące zainteresowanie potencjalnych inwestorów tworzeniem nowych miejsc pracy w gminie • zwiększające się zainteresowanie mieszkańców prowadzeniem własnej działalności gospodarczej • zmniejszająca się liczba osób długotrwale bezrobotnych • niewzrastający poziom bezrobocia wśród kobiet • stale rosnąca liczba ofert pracy dla bezrobotnych • dostępność środków finansowych z funduszy zewnętrznych (m.in. UE) ograniczających bezrobocie w gminie • brak postępującego zjawiska ubożenia wśród mieszkańców gminy • niewzrastająca liczba osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością	• nieefektywne działania aktywizujące dla bezrobotnych • brak zainteresowania osób bezrobotnych tworzeniem podmiotów ekonomii społecznej • niewystarczające zainteresowanie osób bezrobotnych usługami poradnictwa zawodowego i udziałem w szkoleniach zawodowych • niewielkie zainteresowanie problemami osób ubogich i działaniami prowadzonymi na ich rzecz wśród lokalnej społeczności • wzrost liczby osób wymagających schronienia i zagrożonych bezdomnością

Analiza uwarunkowań dla obszaru **bezrobocie, ubóstwo, bezdomność** wskazuje na mocne strony i szanse, którymi są głównie: podejmowanie działań mających na celu przyciągnięcie inwestorów mogących tworzyć nowe miejsca pracy w gminie, zmniejszająca się liczba osób długotrwale bezrobotnych, niewzrastający poziom bezrobocia wśród kobiet, stale rosnąca liczba ofert pracy dla bezrobotnych, zwiększające się zainteresowanie mieszkańców prowadzeniem własnej działalności

gospodarczej, dostępność środków finansowych z funduszy zewnętrznych (m.in. UE) ograniczających bezrobocie w gminie, a także brak postępującego zjawiska ubożenia wśród mieszkańców gminy oraz niewzrastająca liczba osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością.

Szczegółnej uwagi i intensyfikacji działań ze strony władz samorządowych, odpowiednich instytucji i organizacji wymagają liczne zagrożenia, do których należy zaliczyć: nieefektywne działania aktywizujące dla bezrobotnych, brak zainteresowania osób bezrobotnych tworzeniem podmiotów ekonomii społecznej, niewystarczające zainteresowanie osób bezrobotnych usługami poradnictwa zawodowego i udziałem w szkoleniach zawodowych oraz niewielkie zainteresowanie problemami osób ubogich i działaniami prowadzonymi na ich rzecz wśród lokalnej społeczności.

RODZINA, DZIECKO I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
• analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie • wsparcie asystenta rodziny dla rodzin dysfunkcyjnych • funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 i opiekę przedszkolną • dysponowanie przez szkolnictwo w gminie kadrą i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy	• brak dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia • nieanalizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci • nieinicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie
szanse	zagrożenia
• nienasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin • niezwiększająca się liczba rodzin dysfunkcyjnych • niewzrastająca liczba rodzin wymagających specjalistycznego wsparcia • niezwiększająca się liczba osób samotnie wychowujących dzieci • możliwość tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie gminy	• niewystarczająca, w stosunku do potrzeb mieszkańców, oferta w zakresie opieki żłobkowej • niewystarczająca liczebność kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie

• zadowalająca oferta opieki przedszkolnej • zaspokajająca potrzeby w zakresie edukacji sytuacja finansowa gminy • nienasilająca się w gminie skala zjawiska przemocy w rodzinie • zmniejszające się społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy w rodzinie	

Analiza uwarunkowań dla obszaru **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie** zwraca uwagę na przewagę mocnych stron, którymi są głównie: wsparcie asystenta rodziny dla rodzin dysfunkcyjnych, funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 i opiekę przedszkolną, dysponowanie przez szkolnictwo w gminie kadrą i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie oraz zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy.

Dostrzegane mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Niepokoić powinny zwłaszcza niewystarczająca liczebność kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie, brak dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia, nieinicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie, nieanalizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci, jak również niewystarczająca, w stosunku do potrzeb mieszkańców, oferta w zakresie opieki żłobkowej – to kwestie, które należy uwzględnić w programowaniu działań w tym obszarze.

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
• zabezpieczenie dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej • inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia • podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • odpowiednio przygotowana kadra do	• ograniczone możliwości poszerzenia zakresu świadczeń medycznych • ograniczone środki finansowe na realizację zadań profilaktycznych • niewystarczający dostęp do wsparcia specjalistów

pracy z osobami uzależnionymi • realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów • realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym • prowadzenie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze	
szanse	zagrożenia
• brak barier finansowych i lokalowych utrudniających prawidłowe zabezpieczenie dostępu do świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej • wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców • poprawa stanu środowiska naturalnego w ostatnich latach • niezwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia • niewzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi • niezwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki • brak wzrostu zagrożenia przestępczością wśród nieletnich • wzrost poziomu bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz poziomu bezpieczeństwa na drodze	• niewystarczający zakres świadczeń medycznych • brak obowiązku podjęcia leczenia • stereotypowe postrzeganie osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych • presja rówieśników • wysoka dostępność młodzieży i dzieci do urządzeń komunikacyjnych (smartfon, komputer, tablet), prowadzących do e-uzależnień • dostępność (w tym internetowa) do nowych substancji psychoaktywnych oraz łatwy dostęp do leków, a także gier on-line

Analiza uwarunkowań dla obszaru **zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne** wskazuje na przewagę mocnych stron: zabezpieczenie dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia, podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego, zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi, realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów oraz programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym jak również

prowadzenie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze.

Mimo przewagi mocnych stron i licznych szans w tym obszarze wskazane słabe strony i zagrożenia – m.in. ograniczone środki finansowe na realizację zadań profilaktycznych, niewystarczający dostęp do wsparcia specjalistów, niewystarczający zakres świadczeń medycznych, stereotypowe postrzeganie osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych, wysoka dostępność młodzieży i dzieci do urządzeń komunikacyjnych (smartfon, komputer, tablet), prowadzących do e-uzależnień, dostępność (w tym internetowa) do nowych substancji psychoaktywnych oraz łatwy dostęp do leków, a także gier on-line, a równocześnie brak obowiązku podjęcia leczenia – mogą mieć wpływ na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń budowanej strategii.

STAROŚĆ	
mocne strony	słabe strony
• analizowanie sytuacji demograficznej gminy z uwzględnieniem struktury wiekowej mieszkańców • informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy • dysponowanie wystarczającą kadrą pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze • analizowanie potrzeb rodzin sprawujących opiekę nad osobami starszymi	• brak na terenie gminy form wsparcia osób starszych, jak kluby seniora czy domy dziennego pobytu • niezapewnianie osobom starszym warunków do kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej
szanse	zagrożenia
• niewzrastająca liczba osób starszych korzystających ze wsparcia z pomocy społecznej • niezwiększająca się liczba osób starszych wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych	• stale rosnący udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności mieszkańców • występowanie zjawiska pozostawiania osób starszych bez należytej opieki przez najbliższych członków rodzin • brak dostępu osób starszych do takich form wsparcia, jak klub seniora, dom dziennego pobytu • niezaspokajanie potrzeb w zakresie kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej osób starszych

Analiza uwarunkowań dla obszaru **starość** uwypukla mocne strony, takie jak: analizowanie sytuacji demograficznej gminy z uwzględnieniem struktury wiekowej mieszkańców, informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy,

dysponowanie wystarczającą kadrą pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze oraz analizowanie potrzeb rodzin sprawujących opiekę nad osobami starszymi. Uwagę zwracają jednak liczne zagrożenia: stale rosnący udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności mieszkańców, występowanie zjawiska pozostawiania osób starszych bez należytej opieki przez najbliższych członków rodzin, niezaspokajanie potrzeb w zakresie kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej osób starszych czy brak dostępu osób starszych do takich form wsparcia, jak klub seniora, dom dziennego pobytu. W obliczu postępującego starzenia się społeczeństwa te kwestie powinny znaleźć się w obszarze zainteresowania wszystkich instytucji i organizacji zajmujących się polityką społeczną.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
• informowanie przedsiębiorców o możliwości refundacji ze środków PEFRON-u kosztów zatrudniania osób niepełnosprawnych • prowadzenie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością	• niemonitorowanie orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawanych mieszkańcom gminy • nieinformowanie osób niepełnosprawnych z gminy o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy • nieorganizowanie i nieświadczanie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie gminy • nielikwidowanie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym • nieupowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy
szanse	zagrożenia
• niezwiększająca się liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze wsparcia pomocy społecznej • niewzrastająca liczba osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających specjalistycznych usług opiekuńczych • społeczna akceptacja likwidacji barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym • dysponowanie ofertami pracy dla osób niepełnosprawnych na lokalnym rynku	• wzrastająca liczba osób niepełnosprawnych w gminie • ograniczone środki finansowe na likwidację barier oraz dostosowanie do dostępności

pracy • zatrudnianie osób niepełnosprawnych przez lokalnych przedsiębiorców • niewzrastająca liczba dzieci dotkniętych niepełnosprawnościami, wymagających działań w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych	

Analiza uwarunkowań dla obszaru **niepełnosprawność** uwypukla mocne strony, takie jak: informowanie przedsiębiorców o możliwości refundacji ze środków PEFRON-u kosztów zatrudniania osób niepełnosprawnych oraz prowadzenie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością. Nie należy jednak tracić z oczu słabych stron i zagrożeń, jakie występują w tym obszarze, a zaliczają się do nich m.in.: niemonitorowanie orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawanych mieszkańcom gminy, wzrastająca liczba osób niepełnosprawnych w gminie, nieinformowanie osób niepełnosprawnych z gminy o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy oraz ograniczone środki finansowe na likwidację barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym. Rozwiązywanie tych problemów wymaga współpracy zarówno organów samorządowych, instytucji pomocowych, jak i organizacji pozarządowych oraz tych podmiotów, które w sferze swojego zainteresowania mają pomoc osobom niepełnosprawnym.

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
• odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców • podejmowanie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców • możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej	• nieprowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych • brak działań mających na celu popularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych • nieinicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej • nieprowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • niedostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej • niepodejmowanie działań mających na celu propagowanie i inicjowanie wolontariatu

szanse	zagrożenia
• zwiększająca się liczba osób korzystających z oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej • zmniejszająca się liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją • wpływ środków zewnętrznych pozwalających m.in. na podniesienie skuteczności realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej	• niewystarczający potencjał gminy zapewniający jej rozwój i umożliwiający wzrost jakości życia • niezwiększająca się liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych na terenie gminy • brak zainteresowania mieszkańców działalnością w ramach organizacji pozarządowych • wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej • niedysponowanie środkami umożliwiającymi dostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb • niewielkie zainteresowanie mieszkańców działalnością wolontaryjną

Analiza uwarunkowań dla obszaru **kapitał społeczny i ludzki** wskazuje na mniejszą liczbę mocnych stron, którymi są głównie: odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców gminy, zmniejszająca się liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją, jak również coraz atrakcyjniejsza oferta kulturalna, sportowa i rekreacyjna. Należy także podkreślić możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej.

Jednakże mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie powinny przesłonić wagi słabych stron oraz dostrzeganych i zasygnalizowanych zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Nieprowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych lub mających na celu integrację społeczności lokalnej, niepodejmowanie działań mających na celu propagowanie i inicjowanie wolontariatu, brak zainteresowania mieszkańców działalnością w ramach organizacji pozarządowych, niedostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej oraz wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej to w obliczu niekorzystnych tendencji demograficznych niezwykle istotne kwestie rzutujące na kształt programu działań w tym obszarze.

III. PROGRAMOWANIE

Wyniki diagnozy problemów społecznych na terenie gminy, na którą złożyła się analiza danych z tzw. źródeł zastanych, analiza wyników badań ankietowych oraz analiza SWOT, a także ocena wdrożenia założeń poprzednio realizowanej strategii i wnioski płynące z tej oceny pozwoliły na opracowanie założeń polityki społecznej Gminy Kamienica Polska na lata 2021-2026. Zostały one przedstawione w formie misji, celów i kierunków działań. Działania zostały wyznaczone w obrębie celów strategicznych i operacyjnych z uwzględnieniem następujących priorytetów:

1. **Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności**
2. **Wspieranie rodzin**
3. **Wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży**
4. **Przeciwdziałanie uzależnieniom**
5. **Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia**
6. **Wspieranie osób starszych i niepełnosprawnych**
7. **Zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób i rodzin**
8. **Podnoszenie poziomu i jakości życia mieszkańców**
9. **Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego mieszkańcom gminy**
10. **Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego**

1. MISJA

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kamienica Polska na lata 2021-2026 pozwala na podjęcie systemowych rozwiązań problemów społecznych występujących w gminie, które mają wpływ na jakość życia mieszkańców. Dla osiągnięcia zakładanych celów została na potrzeby strategii sformułowana misja, która brzmi:

Gmina Kamienica Polska stwarza warunki dla wszechstronnego rozwoju oraz godnego życia mieszkańców poprzez podejmowanie zintegrowanych działań zmierzających do rozwiązywania problemów społecznych.

Realizacja wyznaczonych celów oraz działań pozwoli na wypełnienie przyjętej misji oraz przyczyni się do rozwiązywania problemów społecznych występujących na terenie gminy, a także zapobiegania problemom i trudnościom, z jakimi borykają się jej mieszkańcy.

2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

Wytyczone cele zostaną zrealizowane przy wykorzystaniu istniejących instytucji, organizacji i innych podmiotów działających w sferze społecznej. Zintegrowanie lokalnego środowiska zagwarantuje pomoc i wsparcie osobom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej oraz umożliwi ludziom życie w poczuciu poszanowania godności każdej osoby, eliminowanie dysfunkcji oraz równy dostęp do zasobów podstawowych usług.

CEL STRATEGICZNY 1. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW – PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU, BEZROBOCIU I BEZDOMNOŚCI.

cel operacyjny		czas realizacji
1. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańcom wymagającym wsparcia.	1. Rozpoznawanie potrzeb osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym we współpracy z lokalnymi liderami i instytucjami. 2. Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom w trudnej sytuacji życiowej i materialnej. 3. Zabezpieczanie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich. 4. Wspieranie osób i rodzin pracą socjalną z wykorzystaniem kontraktów socjalnych i projektów socjalnych. 5. Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób ubogich oraz z Kościołem. 6. Realizacja programów i projektów na rzecz osób zagrożonych lub dotkniętych ubóstwem.	działania ciągłe

	7. Podejmowanie działań mających na celu ograniczenie dziedziczenia biedy oraz wyuczonej bezradności. 1. Aktywizowanie środowiska lokalnego w celu niesienia pomocy osobom i rodzinom zmagającym się z ubóstwem.	
2. Aktywizowanie zawodowe osób bezrobotnych i poszukujących pracy.	1. Upowszechniania informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym i stażach. 2. Podejmowanie pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi z wykorzystaniem kontraktów socjalnych. 3. Organizowanie prac interwencyjnych i społecznie użytecznych na terenie gminy. 4. Rozwój współpracy z lokalnymi pracodawcami. 5. Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców. 6. Wspieranie i promocja działań zmierzających do tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej. 7. Realizacja projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych z wykorzystaniem funduszy zewnętrznych. 8. Promowanie w obszarze rynku pracy zasady równości płci.	działania ciągłe w zależności od potrzeb
3. Pomoc osobom zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.	1. Monitorowanie zagrożeń prowadzących do występowania zjawiska bezdomności na terenie gminy.	działania ciągłe

	2. Podejmowanie interwencji na rzecz osób zagrożonych utratą lokalu mieszkalnego. 3. Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej oraz wsparcia w załatwianiu spraw urzędowych osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością. 4. Zapewnienie osobom bezdomnym schronienia oraz dostępu do poradnictwa specjalistycznego i wsparcia medycznego. 5. Podjęcie starań w celu pozyskania lokali na mieszkania socjalne.	

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 1.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2019 r.)	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
wielkość środków wydatkowanych na pomoc mieszkańcom gminy	zł	6 266 104,27	7 000 000	UG/GOPS	raz w roku
zaangażowanie środków zewnętrznych w wydatkach na pomoc społeczną	%	90	92	UG/GOPS	raz w roku
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie z pomocy społecznej	osoba	81	70	GOPS	raz w roku

liczba osób w rodzinach korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej z powodu:					
ubóstwa	osoba	52	35	GOPS	raz w roku
bezrobocia	osoba	37	20	GOPS	raz w roku
bezdomności	osoba	1	1	GOPS	raz w roku
udział liczby osób w rodzinach korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności gminy	%	2,12	2	GOPS	raz w roku
liczba osób w rodzinach objętych pracą socjalną	osoba	299	220	GOPS	raz w roku
liczba realizowanych kontraktów socjalnych	kontrakt	2	2	GOPS	raz w roku
liczba osób bezrobotnych	osoba	79	65	PUP	raz w roku
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	osoba	37	30	PUP	raz w roku
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w gminie w liczbie osób w wieku produkcyjnym	%	2,39	2	PUP	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 1. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe.	Powiatowy Urząd Pracy, lokalni przedsiębiorcy, noclegownie i schroniska spoza gminy, organizacje pozarządowe, Kościoł, społeczność lokalna.	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 2. PRACA NA RZECZ RODZINY – PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Wzmacnianie potencjału rodzin.	1. Udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych. 2. Edukowanie rodzin niezaradnych wychowawczo w celu nabycia i podniesienia świadomości w kwestiach opiekuńczo-wychowawczych oraz rozwiązywania konfliktów rodzinnych. 3. Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą. 4. Zapewnienie wsparcia asystentów rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.	działania ciągłe

	5. Rozwijanie współpracy z pedagogami szkolnymi. 6. Podejmowanie działań wspierających procesy wychowawcze w rodzinach niepełnych. 7. Poszerzenie dostępu do poradnictwa rodzinnego dla rodzin naturalnych oraz zastępczych. 8. Integracja rodzin, zwłaszcza zagrożonych wykluczeniem społecznym. 9. Promowanie i prowadzenie pracy metodą interdyscyplinarną, doskonalenie warsztatu pracy osób zaangażowanych w pracę na rzecz dziecka i rodziny oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym 10. Wspierania inicjatyw mających na celu tworzenie różnych form opieki nad dziećmi do lat 3. 11. Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem. 12. Integrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez współpracę różnych podmiotów instytucjonalnych, organizacji pozarządowych, Kościoła. 13. Promowanie prawidłowego modelu rodziny.	
2. Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży	1. Monitorowanie zagrożeń mających wpływ na jakość i poziom procesu kształcenia i wychowania dzieci i młodzieży w gminie i podejmowanie interwencji w tym zakresie.	działania ciągłe

	2. Doskonalenie kadr oświatowych poprzez zapewnienie nauczycielom możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych. 3. Zapewnienie dzieciom i młodzieży wymagającym pomocy i wsparcia dostępu do specjalistów, jak pediatra, psychiatra dziecięcy czy psycholog. 4. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży. 5. Rozszerzanie w miarę posiadanych możliwości oferty zajęć pozalekcyjnych. 6. Rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego przy wykorzystaniu zasobów kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy.	
3. Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej.	1. Zapewnienie osobom uzależnionym, w szczególności od alkoholu i środków psychoaktywnych, dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej. 2. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami przemocy domowej dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego, a w razie potrzeby zapewnienie schronienia w celu odizolowania od sprawców przemocy. 3. Kierowanie sprawców przemocy domowej do udziału w programach korekcyjnych. 4. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych,	działania ciągłe

	narkomanii i przemocy w rodzinie. 5. Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego, podnoszenie kwalifikacji członków Zespołu w kwestiach przeciwdziałania i zapobiegania przemocy w rodzinie. 6. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, problemami alkoholowymi i narkomanii oraz z Kościołem.	

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 2.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2019 r.)	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,	rodzina	67	58	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	rodzina	9	6	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych pracą socjalną,	rodzina	149	130	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny	rodzina	10	7	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z powodu:					

alkoholizmu,	rodzina	0	0	GOPS	raz w roku
narkomanii	rodzina	0	0	GOPS	raz w roku
przemocy w rodzinie	rodzina	0	0	GOPS	raz w roku
liczba interwencji przeprowadzonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie zakończonych założeniem Niebieskiej Karty	karta	12	10	ZI	raz w roku
liczba osób korzystających ze świadczeń rodzinnych	osoba	192	190	GOPS	raz w roku
liczba osób korzystających ze świadczeń alimentacyjnych	osoba	21	20	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem Karta Dużej Rodziny	rodzina	70	75	GOPS	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 2. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 3. PODNIESIENIE JAKOŚCI ŻYCIA OSÓB STARSZYCH ORAZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Realizacja idei „starzenia się w zdrowiu”.	1. Monitorowanie sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych. 2. Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych oraz kontaktów z otoczeniem osobom starszym i niepełnosprawnym. 3. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym. 4. Wspieranie działań mających na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu i cyfrowemu osób starszych i niepełnosprawnych. 5. Promowanie idei pomocy sąsiedzkiej. 6. Rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne. 7. Inicjowanie przedsięwzięć zapewniających integrację osób starszych i niepełnosprawnych ze środowiskiem. 8. Podejmowanie współpracy z Kościołem i organizacjami pozarządowymi w celu wzmocnienia wsparcia adresowanego do osób starszych i niepełnosprawnych. 9. Poszerzenie zakresu usług wsparcia środowiskowego na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych. 10. Popularyzowanie i organizowanie wolontariatu na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.	działania ciągłe

2. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych fizycznie i psychicznie.	1. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom niepełnosprawnym 2. Likwidowanie barier ograniczających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w przestrzeni publicznej i w otoczeniu domowym. 3. Poszerzenie środowiskowego systemu wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym również dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi. 4. Współpraca z lokalnymi pracodawcami w celu upowszechniania wiedzy na temat warunków i możliwości tworzenia miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych. 5. Rozpowszechnianie ofert pracy dla osób niepełnosprawnych. 6. Współpraca z organizacjami pozarządowymi skupiającymi osoby niepełnosprawne.	działania ciągłe

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 3.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2019 r.)	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	osoba	1 361	1 390	UG	raz w roku
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców gminy	%	24,4	2,8	UG	raz w roku
liczba osób w wieku powyżej 66 lat objętych wsparciem z pomocy społecznej	osoba	17	19	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	rodzina	36	38	GOPS	raz w roku

liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi	osoba	7	10	GOPS	raz w roku
liczba osób z gminy przebywających w DPS	osoba	3	4	GOPS	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 3. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, placówki ochrony zdrowia, pracodawcy, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.	budżet samorządowy i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 4. DBAŁOŚĆ O ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE MIESZKAŃCÓW GMINY.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Zaspakajanie potrzeb w zakresie ochrony zdrowia i zdrowego stylu życia.	1. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej. 2. Promocja zdrowia, zdrowego stylu życia, prowadzenie profilaktyki zdrowotnej. 3. Opracowywanie i realizowanie programów zdrowotnych. 4. Podejmowanie działań zmierzających do poszerzenia zakresu usług medycznych	działania ciągłe

	świadczonych na terenie gminy. 5. Zwiększenie oferty bezpłatnych badań profilaktycznych dla mieszkańców gminy. 6. Rozwój bazy rekreacyjnej i sportowej dostępnej dla mieszkańców.	
2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy.	1. Współpraca z Policją, Prokuraturą i Sądem Rejonowym na rzecz przeciwdziałania przestępczości i zwiększenia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy. 2. Prowadzenie akcji informacyjnych, w tym w szczególności w środowisku seniorów, na temat zagrożeń przestępczością. 3. Podejmowanie inwestycji mających wpływ na poprawę bezpieczeństwa na drodze. 4. Rozwój systemu powiadamiania mieszkańców gminy o zagrożeniach z wykorzystaniem telefonii komórkowej i internetu.	działania ciągłe
3. Zapewnienie bezpieczeństwa na terenie placówek oświatowych i w otoczeniu domowym uczniów.	1. Uwrażliwianie rodziców i opiekunów uczniów na kwestie związane z prawidłowym i bezpiecznym zachowaniem się na terenie szkoły i w otoczeniu domowym. 2. Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa dzieci w drodze do i ze szkoły. 3. Podejmowanie działań interwencyjnych i zapobiegawczych mających na celu eliminowanie zachowań o charakterze patologicznym w środowisku szkolnym. 4. Realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych na temat uzależnień, przemocy w rodzinie, przestępczości i jej negatywnych skutków. 5. Integrowanie społeczności szkolnej, budowanie na terenie szkoły pozytywnych relacji	działania ciągłe

	uczniów z nauczycielami i rówieśnikami.	

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 4.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2019 r.)	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
przedsięwzięcia w zakresie aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego	działanie	1	2	UG, NGO-s, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne	raz w roku
badania profilaktyczne mieszkańców, dzieci i młodzieży szkolnej	badanie	315	315	UG, NGO-s, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	raz w roku
przestępstwa i wykroczenia popełnione na terenie gminy, w tym z udziałem nieletnich	przestępstwo	14	14	Policja	raz w roku
liczba realizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych w szkołach oraz liczba osób nimi objętych	program/osoba	2/300	3/300	placówki oświatowe, PPP	raz w roku

liczba i wartość zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa mieszkańców	inwestycja/zł	5 / 9 639,27	1/ 150 000,00	UG	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 4. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice.	Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Straż Pożarna, społeczność lokalna	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 5. ROZWÓJ KADR POMOCOWYCH, PODNOSZENIE EFEKTYWNOŚCI WSPARCIA, WZMACNIANIE DIALOGU SPOŁECZNEGO

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Wzmacnianie kadr i służb pomocowych, podnoszenie jakości i efektywności świadczonych	1. Doskonalenie kadr pomocy społecznej poprzez zapewnienie środków na szkolenia i inne formy doskonalenia zawodowego. 2. Zapewnienie właściwych warunków pracy umożliwiających sprawną i efektywną obsługę beneficjentów systemu pomocy społecznej. 3. Rozwój usług elektronicznych w obszarze wsparcia społecznego.	działania ciągłe

usług.	4. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej. 5. Rozwijanie współpracy różnych podmiotów w celu skuteczniejszego wsparcia osób uzależnionych oraz ich rodzin. 6. Realizowanie zadań służących rozwiązywaniu problemów społecznych przy współpracy z jednostkami funkcjonującymi na terenie gminy	
2. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego i rozwijanie dialogu społecznego.	1. Inicjowanie działań zmierzających do włączania się mieszkańców w życie społeczne gminy. 2. Realizowanie przy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi partnerami projektów służących aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych. 3. Promowanie działalności organizacji pozarządowych oraz udzielanie im pomocy w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet gminy źródeł finansowania. 4. Podejmowanie inicjatyw mających na celu wzmacnianie dialogu władz samorządowych z mieszkańcami.	działania ciągłe

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 5.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2019 r.)	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba szkoleń i innych form doskonalenia zawodowego,	szkolenie	5	5	GOPS	raz w roku

w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,					
liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących w gminie,	organizacja	16	17	UG, NGO-s	raz w roku
liczba wspólnych przedsięwzięć różnych podmiotów podejmowanych w celu rozwiązywania problemów społecznych	przedsięwzięcie	2	2	UG, GOPS, ZI, GKRPA, NGO-s	raz w roku
liczba spotkań przedstawicieli samorządu gminy z mieszkańcami.	spotkanie	14	14	UG, rady sołeckie	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 5. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice.	Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Straż Pożarna, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

3. PROGNOZA ZMIAN

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych w strategii działań zostaną wykorzystane sformułowane powyżej wskaźniki realizacji celów. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań. Wdrożenie projektowanych działań zaplanowanych w ramach poszczególnych celów strategicznych wypracowanych w niniejszym dokumencie powinno przyczynić się do osiągnięcia przedstawionych w poniższym zestawieniu zmian.

cel strategiczny	prognoza zmian
CEL STRATEGICZNY 1. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW – PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU, BEZROBOCIU I BEZDOMNOŚCI.	- ograniczenie zagrożeń mających wpływ na utrwalanie się zjawiska marginalizacji i wykluczenia społecznego, - poprawa sytuacji osób ubogich, - podniesienie kompetencji zawodowych osób bezrobotnych i zwiększenie ich szans na podjęcie zatrudnienia - zwiększenie liczby osób zaktywizowanych zawodowo, - zmniejszenie skali zjawiska tzw. dziedziczenia bezrobocia, - zmniejszenie liczby osób bezrobotnych, - eliminowanie zjawiska dyskryminacji ze względu na płeć na rynku pracy, - zmniejszenie liczby beneficjentów pomocy społecznej
CEL STRATEGICZNY 2. PRACA NA RZECZ RODZINY – PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE	- sprawnie funkcjonujący system wsparcia rodzin, dzieci i młodzieży, uprzedzający sytuacje kryzysowe i zapewniający różnorodne formy pomocy, m.in. w kształceniu i wszechstronnym rozwoju, - sprawny system profilaktyki i rozwiązywania problemów

	uzależnień oraz przemocy w rodzinie, - spadek liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, - podniesienie kompetencji w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, - zwiększenie dostępności wsparcia dla rodzin, - podniesienie jakości kształcenia w placówkach oświatowych, - zwiększenie szans edukacyjnych dla dzieci mających problemy w nauce, - poszerzenie wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień, - zwiększenie dostępności wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych, - zmniejszenia skali przemocy w rodzinie,
CEL STRATEGICZNY 3. PODNIESIENIE JAKOŚCI ŻYCIA OSÓB STARSZYCH ORAZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.	- zwiększenie udziału seniorów i osób dotkniętych niepełnosprawnością w życiu społecznym i zawodowym, - podniesienie atrakcyjności oferty w zakresie możliwości spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne, - zapobieganie wykluczeniu społecznemu cyfrowemu osób starszych i niepełnosprawnych, - zwiększenie udziału seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, - podniesienie jakości usług świadczonych osobom starszym i niepełnosprawnym, - poprawa komfortu funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku,

	- pełniejsza integracja seniorów i osób niepełnosprawnych ze środowiskiem.
CEL STRATEGICZNY 4. DBAŁOŚĆ O ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE MIESZKAŃCÓW GMINY.	- zwiększenie liczby mieszkańców aktywnych fizycznie i stosujących się do zasad zdrowego trybu życia, - zmniejszenie zagrożenia przestępczością, - zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie placówek oświatowych, - zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy,
CEL STRATEGICZNY 5. ROZWÓJ KADR POMOCOWYCH, PODNOSZENIE EFEKTYWNOŚCI WSPARCIA, WZMACNIANIE DIALOGU SPOŁECZNEGO.	- podniesienie profesjonalizmu kadry pomocy społecznej, - podniesienie jakości świadczonych usług, - większa aktywność społeczna mieszkańców gminy, - wzrastająca liczba inicjatyw lokalnych.

4. RAMY FINANSOWE

Ustawa o pomocy społecznej (Art. 16b ust. 2 pkt 3 lit. c) nakłada obligatoryjny wymóg określenia ram finansowych strategii. Każdy podmiot z terenu gminy będący realizatorem zadań w ramach strategii planuje środki finansowe niezbędne do ich prawidłowej realizacji. Nie stanowią one jedynie części składowej budżetu gminy, ale są to także dotacje ze źródeł zewnętrznych pozyskiwanych samodzielnie przez realizatorów. Źródłem finansowania działań przewidzianych do realizacji w niniejszej strategii będą: budżet gminy; budżet państwa; środki Europejskiego Funduszu Społecznego.

W ramach finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kamienica Polska na lata 2021-2026 ujęto poziom planowanych wydatków Gminy w 2021 r. z działów klasyfikacji budżetowej: 801 – oświata i wychowanie, 851 – ochrona zdrowia, 852 – pomoc społeczna, 854 - edukacyjna opieka wychowawcza oraz 855 – rodzina, który wynosił 15 850 611,00 zł.

W kolejnych latach wdrażania założeń strategii szacuje się, że wysokość kwot przeznaczonych na realizację tych zadań będzie nie niższa niż w roku 2021, przy założeniu, że wysokość przyznawanych dotacji na realizację zadań zleconych i własnych będzie co najmniej na tym samym poziomie. Trudność precyzyjnego określenia wysokości funduszy przeznaczonych na realizację strategii w poszczególnych latach wynika z wielu czynników. Kluczowe znaczenie ma tu horyzont czasowy strategii, a także wielość zadań i podmiotów realizujących działania określone w strategii.

5. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE, EWALUACJA

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kamienica Polska na lata 2021-2026 będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wraz z jego Kierownikiem. Zespół monitorujący postęp wdrażania zapisów strategicznych, w którego skład wejdą m.in.: przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, będzie ocenił poziom wdrożenia zapisów strategicznych i przedstawiał ocenę skuteczności polityki społecznej prowadzonej w gminie Wójtowi i Radzie Gminy, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych, podjęcie ewentualnych działań korygujących, mających na celu aktualizację obowiązującej strategii. Pierwsza ocena nastąpi po dwóch latach wdrażania założeń strategii.

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane m.in. sformułowane w dokumencie wskaźniki realizacji celów. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań. Zakres czasowy analizy obejmował będzie zmiany w stosunku do roku bazowego (2019 roku) i roku ostatniego badania (dynamika).

Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji strategii, której ogólnym celem jest podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji strategii. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kamienica Polska na lata 2021-2026 jest bowiem dokumentem o charakterze otwartym, w związku z czym powinna dynamicznie reagować na pojawiające się wyzwania wynikające z nowych uwarunkowań wewnętrznych oraz zewnętrznych.

Obok prowadzonego cyklicznie monitoringu procesu realizacji Strategii, w 2024 roku oraz w 2026 roku Strategia podlegać będzie procesowi ewaluacji. Celem ewaluacji, w odróżnieniu od monitoringu jest usprawnienie danego projektu. Ewaluacja musi opierać się na założeniach dotyczących związków pomiędzy prowadzonymi działaniami a ich efektami. Głównym zadaniem ewaluacji jest dążenie do stałego ulepszania skuteczności i efektywności interwencji, rozumiane nie tylko jako pozytywne efekty społeczne lub gospodarcze związane bezpośrednio

ze strategią, lecz także jako zwiększenie przejrzystości i promowania działań podejmowanych przez władze lokalne.

6. ZARZĄDZANIE STRATEGIĄ, ANALIZA RYZYKA

Zarządzanie strategiczne jest swoistym zbiorem procesów pozwalających odpowiednio szybko reagować na zmiany zachodzące w otoczeniu, a jednocześnie pozwala tworzyć i utrzymywać odpowiednie relacje pomiędzy założonymi celami strategicznymi i zasobami. W praktyce jest to zbiór wytycznych, którymi można posłużyć się przy podejmowaniu decyzji czy określonych działań w poszczególnych obszarach.

Spośród wielu różnych definicji mówiących o zarządzaniu strategicznym, można wyłonić pewne aspekty, które najczęściej określają czym właściwie ono jest. W szczególności jest to:

- horyzont planowania – czyli określenie długoterminowych kierunków działań, sięgających od kilku do kilkunastu lat;
- wątek celów – zbiór wartości, misja, a także cele strategiczne, za pomocą i w ramach których podejmowane są odpowiednie działania;
- przedmiot zarządzania – traktowany jako spójna całość, gdzie zarządzanie strategiczne integruje funkcje i procesy organizacyjne w jedną strategię, koordynującą jego działanie;
- podmiot zarządzania – grupa lub jednostka organizacyjna zajmująca się zarządzaniem strategicznym, tzw. wierzchołek strategiczny.

Przenosząc te aspekty zarządzania strategicznego na grunt strategii rozwiązywania problemów społecznych, należałoby postrzegać przedmiot zarządzania jako cały organizm gminy, nie tylko jej tkankę społeczną, natomiast w podmiocie zarządzania dostrzegać przede wszystkim samorząd gminy, jej jednostki organizacyjne, ale także partnerów. Doświadczenia zdobyte podczas wdrażania założeń strategii, dla której zakończył się okres programowania, z pewnością przyczynią się do efektywniejszej realizacji wytyczonych w niniejszym dokumencie celów i kierunków działań, niemniej należy dostrzec, że Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kamienica Polska na lata 2021-2026 powstaje w drugim roku trwania pandemii koronawirusa.

Trudno na obecnym etapie oszacować skutki, jakie pandemia może spowodować, zarówno w sferze gospodarczej, jak i społecznej kraju, a co za tym

idzie gminy Kamienica Polska. Przyjęte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kamienica Polska na lata 2021-2026 założenia przewidują w odniesieniu do:

- demografii – wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym;
- niepełnosprawności – wzrost liczby osób z niepełnosprawnościami spowodowany m.in. powiększeniem się grupy najstarszych mieszkańców gminy;
- bezrobocia – spadek liczby osób bezrobotnych;
- pomocy społecznej – spadek liczby beneficjentów systemu pomocy społecznej w związku poprawą kondycji materialnej osób i rodzin zamieszkujących gminę;
- problemów uzależnień i przemocy w rodzinie – spadek liczby osób uzależnionych, stosujących przemoc i doświadczających przemocy.

Z punktu widzenia sytuacji, z jaką mamy obecnie do czynienia, należy się jednak liczyć w trzech wymienionych na końcu obszarach: bezrobociu, pomocy społecznej i kwestii problemów uzależnień z możliwymi odstępstwami od poczynionych założeń. W związku z tym należy baczniej monitorować zagrożenia dotyczące miejscowego rynku pracy oraz kwestii bezrobocia i w razie wystąpienia niekorzystnych tendencji dostosować odpowiednio strukturę i zasoby pomocy społecznej do zapobiegania możliwym niepożądanym skutkom, mającym destrukcyjny wpływ na jakość i kondycję życia mieszkańców gminy.

7. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kamienica Polska na lata 2021-2026 będzie realizowana w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

1. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kamienica Polska;
2. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;
3. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
4. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii;
5. Program Współpracy Gminy Kamienica Polska z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W ramach strategii mogą być realizowane projekty, które odzwierciedlają potrzeby oraz zamierzenia gminy i jej mieszkańców. Ich realizacja jest niezwykle

wskazana, ale należy zaznaczyć, iż możliwa będzie dopiero wtedy, gdy ich wnioskodawcy pozyskają niezbędne środki finansowe.

UWAGI KOŃCOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kamienica Polska na lata 2021-2026 ma charakter otwarty i elastyczny. Oznacza to, że poszczególne jej elementy w trakcie realizacji mogą być modyfikowane, zmienione i dostosowane do sytuacji społecznej.

Autorzy dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania wszystkim, którzy uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w gminie. Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów strategii.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabele

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”	4
Tabela 2. Profil respondentów ankiety „Równość szans kobiet i mężczyzn”	4
Tabela 3. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2017-2019	17
Tabela 4. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2017-2019	18
Tabela 5. Ruch migracyjny ludności w latach 2017-2019	18
Tabela 6. Infrastruktura techniczna w gminie w 2019 r.	20
Tabela 7. Najważniejsze inwestycje zrealizowane w gminie w latach 2017-2019	21
Tabela 8. Użytki rolne, lasy i grunty leśne	22
Tabela 9. Nowe podmioty gospodarcze powstałe na terenie gminy w latach 2017-2019	24
Tabela 10. Placówki wychowania przedszkolnego w gminie w roku szkolnym 2019/2020	26
Tabela 11. Placówki oświatowe w gminie w roku szkolnym 2019/2020	26
Tabela 12. Wykaz placówek przedszkolnych i oświatowych działających w gminie w roku szkolnym 2019/2020	26
Tabela 13. Placówki kultury w gminie w 2019 r.	28
Tabela 14. Wykaz placówek kultury w 2019 r.	28
Tabela 15. Zakłady opieki zdrowotnej, praktyki lekarskie i apteki w gminie w 2019 r.	30
Tabela 16. Wykaz zakładów opieki zdrowotnej, praktyk lekarskich i aptek w gminie w 2019 r.	31
Tabela 17. Schorzenia dzieci i młodzieży w wieku 0-18 lat z gminy w 2019 r.	32
Tabela 18. Schorzenia pacjentów w wieku 19 i więcej lat korzystających z POZ w gminie w 2019 r.	32
Tabela 19. Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży z gminy w 2019 r.	33
Tabela 20. Sport i rekreacja w 2019 r.	34
Tabela 21. Wykaz obiektów rekreacyjno-sportowych oraz klubów sportowych na terenie gminy w 2019 r.	34
Tabela 22. Przestępstwa ujawnione w gminie w latach 2017-2019	37
Tabela 23. Dozory i nadzory kuratorskie prowadzone wobec mieszkańców gminy w latach 2017-2019	37
Tabela 24. Stan zatrudnienia w GOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2019 r.	38
Tabela 25. Wykształcenie kadry GOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2019 r.	39
Tabela 26. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom w latach 2017-2019	40
Tabela 27. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019	40
Tabela 28. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2019 r.	41
Tabela 29. Aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2019 r.	41
Tabela 30. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019	42
Tabela 31. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez GOPS w latach 2017-2019	43
Tabela 32. Asystenci rodziny w gminie w latach 2017-2019	45
Tabela 33. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2017-2019	45
Tabela 34. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2017-2019	46
Tabela 35. Świadczenia rodzinne w gminie w latach 2017-2019	46
Tabela 36. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2017-2019	46
Tabela 37. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2017-2019	49
Tabela 38. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy w 2019 r.	49
Tabela 39. Przyczyny i formy pomocy PPPP dzieciom i młodzieży z gminy w roku szkolnym 2018/2019	50
Tabela 40. Wykaz organizacji pozarządowych w gminie w 2019 r.	51
Tabela 41. Parafie rzymskokatolickie na terenie gminy	52
Tabela 42. Stan bezrobocia w gminie w latach 2017-2019	55
Tabela 43. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie, województwie i w kraju w latach 2017-2019	55

Tabela 44. Bezrobotni w gminie na koniec 2019 r. według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia	56
Tabela 45. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy GOPS-u z powodu bezdomności w latach 2017-2019.....	58
Tabela 46. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2017-2019.....	59
Tabela 47. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2017-2019 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie.....	59
Tabela 48. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2017-2019	59
Tabela 49. Działalność GKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie.....	60
Tabela 50. Działania podjęte w gminie przez GKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie	60
Tabela 51. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie w latach 2017-2019.....	62
Tabela 52. Udział kobiet w liczbie ludności gminy w latach 2017-2019	64
Tabela 53. Udział kobiet w liczbie bezrobotnych w gminie w latach 2017-2019	64
Tabela 54. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2018/2019	69
Tabela 55. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2018/2019.....	69
Tabela 56. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności gminy w latach 2017-2019	71
Tabela 57. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych w latach 2017-2019	72
Tabela 58. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019.....	73

Wykresy

Wykres 1. Populacja – gmina Kamienica Polska w latach 1995-2019.....	18
Wykres 2. Przyrost naturalny w gminie Kamienica Polska w latach 1995-2019.....	19
Wykres 3. Piramida wieku mieszkańców gminy Kamienica Polska w 2019 r.....	19
Wykres 4. Liczba mieszkań w gminie Kamienica Polska w latach 1995-2018.....	25
Wykres 5. Zasoby mieszkaniowe w gminie Kamienica Polska w latach 2003-2018 – wskaźniki	25
Wykres 6. Jak Pani/Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?.....	29
Wykres 7. Jaka jest według Pani/Pana atrakcyjność oferty kulturalnej w gminie?	30
Wykres 8. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie ochrony zdrowia?.....	33
Wykres 9. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie sportu i rekreacji?.....	36
Wykres 10. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?	38
Wykres 11. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania ubóstwu?	43
Wykres 12. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniają się w gminie?	53
Wykres 13. Jak Pani/Pan ocenia komunikację między władzami samorządowymi a mieszkańcami?	54
Wykres 14. Jak Pani/Pan ocenia swój poziom zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy?..	54
Wykres 15. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu?	58
Wykres 16. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom?	61
Wykres 17. Czy zna Pani/Pan przypadki przemocy w rodzinie na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?	61
Wykres 18. Czy Pani/Pan zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy?	62
Wykres 19. Kto jest wg Pani/Pana bardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć?	65

Wykres 20. Czy spotkała się Pani/ spotkał się Pan z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w gminie lub o nich słyszała/ słyszał?	66
Wykres 21. Jaka Pani/Pana zdaniem może być skala problemu nierówności płci w gminie?	66
Wykres 22. Czy wg Pani/Pana powinno się podejmować w gminie działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć?	67
Wykres 23. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych?	74